

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΚΑΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΟΥΒΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ**

ΕΤΟΣ 2003

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	5976
----------------------	------

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εισαγωγή.....	4
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

1.1. Έννοια και περιεχόμενο του ιδιωτικού λογιστικού σχεδίου....	8
1.2. Γενικά και κλαδικά λογιστικά σχέδια.....	9
1.3. Πως με το γενικό λογιστικό σχέδιο επιτυγχάνεται η λογιστική τυποποίηση.....	11
1.4. Σπουδαιότητα της λογιστικής τυποποίησης.....	13
1.4.1. Από άποψη κοινωνικής οικονομίας.....	13
1.4.2. Από άποψη ιδιωτικής οικονομίας.....	14
1.4.3. Από άποψη της επιστήμης και του λογιστικού επαγγέλματος.....	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

2.1. Γνωρίσματα του Ε.Γ.Λ.Σ.....	18
2.1.1. Η πληρότητα του Ε.Γ.Λ.Σ.....	18
2.1.2. Η σαφήνεια του Ελληνικού Γ.Λ.Σ.....	19
2.1.3. Η ελαστικότητα του Ελληνικού Γ.Λ.Σ.....	19
2.1.4. Η ευκολία προσαρμογής του Ελληνικού Γ.Λ.Σ.....	22
2.1.5. Η ταχύτητα συγκεντρώσεως στοιχείων μέσω του Ε.Γ.Λ.Σ.....	22
2.2. Βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.....	22
2.3. Γενικές αρχές τηρήσεως των λογαριασμών.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

3.1. Ομάδες λογαριασμών.....	27
3.2. Κωδική αρίθμηση λογαριασμών.....	28

3.3.	Περιορισμένο εκατονταδικό σύστημα.....	29
3.4.	Υποχρεωτικοί – προαιρετικοί λογαριασμοί.....	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

4.1.	Λογιστικό σχέδιο μικρομεσαίας επιχείρησης.....	31
4.2.	Λειτουργία και συνδεσμολογία των λογαριασμών της γενικής λογιστικής με διευκρινήσεις στην ορολογία και στο περιεχόμενο τους.....	44
4.2.1.	Ομάδα 1 ^η : Πάγιο ενεργητικό.....	44
4.2.2.	Ομάδα 2 ^η : Αποθέματα.....	47
4.2.3.	Ομάδα 3 ^η : Απαιτήσεις και διαθέσιμα.....	52
4.2.4.	Ομάδα 4 ^η : Καθαρή θέση – προβλέψεις – μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	54
4.2.5.	Ομάδα 5 ^η : Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.....	55
4.2.6.	Ομάδα 6 ^η : Οργανικά έξοδα κατ' είδος.....	56
4.2.7.	Ομάδα 7 ^η : Οργανικά έσοδα κατ' είδος.....	60
4.2.8.	Ομάδα 8 ^η : Λογαριασμοί αποτελεσμάτων.....	63
4.2.9.	Ομάδα 10 ^η : Λογαριασμοί τάξεως.....	64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5. Η ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

5.1.	Ο ιστορικός ρόλος της μικρομεσαίας επιχείρησης.....	66
5.2.	Ο ορισμός των Μ.Μ.Ε.....	66
5.2.1.	Πρόλογος.....	66
5.2.2.	Ο ορισμός των Μ.Μ.Ε. από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.....	67
5.2.3.	Ορισμός των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που ενέκρινε η επιτροπή.....	68
5.2.4.	Γενικά για τις Μ.Μ.Ε.....	70
5.2.5.	Το περιβάλλον λειτουργίας των Μ.Μ.Ε. στην Ελλάδα.....	72
5.2.6.	Ειδικότερες επισημάνσεις.....	73
5.2.7.	Ο βαθμός προσαρμοστικότητας των Μ.Μ.Ε.....	76

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

6. ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

6.1. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των Μ.Μ.Ε.....	81
6.1.1. Πλεονεκτήματα Μ.Μ.Ε.....	81
6.1.2. Μειονεκτήματα Μ.Μ.Ε.....	82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

7. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΣΚΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

7.1. Εισαγωγή.....	84
7.2. Κεφάλαια	85
7.3. Φορολογία.....	88
7.4. Οριζόντιες και κάθετες πολιτικές.....	89
7.5. Γραφειοκρατία.....	89
7.6. Όροι ανταγωνισμού.....	90
7.7. Κατάρτιση εργαζομένων στις Μ.Μ.Ε. και επιχειρηματία... ..	91
7.8. Δίκτυα στήριξης	92
7.9. Εργασιακές σχέσεις – μισθοί – συνθήκες εργασίας.....	93
7.9.1. Μισθοί – συλλογικές συμβάσεις εργασίας (Σ.Σ.Ε.).....	94
7.9.2. Χρόνος εργασίας / συνθήκες εργασίας.....	95
7.10. Αξιοποίηση κοινοτικών πόρων.....	96
7.11. Τεχνολογία – νέα οικονομία	97
7.12. Περιβάλλον – χωροταξία	99
7.12.1. Οι επαγγελματικές μισθώσεις.....	99
7.12.2. Τα βιοτεχνικά πάρκα (ΒΙΟ.ΠΑ.).....	100
7.12.3. Η χωροταξική πολιτική της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	101
7.13. Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.....	101
7.14. Τα τέλη της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	102

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	103
----------------	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΣΑΚΚΕΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», έτος 1990.
2. ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Πρακτικό βοήθημα εφαρμογής του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.
3. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΛΟΓΙΣΤΗΣ».
4. ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, «Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις – Το Παρόν και το Μέλλον», έτος 2001.

ΑΠΟ ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

1. «Το Λογιστικό Σχέδιο στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις», εισηγητής Σίμος Οδυσσέας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Λέγεται ότι Λογιστική είναι «η γλώσσα των επιχειρήσεων» που ομιλεί με αριθμούς. Η Λογιστική, πράγματι, καταγράφει σε αριθμούς την οικονομική ζωή των επιχειρήσεων και τους αριθμούς επεξεργάζεται (ταξινομεί, συγκεντρώνει, συσχετίζει και συνοψίζει) προκειμένου να παρασκευάσει το απαραίτητο για τη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων πληροφοριακό υλικό, αλλά και να παράσχει την πρώτη ύλη για την κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών. Η Λογιστική συνεπώς παρέχει την αναγκαία πληροφόρηση για την άσκηση σωστού management και σωστής οικονομικής πολιτικής.

Πολύ νωρίς, όμως ο λογιστικός κόσμος κατανόησε ότι δεν αρκούν μόνο οι παραδεγμένες λογιστικές αρχές για να αποκτήσουν τα λογιστικά μεγέθη αυθεντικότητα και συγκρισιμότητα. Έπρεπε να καθορισθούν οι τηρητέοι λογαριασμοί, το περιεχόμενο και ο τρόπος λειτουργίας αυτών, πράγμα που επιτυγχάνεται μόνο με την καθιέρωση Γενικών και Κλαδικών Λογιστικών Σχεδίων. Έτσι, ήδη από το 1909 ο Gabriel Faure παρουσίασε το πρώτο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και έκτοτε η μια ύστερα από την άλλη, όλες οι προηγμένες χώρες της Δύσεως εκτόνησαν και καθιέρωσαν Γενικά και Κλαδικά Λογιστικά Σχέδια, ενώ στις Ανατολικές Χώρες εφαρμόσθηκε το Ενιαίο Λογιστικό Σχέδιο που εκπονήθηκε στη Σοβιετική Ένωση το 1928 και το οποίο αποτελεί τη βάση για τον προγραμματισμό και τον έλεγχο της παραγωγής και διανομής των αγαθών και την ορθολογιστική χρησιμοποίηση των υλικών και της ανθρώπινης εργασίας. Αλλά και πέραν των εθνικών ορίων έχει επανηλημένα ανακινηθεί το θέμα της καθιέρωσης ενός Γενικού Λογιστικού Σχεδίου για τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συζητείται ακόμη το ενδεχόμενο καταρτίσεως ενός Διεθνούς Γενικού Λογιστικού Σχεδίου όσο κι αν αυτό φαίνεται να είναι μια πραγματική ουτοπία.

Πιο παλιά επικρατούσε πλήρης ανομοιομορφία και αναρχία στη λογιστική των οικονομικών μονάδων της χώρας μας.

Η πρώτη προσπάθεια για την επιβολή μιας κάποιας σχετικής τάξεως έγινε το 1952 με την καθιέρωση του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων (Κ.Φ.Σ.). Ο Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων, νομοθέτημα με στόχους φορολογικούς και φοροτεχνικούς, απέχει πάρα πολύ από ένα ολοκληρωμένο γενικό λογιστικό σχέδιο.

Αμέσως μόλις η ιδέα της λογιστικής τυποποίησης άρχισε να γενικεύεται διεθνώς και ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο, διάφοροι Έλληνες συγγραφείς, ιδίως ο πρύτανης και θεμελιωτής στη χώρα μας της επιστήμης της Ιδιωτικής Οικονομικής και της Λογιστικής, ο δάσκαλος αυτός τώσων σειρών επιστημόνων, καθηγητής κ. Μάριος Τσιμάρας, άρχισαν να κηρύσσουν τη σπουδαιότητα της λογιστικής τυποποίησης και να διδάσκουν την έννοια του λογιστικού σχεδίου.

Στη χώρα μας, οι προσπάθειες για την κατάρτιση Γενικού Λογιστικού Σχεδίου καταλαμβάνουν μια ολόκληρη 30ετία. Η πρώτη επιτροπή συντάξεως του Ε.Λ.Σ. συστάθηκε το 1954 με πρωτοβουλία του Στράτου Παπαϊωάννου και του καθηγητή κ. Μάριου Τσιμάρα. Η επιτροπή αυτή στην οποία συμμετείχαν εκτός από τους ανωτέρω και ο επιστήμονας Σπύρος Λιζάρδος, και ως γραμματέας ο κ. Σπύρος Βασιλείου, δεν προχώρησε στην πραγματοποίηση του έργου της λόγω αδιαφορίας του κράτους και αρκετής εχθρότητας ορισμένων κύκλων, οι οποίοι δεν μπορούσαν τότε να συλλάβουν τα μεγάλα πλεονεκτήματα του γενικού λογιστικού σχεδίου.

Στο μεταξύ η ιδέα της λογιστικής τυποποίησης κέρδιζε έδαφος στη χώρα μας, όπου διάφοροι επιστήμονες παρουσίασαν και άλλα εθνικά γενικά λογιστικά σχέδια αναπτυγμένων χωρών.

Η δεύτερη επιτροπή, συστάθηκε το 1962 με πρωτοβουλία του τότε Πρωθυπουργού κ. Καραμανλή, το θέμα του εθνικού λογιστικού σχεδίου ανακινήθηκε έντονα και συστάθηκε επιτροπή καταρτίσεως Ε.Γ.Λ.Σ. με πρόεδρο τον καθηγητή κ. Μάριο Τσιμάρα και με συμμετοχή του Σπύρου Λιζάρδου, των

καθηγητών κ.κ. Δημ. Παπαδημητρίου και Δημ. Αδαμόπουλου και άλλων σοβαρών επιστημόνων και επαγγελματιών.

Η επιτροπή αυτή δεν τελείωσε το έργο της λόγω κυβερνητικής μεταβολής άφησε όμως σοβαρή εργασία, η οποία τέθηκε υπόψη της επόμενης επιτροπής.

Το 1967, με πρωτοβουλία του Σπύρου Λιζάρδου, συστήθηκε νέα επιτροπή με συμμετοχή των καθηγητών κ.κ. Μάριο Τσιμάρα και Δημ. Παπαδημητρίου. Το έργο της επιτροπής αυτής έμεινε ημιτελές, παραδόθηκε όμως στην επόμενη επιτροπή.

Το 1972, με πρωτοβουλία του Μάριου Τσιμάρα και του Σπύρου Λιζάρδου, συστάθηκε νέα επιτροπή με Πρόεδρο τον Σπύρο Λιζάρδου και συμμετοχή των κ.κ. Μάριου Τσιμάρα και Σπύρου Βασιλείου. Οι προσπάθειες και της επιτροπής αυτής ναυάγησαν λόγω της πολιτικής ανωμαλίας της περιόδου εκείνης.

Ιδιαίτερα πρέπει να τονισθεί η συμβολή του Σώματος Ελλήνων Ορκωτών Λογιστών στις παραπάνω προσπάθειες, ιδίως στις δύο τελευταίες κατά τις οποίες τα μέλη του Σ.Ο.Λ., με την επιστημονική τους κατάρτιση και την πολυετή τους πείρα πρόσφεραν σοβαρή υπηρεσία. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι το Σ.Ο.Λ. από το 1965 είχε προτείνει αρμοδίως να αναλάβει την κατάρτιση του Ε.Γ.Λ.Σ.

Στο μεταξύ εκδηλώνεται και πάλι το προσωπικό ενδιαφέρον του Πρωθυπουργού της Κυβέρνησης κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή, δεδομένου ότι η αναγκαιότητα καθιερώσεως του νέου θεσμού αναγνωρίζεται ως επείγουσα, λόγω της προσδοκώμενης τότε πλήρους εντάξεως της χώρας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

Με τις 70/21-01-76 (ΦΕΚ 89/26-01-76 τεύχος Β') και 334/23-03-76 (ΦΕΚ 451/06-04-76 τεύχος Β') αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού (αρμοδιότητας Υφυπουργού κ. Γ. Κοντογεώργη), συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας για την κατάρτιση του Ελληνικού Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, η οποία επιτέλους ολοκλήρωσε το έργο που της ανατέθηκε τον Ιούνιο του 1980. Έτσι, με το π.δ. 1123/1980 εγκρίθηκε το

βασικό κείμενο του Ε.Γ.Λ.Σ., που τέθηκε σε προαιρετική εφαρμογή από την 01-01-1982.

Εντούτοις, δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι σήμερα σχεδόν όλες οι ανώνυμες και οι περιορισμένης ευθύνης εταιρείες εφαρμόζουν υποχρεωτικά τουλάχιστον τη Γενική Λογιστική που καθιερώνει το Ε.Γ.Λ.Σ. Αυτό έγινε γιατί η νέα εταιρική νομοθεσία (π.δ. 409/1986, 419/1986 και 498/1987), που αναφέρεται στις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών αυτών, παραπέμπει άμεσα ή έμμεσα στο Ε.Γ.Λ.Σ. και σε πάρα πολλά σημαντικά θέματα υιοθετεί τις ρυθμίσεις αυτού. Συγκεκριμένα η νέα νομοθεσία, εκτός των άλλων, υιοθετεί τα υποδείγματα των οικονομικών καταστάσεων (ισολογισμό, λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεως, πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων) του Ε.Γ.Λ.Σ. ως προς τη δομή και το περιεχόμενο κάθε κατηγορίας και κάθε λογαριασμού. Έτσι, για να έχει το νόμιμο περιεχόμενο κάθε λογαριασμός που εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, οι εταιρείες υποχρεώνονται να τηρούν τους λογαριασμούς τους σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ., δηλαδή ουσιαστικά να εφαρμόζουν το Ε.Γ.Λ.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

1.1. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Ιδιωτικό Λογιστικό Σχέδιο ή πλαίσιο είναι η καθολική συστηματική οργάνωση της λειτουργίας του Λογιστηρίου μιας οικονομικής μονάδας με βάση ορθολογιστικές λογιστικές αρχές και μεθόδους.

Με το Λογιστικό Σχέδιο καθορίζονται τα ακόλουθα βασικά σημεία:

α) ποιο είναι το κατάλληλο σύστημα εγγραφών: κλασσικό, συγκεντρωτικό και ποια παραλλαγή αυτού (ημερολόγιο-καθολικό κ.α.).

β) ποια βιβλία κύρια και βοηθητικά πρέπει να τηρούνται (βιβλία, καρτέλες, καταστάσεις κ.τ.λ.) και ποια η γραμμογράφηση αυτών.

γ) ποια έντυπα αρμοδιότητας του Λογιστηρίου πρέπει να εκδίδονται, να καθορίζεται το περιεχόμενο, η γραμμογράφηση και η υπηρεσιακή διαδρομή αυτών.

δ) ποιος ο πίνακας τηρητέων λογαριασμών και ένταξη αυτών σε ομάδες με βάση κατάλληλα κριτήρια και η διαβάθμισή τους σε πρωτοβάθμιους, δευτεροβάθμιους κ.τ.λ.

ε) ποια η συνδεσμολογία (συλειτουργία) των λογαριασμών.

στ) ποιες είναι οι μέθοδοι αποτιμήσεως των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων και ποια η μέθοδος αποσβέσεως των πάγιων στοιχείων.

ζ) ποια είναι τα "κλειδιά" μερισμού και καταλογισμού του κόστους και των εξόδων.

η) ποιος είναι ο τύπος των οικονομικών καταστάσεων τέλους χρήσεως (ισολογισμού κ.τ.λ.) και των περιοδικών οικονομικών καταστάσεων που πρέπει να καταρτίζει η οικονομική μονάδα.

θ) ποια η λειτουργική κατανομή της λογιστικής εργασίας.

ι) κατά ποιο τρόπο και πότε θα ασκείται ο εσωτερικός έλεγχος (ορθότητα και αριθμητική ακρίβεια των εγγράφων, προληπτικός ή κατασταλτικός έλεγχος κ.τ.λ.).

Το Λογιστικό Σχέδιο που αντιμετωπίζει τα παραπάνω θέματα και πολυάριθμα άλλα λέγεται *Ιδιωτικό Λογιστικό Σχέδιο*, γιατί αναφέρεται στην οργάνωση της συγκεκριμένης οικονομικής μονάδας και η αντιμετώπιση των θεμάτων συναρτάται με την οργάνωση της μονάδας αυτής, κυρίως τη συναλλακτική και διοικητική (καταμερισμός έργων, αρμοδιότητες προσωπικού, μηχανογραφικός εξοπλισμός κ.τ.λ.).

1.2. ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΑΔΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Το Ιδιωτικό Λογιστικό Σχέδιο (Ι.Λ.Σ.), εξασφαλίζει τη συγκρισιμότητα των πληροφοριών μόνο μέσα στα πλαίσια της οικονομικής μονάδας που αφορά το Σχέδιο και δεν εξασφαλίζει τη συγκρισιμότητα των πληροφοριών αυτών διακλαδικά. Εξάλλου, το Ι.Λ.Σ. επηρεάζεται από τους εξής δυο υποκειμενικούς παράγοντες: (α) τις ιδιόμορφες συνθήκες που ισχύουν στην οικονομική μονάδα που αφορά το Σχέδιο και (β) στο πλήθος και το είδος των πληροφοριών που έχει ανάγκη η διοίκηση της οικονομικής μονάδας που αφορά το Σχέδιο. Δεν επιτυγχάνεται, συνεπώς δια την Ι.Λ.Σ. λογιστική τυποποίηση σε εθνική κλίμακα, η οποία επιτυγχάνεται με τα καλούμενα Γενικά Λογιστικά Σχέδια.

Τα Γενικά Λογιστικά Σχέδια (Γ.Λ.Σ.), από το σύνολο των λογιστικών αρχών και αντιλήψεων που επικρατούν στη θεωρία και την πράξη, επιλέγουν και υιοθετούν ορισμένες μόνο προς τις οποίες όλες οι οικονομικές μονάδες (προαιρετικά ή υποχρεωτικά) το Σχέδιο είναι υποχρεωμένες να

συμμορφώνονται. Το Γ.Λ.Σ. αναφέρεται σε όλους τους κλάδους της οικονομίας και από τύπο πλαισίου θέτει αρχές και ρυθμίσεις που πρέπει να εφαρμόζονται καθολικά από όλες τις μονάδες μιας χώρας. Γι' αυτό το Γ.Λ.Σ. ρυθμίζει τα βασικά λογιστικά θέματα και δίνει το πλαίσιο μέσα στο οποίο οι παντοειδείς οικονομικές μονάδες να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις ιδιορρυθμίες και τις ανάγκες τους. Θα πρέπει δηλαδή, το Γ.Λ.Σ. να διαθέτει την ανάλογη γενικότητα και ελαστικότητα, ώστε να τυποποιεί τη λογιστική εργασία σε εθνική κλίμακα.

Εντούτοις, οι οικονομικές μονάδες ορισμένων κλάδων του ιδιωτικού τομέα (π.χ. τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες κ.α.) και μονάδες κλάδων του δημοσίου τομέα (Ν.Π.Δ.Δ. και Οργανισμοί που διέπονται από τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού) παρουσίαζαν ορισμένες σημαντικές ιδιορρυθμίες και ειδικά προβλήματα που δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν χωρίς την παραβίαση του πλαισίου που θέτει το Γ.Λ.Σ. Η αντιμετώπιση των ιδιορρυθμιών και ειδικών προβλημάτων των μονάδων αυτών γίνεται με τα καλούμενα Κλαδικά (ή ειδικά) Λογιστικά Σχέδια.

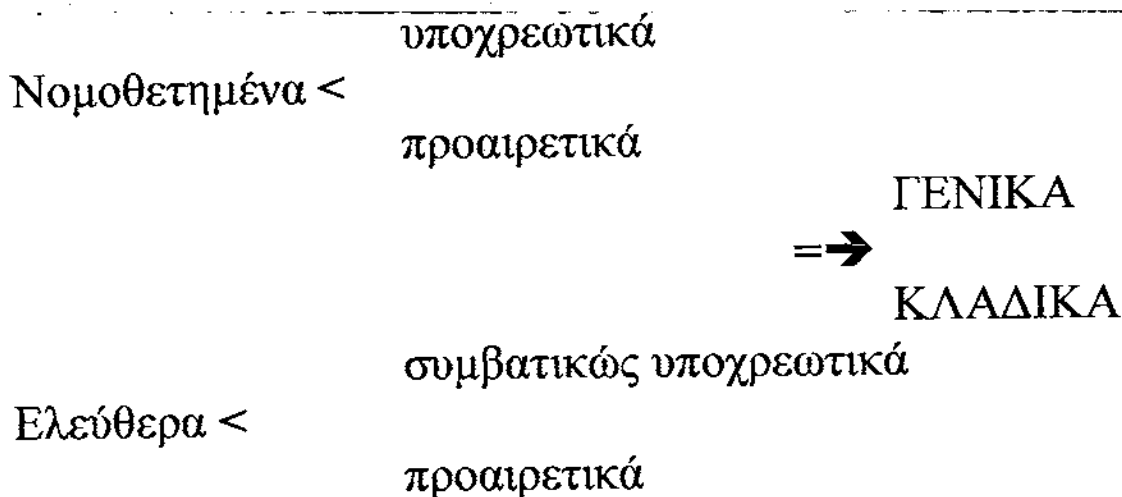
Τα Κλαδικά Λογιστικά Σχέδια (Κ.Λ.Σ.) έχουν ως βάση τα Γ.Λ.Σ. των οποίων τις γενικές αρχές και τη δομή πρέπει να ακολουθούν, περιλαμβάνουν όμως διαρρυθμίσεις που φτάνουν από αλλαγές λογαριασμών μέχρι αλλοίωση ολόκληρων ομάδων, όταν τα ειδικά προβλήματα του κλάδου δεν είναι δυνατό να αντιμετωπίζονται μέσα στο πλαίσιο – υπόδειγμα το Γ.Λ.Σ.

Συγκρίνοντας τα Γ.Λ.Σ. με τα Κ.Λ.Σ. παρατηρούμε ότι τα Κ.Λ.Σ. περιλαμβάνουν εκείνους μόνο τους λογαριασμούς που απαιτούνται για την παρακολούθηση των λογιστικών γεγονότων των οικονομικών μονάδων του κλάδου και συνεπώς είναι μικρότερου πλάτους σε σχέση με τα Γ.Λ.Σ. Είναι όμως μεγαλύτερου βάθους από τα Γ.Λ.Σ., γιατί οι ιδιομορφίες του κλάδου απαιτούν μια βαθύτερη ανάπτυξη των λογαριασμών που προβλέπονται από το Γ.Λ.Σ.

Τέλος σημειώνουμε ότι τα Λογιστικά Σχέδια, γενικά και κλαδικά, που εφαρμόζονται από χιλιάδες επιχειρήσεις σε διάφορες χώρες διακρίνονται σε νομοθετημένα και μη νομοθετημένα. Τα πρώτα διακρίνονται περαιτέρω σε

υποχρεωτικής εφαρμογής (π.χ. τα Λ.Σ. των σοσιαλιστικών χωρών) και προαιρετικής εφαρμογής που είναι η συνήθης περίπτωση. Έτσι σχηματικά έχουμε:

Λογιστικά Σχέδια

1.3. ΠΩΣ ΜΕ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ

Με τη καθιέρωση του Γ.Λ.Σ. επιδιώκεται, η τυποποίηση της λογιστικής εργασίας σε εθνική κλίμακα. Η τυποποίηση αυτή επιτυγχάνεται με την μελέτη και επιτυχή καθιέρωση:

(α) Ενιαίας λογιστικής ορολογίας.

Το Γ.Λ.Σ. καθιερώνει με σαφήνεια και ακρίβεια τη λογιστική ορολογία λ.χ. δίνεται η έννοια: των οργανικών και ανόργανων εξόδων – εσόδων, των προβλέψεων, των πάγιων και κυκλοφορούντων στοιχείων, των εξόδων διοικήσεως, ερευνών και αναπτύξεως, των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων των επιχειρήσεων. Έτσι με την καθιέρωση του Γ.Λ.Σ. καταργούνται οι λογιστικές διάλεκτοι και

υιοθετείται ενιαία λογιστική γλώσσα και οι λογιστές με τις αυτές λέξεις εκφράζουν τις ίδιες έννοιες και αποφεύγονται οι παρανοήσεις και παρερμηνείες.

(β) Ενιαίων κανόνων κοστολογήσεως και αποτιμήσεως.

Το Γ.Λ.Σ. καθορίζει με σαφήνεια ποιες δαπάνες ενσωματώνονται στο κόστος κτήσεως των πάγιων στοιχείων, των αγορών και ιδίως στο κόστος παραγωγής, τέμνει κατά τρόπο αυθεντικό τις αμφισβητήσεις της επιστήμης και καθιερώνει ομοιόμορφους κανόνες λογισμού του κόστους. Έτσι, κάθε μορφή κόστους (αγοράς, βιομηχανικού, εμπορικού, κ.τ.λ.) περιέχει ορισμένα στοιχεία που καθορίζονται αντικειμενικά και όχι υποκειμενικά κατά την κρίση του κοστολόγου = λογιστή της επιχείρησης ενώ με την εφαρμογή σε εθνική κλίμακα των ιδίων αρχών και μεθόδων κοστολογήσεως, οι διάφορες μορφές κόστους απαιτούν το μεγάλο πλεονέκτημα της συγκρισιμότητας.

Το Γ.Λ.Σ. καθιερώνει ακόμη ομοιόμορφους κανόνες αποτιμήσεως των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, όπως επίσης και ομοιόμορφους κανόνες και μεθόδους αποσβέσεως των παγίων στοιχείων. Έτσι τα χρηματικά μεγέθη που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις των οικονομικών μονάδων έχουν αντικειμενική υπόσταση.

(γ) Ενιαίας ονοματολογίας των λογαριασμών.

Το Γ.Λ.Σ. αίρει τη λογιστική αναρχία που παρατηρείται στην πράξη σχετικά με τη δημιουργία πληθώρας λογαριασμών με ανομοιόμορφο περιεχόμενο (λ.χ. εκκρεμείς – προσωρινοί λογαριασμοί) και με τίτλους που δεν ανταποκρίνονται προς το περιεχόμενό αυτών.

Το Γ.Λ.Σ. επιβάλλει την τήρηση λογαριασμού με ομοιογενές περιεχόμενο και με ονοματολογία που ανταποκρίνεται στο περιεχόμενό τους.

(δ) Συνδεσμολογίας των λογαριασμών.

Το Γ.Λ.Σ. καθιερώνει συνδεσμολογία των λογαριασμών, δηλαδή καθορίζει για καθένα λογαριασμό ποίος ή ποιοι χρεώνονται όταν αυτός πιστώνεται. Η καθιέρωση της

συνδεσμολογίας, σε συνδυασμό με την ονοματολογία των λογαριασμών, οδηγεί σε ακριβές και αντικειμενικό περιεχόμενο κάθε λογαριασμού, σύμφωνα με όσα καθορίζονται από το Σχέδιο.

(ε) Ενιαίου τύπου οικονομικών καταστάσεων.

Τέλος το Γ.Λ.Σ. καθιερώνει ενιαίο τύπο ισολογισμού, λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως και πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων. Η κατάρτιση των καταστάσεων αυτών είναι ευχερής, αφού τα υπόλοιπα των λογαριασμών απεικονίζουν τα λογιστικά μεγέθη που έχουν καθοριστεί από το σχέδιο. Αρκεί, συνεπώς, το σχέδιο να καθορίσει την ομαδοποίηση των λογαριασμών και την, με κατάλληλους τίτλους, εμφάνιση αυτών στις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες αποτελούν και το τελικό προϊόν της λογιστικής παραγωγικής διαδικασίας.

1.4. ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

1.4.1. ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η Λογιστική τυποποίηση έχει ιδιαίτερως σημαίνουσα βαρύτητα για την εθνική οικονομία και την κοινωνική, οικονομική και την κοινωνική, οικονομική και δημοσιονομική πολιτική του κράτους. Πράγματι, με το σχεδιασμό της λογιστικής σε εθνική κλίμακα που συντελείται με το Γ.Λ.Σ., επιτυγχάνεται:

(α) Η παροχή αντικειμενικών πληροφοριακών στοιχείων στους διοικούντες των επιχειρήσεων (managers), τα οποία αποτελούν τη πρώτη ύλη για τη λήψη ορθών επιχειρηματικών αποφάσεων, ενώ παράλληλα το επενδυτικό κοινό και οι τράπεζες με βάση τα δημοσιευμένα αντικειμενικά και σε εθνική κλίμακα συγκρίσιμα στοιχεία, κατευθύνουν τις αποταμιεύσεις και τα κεφάλαιά τους παραγωγικότερα. Έτσι επιτυγχάνεται ορθολογικότερη επένδυση των κεφαλαίων και αύξηση της παραγωγικότητας.

(β) Τα ομογενή, ορθά και ακριβή στοιχεία σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα των οικονομικών μονάδων των επιμέρους κλάδων της οικονομίας αποτελούν την πρώτη ύλη για την κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών, στους οποίους βασίζεται ο προγραμματισμός και η άσκηση της οικονομικής πολιτικής του κράτους. Έτσι τα λογιστικά σχέδια αποβαίνουν, με την πάροδο του χρόνου, η φυσική γέφυρα που μπορεί να ενώνει με επιτυχία τον κόσμο της μικροοικονομίας με τις έρευνες των προβλημάτων της μακροοικονομίας.

(γ) Η εξασφάλιση προσφορότερων στοιχείων για τον καθορισμό της κρατικής εισοδηματικής πολιτικής σχετικά με τις αμοιβές των εργαζομένων, τα κέρδη των επιχειρήσεων κ.λ.π.

(δ) Η εξασφάλιση αξιόπιστων στοιχείων για την άσκηση της προστατευτικής οικονομικής πολιτικής μέσω του δασμολογικού, φορολογικού και οικονομικού συστήματος.

(ε) Η απλούστευση και η αποτελεσματική άσκηση των κάθε είδους ελέγχων, όπως διαχειριστικών, φορολογικών, αγορανομικών, ελέγχων δικαστικών πραγματογνωμόνων, τραπεζικών οργάνων, ορκωτών λογιστών, ορκωτών εκτιμητών κ.λ.π.

(στ) Η ευχερής συγκέντρωση πληροφοριών συγκριτικής σημασίας και ο σχηματισμός αριθμοδεικτών σχετικών με τη στατική και τη δυναμική μορφή των οικονομικών μονάδων.

(ζ) Η διευκόλυνση της κατάρτισεως οικονομικών αναλύσεων και μελετών, τόσο γενικότερης σημασίας όσο και κατά κλάδους της οικονομίας.

(η) Η διευκόλυνση της συνεννόησεως μεταξύ των οικονομικών μονάδων και των κρατικών υπηρεσιών με την εξασφάλιση κοινής ορολογίας ή κοινής λογιστικής γλώσσας.

(θ) Η εύκολη ενημέρωση των μετόχων και ειδικά της μειοψηφίας αυτών και γενικότερα η πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού.

1.4.2. ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο παρέχει, όπως είπαμε, το πλαίσιο προς το οποίο κάθε οικονομική μονάδα πρέπει να

προσαρμόσει το δικό της λογιστικό σχέδιο. Οι λογιστικές ανάγκες και οι ιδιορρυθμίες συναλλαγών και οργανώσεως κάθε οικονομικής μονάδας επιβάλλουν σε αυτήν την κατάρτιση του δικού της λογιστικού σχεδίου.

Αλλά ο σχέδιό της πρέπει να καταρτίζεται με βάση τις αρχές, τους κανόνες και γενικά τις λογιστικές ρυθμίσεις που υπαγορεύει το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Με τον τρόπο αυτό τα λογιστήρια των επιχειρήσεων εκσυγχρονίζονται, κυρίως όμως τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχουν είναι αντικειμενικά, αφού δεν κατασκευάζονται με αυθαίρετες επινοήσεις των λογιστών και διαχρονικά συγκρίσιμα, αφού παράγονται με τις ίδιες λογιστικές διαδικασίες. Οι ιδιοκτήτες δεν περιορίζονται μέσα στην επιχείρηση στη διαδρομή των χρήσεων, αλλά εκτείνονται στις ομοειδείς επιχειρήσεις του κλάδου και στις επιχειρήσεις των διαφόρων κλάδων της οικονομίας. Δηλαδή, τα λογιστικά πληροφοριακά στοιχεία καθίστανται διαχρονικά, κλαδικά και διακλαδικά συγκρίσιμα, γεγονός που προσδίδει σ' αυτά αυξημένη σπουδαιότητα τόσο από πλευράς των managers των επιχειρήσεων όσο και από πλευράς των οικονομούντων ατόμων.

Η ευεργετική επίδραση της λογιστικής τυποποίησης από πλευράς ιδιωτικής οικονομίας συνοψίζεται κυρίως στα εξής:

(α) Η λογιστική οργάνωση της οικονομικής μονάδας εκσυγχρονίζεται επί ορθολογικών βάσεων και ταυτόχρονα καταργείται ο αυτοσχεδιασμός και οι λογιστικές αυθαιρεσίες των λογιστών που αίρουν τη συγκριτική ικανότητα των αριθμών. Το προσωπικό εξοικειώνεται γρήγορα στην πάγια κατάταξη των λογαριασμών, το συμβολισμό αυτών, τη συλλειτουργία τους και γίνεται ευχερής η αναπλήρωση, μετάταξη και αντικατάσταση υπαλλήλων.

Με το Λογιστικό Σχέδιο διευκολύνεται η μηχανοργάνωση των οικονομικών μονάδων με σύγχρονα μηχανολογικά, ηλεκτρονικά κ.λ.π. συστήματα με συνέπεια τη μείωση του λειτουργικού κόστους και την παροχή στους ιθύνοντες των οικονομικών μονάδων πολλών και σημαντικών πληροφοριακών στοιχείων σε σχετικά σύντομο χρόνο, τα οποία είναι αναγκαία σ' αυτούς για την καλύτερη διεξαγωγή του έργου τους.

(β) Επιτυγχάνεται πλήρης και ορθή κοστολόγηση και ο προσδιορισμός των αναλυτικών αποτελεσμάτων της οικονομικής μονάδας κατά τμήμα ή κλάδο της δραστηριότητάς της.

(γ) Καθιερώνεται ενιαίος τύπος οικονομικών καταστάσεων (ισολογισμών, λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεως κ.λ.π.) με ομοιογενές περιεχόμενο λογαριασμών, πράγμα που επιτρέπει:

- 1) τη μελέτη και σύγκριση της οικονομικής μονάδας διαχρονικά, κλαδικά και διακλαδικά,
- 2) την παροχή στις τράπεζες αντικειμένων και ομοιογενών στοιχείων για την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας της οικονομικής μονάδας και συνεπώς προάγεται η ορθολογική χρηματοδότηση των οικονομικών μονάδων,
- 3) την παροχή στις επαγγελματικές οργανώσεις αντικειμενικών και ομοιογενών στοιχείων που είναι απολύτως αναγκαία για τη σύναψη κλαδικών συλλογικών συμβάσεων, την άσκηση της πολιτικής του κλάδου κ.λ.π.
- 4) την ορθότερη και ακριβέστερη πληροφόρηση κάθε τρίτου που έχει οικονομικές σχέσεις με την οικονομική μονάδα και γενικότερα ενδιαφέρεται γι' αυτήν.

(δ) Διευκολύνεται ο έλεγχος της οικονομικής μονάδας και ειδικότερα:

- 1) ο φορολογικός έλεγχος καθίσταται ευχερέστερος αλλά και αντικειμενικότερος αφού ο φορολογικός ελεγκτής γνωρίζει το ακριβές περιεχόμενο και τον τρόπο λειτουργίας κάθε λογαριασμού και αφού ο τυποποιημένος λογαριασμός εκμεταλλεύσεως παρέχει σ' αυτόν ουσιώδη στοιχεία για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Παράλληλα προστατεύεται και η οικονομική μονάδα από τυχόν αυθαιρεσίες των φορολογικών οργάνων.
- 2) ο έλεγχος των Ορκωτών Λογιστών για τους ίδιους παραπάνω λόγους, καθίσταται ευχερέστερος, χρονικά συντομότερος και συνεπώς φθηνότερος.

1.4.3. ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Κατά την εκπόνηση ενός Γενικού Λογιστικού Σχεδίου έρχονται κατ' ανάγκη για μελέτη τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η επιστήμη, τα οποία πρέπει να ερευνηθούν σε βάθος προκειμένου να δοθεί η ορθότερη λύση, αλλά και οι αμφισβητήσεις που διατυπώνονται από τους ερευνητές επιβάλλεται να εκτιμηθούν προκειμένου να επιλεγεί η ορθότερη δοξασία. Αυτή η κατ' ανάγκη προσέγγιση και αντιμετώπιση πρακτικών σκοπών οδηγεί αναμφισβήτητα στην πρόοδο της επιστήμης.

Εξάλλου, τα Λογιστικά Σχέδια (γενικά και κλαδικά) απλοποιούν την εκπαίδευση των σπουδαστών της Λογιστικής και προάγουν το λογιστικό επάγγελμα.

Η σαφήνεια ως προς το σκοπό και το εννοιολογικό περιεχόμενο των λογαριασμών, ο ακριβής καθορισμός του εννοιολογικού περιεχομένου και της συλλειτουργίας αυτών, η ομοιόμορφη ορολογία κ.λ.π. διευκολύνουν τη συστηματική και ομοιόμορφη διδασκαλία και κατάρτιση των σπουδαστών, μέσης, ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης. Έτσι εξηγείται, γιατί στις χώρες που εφαρμόστηκαν επιστημονικά θεμελιωμένα Γενικά Λογιστικά Σχέδια όπως π.χ. στη Γαλλία τα περισσότερα από τα επιστημονικά συγγράμματα, αλλά και τα διδακτικά βιβλία που χρησιμοποιούνται στις μέσες και ανώτερες εμπορικές, βιομηχανικές και λοιπές σχολές βασίζονται στα Γενικά Λογιστικά Σχέδια και ακολουθούν τη δομή, τις αρχές και τις οδηγίες τους.

Σημειώνεται ακόμη ότι με τα Λογιστικά Σχέδια βελτιώνεται και προάγεται το λογιστικό επάγγελμα, αφού τα Λογιστικά Σχέδια και γενικά η λογιστική νομοθεσία είναι για το λογιστή ότι για το νομικό οι βασικοί κώδικες των νόμων. Η άσκηση του λογιστικού επαγγέλματος προϋποθέτει τη βαθιά γνώση των διατάξεων και ρυθμίσεων του Γενικού και των Κλαδικών Λογιστικών Σχεδίων, που ασφαλώς πρέπει να εδράζονται στις σύγχρονες λογιστικές και επιστημονικές αρχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

2.1. ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

2.1.1. Η ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο προβλέπει το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό περιπτώσεων γενικής εφαρμογής. Η πληρότητά του αυτή μειώνει την αυθαιρεσία και τον αυτοσχεδιασμό εκείνων που το εφαρμόζουν. Η αυθαιρεσία και ο αυτοσχεδιασμός οδηγούν σε σύγχυση και νοθεύουν την έννοια της τυποποίησης.

Το Ε.Γ.Λ.Σ. δεν περιλαμβάνει λεπτομερείς λογιστικές διαδικασίες, οι οποίες καθορίζονται από τυχόν κλαδικά λογιστικά σχέδια και ειδικότερα από τους λογιστικούς οδηγούς. Οι λογιστικοί οδηγοί καταρτίζονται από τις κλαδικές επαγγελματικές οργανώσεις και μπαίνουν σε εφαρμογή μετά από γνωμάτευση του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής.

Το Ελληνικό Γ.Λ.Σ. χαρακτηρίζεται και από πληροφοριακή πληρότητα, δεδομένου ότι έχει καταρτιστεί κατά τρόπο που με τα λιγότερα μέσα να εξασφαλίζει το ανώτατο όριο πληροφοριών.

Οι πληροφορίες εξυπηρετούν τόσο τις οικονομικές μονάδες που εφαρμόζουν το Ε.Γ.Λ.Σ. όσο και τις κεντρικές κρατικές υπηρεσίες, οι οποίες με την συγκέντρωση τυποποιημένων στοιχείων αποβλέπουν σε μια ομοιόμορφη σύνθεση που σήμερα αποτελεί ανάγκη. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι πληροφορίες της Υπηρεσίας Εθνικών Λογαριασμών και

της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας κρίνονται απόλυτα αναγκαίες, επειδή εξυπηρετούν τα όργανα της Πολιτείας, αλλά εξίσου και τους φορείς ευθύνης σε όλα τα επίπεδα της ιδιωτικής οικονομίας.

2.1.2. Η ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Γ.Λ.Σ.

Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβλήθηκε για τη σαφήνεια της διατυπώσεως των διατάξεων του Ελληνικού Γ.Λ.Σ., επειδή προορίζεται να εφαρμοστεί από πλήθος λογιστών με διαφορετική στάθμη επαγγελματικής και επιστημονικής κατάρτισεως το εννοιολογικό περιεχόμενο των λογαριασμών είναι σαφές και πλήρες, ώστε να μην επιτρέπει παρερμηνείες για την κατάταξη των διαφόρων στοιχείων. Επίσης, απόλυτη σαφήνεια χαρακτηρίζει τις διατάξεις της συλλειτουργίας και συνδεσμολογίας των διαφόρων λογαριασμών, καθώς και τις διατάξεις που αναφέρονται στους εναλλακτικούς τρόπους αντιμετώπισεως διαφόρων ειδικών περιπτώσεων.

2.1.3. Η ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Γ.Λ.Σ.

Στο σχεδιασμό της λογιστικής σε εθνική κλίμακα πρωταρχικό σκοπό και στόχο αποτέλεσε η απόλυτη εξυπηρέτηση των αναγκών των οικονομικών μονάδων. Ο στόχος αυτός προτάχθηκε και ακολούθησαν όλοι οι άλλοι.

Για την επίτευξη και άλλων στόχων, στους οποίους αποβλέπει η καθιέρωση και εφαρμογή του θεσμού του Γ.Λ.Σ., κρίνονται αναγκαίες ανάλογες διαρρυθμίσεις και προσαρμογές ώστε να επιτυγχάνεται η επαφή εκείνη που να επιτρέπει την επίτευξη μικροοικονομικών και μακροοικονομικών στόχων. Στο σημείο αυτό τονίζεται με έμφαση ότι κρίνεται απαραίτητη η αναδιοργάνωση και τυποποίηση του συστήματος συγκεντρώσεως πληροφοριών από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, από τη Γενική Διεύθυνση των Εθνικών Λογαριασμών από τα Υπουργεία, από τη Νομισματική Επιτροπή, από τις Τράπεζες και αριθμό άλλων Οργανισμών, που σήμερα, καθένας με το δικό του τρόπο, απευθύνεται στον

ιδιωτικό τομέα, ο οποίος ταλαιπωρείται χωρίς πολλές φορές να επιτυγχάνεται ο στον οποίο αποβλέπει η συγκέντρωση των πληροφοριών που ζητούνται.

Ο σχεδιασμός της λογιστικής σε εθνική κλίμακα, που γίνεται με το Ε.Γ.Α.Σ., σε καμία περίπτωση δεν αποδυναμώνει τη δυνατότητα πραγμάτωσης των στόχων των λογιστικών σχεδίων των οικονομικών μονάδων.

Η ελαστικότητα του Ε.Γ.Α.Σ. είναι τέτοια ώστε παρέχεται η δυνατότητα στις οικονομικές μονάδες να αναπτύσσουν, μέσα στα βασικά του πλαίσια, το δικό τους σχέδιο λογαριασμών και να επιλέγουν ελεύθερα λογιστικά συστήματα και τρόπους διεξαγωγής της λογιστικής εργασίας.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής σημεία που χαρακτηρίζουν το Ελληνικό Γ.Α.Σ. ως απόλυτα ελαστικό.

A. Η δυνατότητα αναπτύξεως των κυριότερων πρωτοβάθμιων λογαριασμών των ομάδων "αποθεμάτων" και "εσόδων κατ' είδος" σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε οικονομικής μονάδας.

B. Η δυνατότητα αναπτύξεως του μεγαλύτερου αριθμού δευτεροβάθμιων λογαριασμών, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε οικονομικής μονάδας, όπως καθορίζεται σε κάθε μια περίπτωση του σχεδίου λογαριασμών.

Γ. Η δυνατότητα αναπτύξεως των πρωτοβάθμιων λογαριασμών σε δευτεροβάθμιους κατά το περιορισμένο εκατονταδικό σύστημα, το οποίο, όπως καθορίζεται παρέχει τις εξής δυο δυνατότητες: α) στις οικονομικές μονάδες, να δημιουργούν νέους αναλυτικότερους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς προς αντιμετώπιση των αναγκών τους και β) στο Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής, — να δημιουργεί — νέους — δευτεροβάθμιους λογαριασμούς γενικότερης εφαρμογής.

Δ. Η δυνατότητα συγκεντρώσεως των εξόδων της ομάδας 6, των εσόδων της ομάδας 7 και των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων της ομάδας 8, στο επίπεδο των τριτοβάθμιων λογαριασμών, είτε κατ' είδος, είτε κατ' είδος και περιορισμό, είτε κατά περιορισμό και κατ' είδος.

Ε. Η δυνατότητα της μη ενημερώσεως ορισμένων παρεμβαλλόμενων λογαριασμών, όταν οι σχετικές πληροφορίες

προκύπτουν με άλλο τρόπο (π.χ. από τα μηνιαία ισοζύγια κ.λ.π.).

Στ. Η δυνατότητα διπλασιασμού των πρωτοβάθμιων λογαριασμών για την ανάπτυξη των λογαριασμών υποκαταστημάτων ή άλλων κέντρων δραστηριότητας των οικονομικών μονάδων, που δεν έχουν λογιστική αυτοτέλεια.

Ζ. Η δυνατότητα ενσωματώσεως στους οικείους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής προϋπολογισμένων αγορών (ομάδας 2) εξόδων (ομάδας 6) εσόδων (ομάδας 7) και εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων (ομάδας 8), χωρίς να θίγεται η αρχή της συσχέτισεως των λογιστικών εγγραφών με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά, με βάση τα οποία κάθε έξοδο γίνεται οριστικό και εκκαθαρισμένο.

Η. Η δυνατότητα ενσωματώσεως της αναλυτικής λογιστικής στη γενική και συλλειτουργίας των δυο τομέων της λογιστικής, με οποιοδήποτε σύστημα που εξασφαλίζει την μη νόθευση των βασικών αρχών της γενικής λογιστικής. Η ευχέρεια αυτή εξασφαλίζει τη αποφυγή διπλών εγγραφών, κυρίως στους λογαριασμούς αποθεμάτων – αγορών κ.λ.π.

Θ. Η δυνατότητα αναπτύξεως λογαριασμών τέταρτου, πέμπτου βαθμού μέσα στα πλαίσια της αναπτύξεως των λογαριασμών του σχεδίου λογαριασμών.

Ι. Η δυνατότητα εντάξεως στην αναλυτική λογιστική εκμεταλλεύσεως και υπολογιστικών εξόδων – τόκων ιδίων κεφαλαίων, αμοιβής επιχειρηματία, αντασφαλιστρών, διαφόρων αποσβέσεων κ.λ.π. και εσόδων – εξόδων που δεν τιμολογούνται μέσα στη χρήση χωρίς τη νόθευση των αποτελεσμάτων της γενικής εκμετάλλευσης και χωρίς τη νόθευση του κόστους των τελικών αποθεμάτων, στο οποίο δεν περιλαμβάνονται υπολογιστικά έξοδα.

Ια. Η δυνατότητα αντιμετώπισης των ιδιορρυθμιών ορισμένων κλάδων της οικονομικής και ορισμένων οργανισμών με κλαδικά λογιστικά σχέδια, καθώς και η δυνατότητα καταρτίσεως λογιστικών οδηγιών από τις επαγγελματικές οργανώσεις των παραγωγικών τάξεων και τους φορείς ευθύνης της δημόσιας διοικήσεως. Οι λογιστικοί οδηγοί περιλαμβάνουν αναλυτικές οδηγίες σχετικές με τις λεπτομερειακές λογιστικές διαδικασίες.

2.1.4. Η ΕΥΚΟΛΙΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Γ.Λ.Σ.

Το Ελληνικό Γ.Λ.Σ. προσαρμόζεται εύκολα στις ανάγκες των οικονομικών μονάδων οποιουδήποτε μεγέθους, κάθε φύσεως και κάθε νομικής μορφής. Το σχέδιο αυτό προσαρμόζεται επίσης με μεγάλη ευκολία σε όλα τα είδη λογιστικών συστημάτων, λογιστικών μεθόδων και τεχνικών μέσων διεξαγωγής της λογιστικής εργασίας (μηχανικών λογιστικών μηχανών, ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.λ.π.).

2.1.5. Η ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε κατά τη διαμόρφωση της οργανωτικής δομής του Ε.Γ.Λ.Σ., ώστε να είναι δυνατή, ταχύτατη και εύκολη η συγκέντρωση των κάθε φύσεως στοιχείων και πληροφοριών, η αποτελεσματικότερη διαχείριση, ο έλεγχος, η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, η κατάρτιση των αριθμοδεικτών, η συμπλήρωση ερωτηματολογίων κ.λ.π.

2.2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Α. Η σημαντικότερη από τις βασικές αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η δομή του Ε.Γ.Λ.Σ. είναι η αρχή της αυτονομίας, σύμφωνα με την οποία το σχέδιο λογαριασμών χωρίζεται σε τρία μέρη, λογιστικά ανεξάρτητα: (1) τη γενική λογιστική, (2) τους λογαριασμούς τάξεως και (3) την αναλυτική λογιστική εκμεταλλεύσεως. Οι λογαριασμοί καθενός από τα μέρη αυτά λειτουργούν μεταξύ τους σε ανεξάρτητο λογιστικό κύκλωμα, χωρίς να συνδέονται και να συλλειτουργούν με τους λογαριασμούς των άλλων μερών.

Στο Ελληνικό Γ.Λ.Σ. παρέχεται η δυνατότητα της συγχωνεύσεως και συλλειτουργίας των λογαριασμών της γενικής και της αναλυτικής λογιστικής σε ένα ενιαίο λογιστικό

κύκλωμα, με την προϋπόθεση ότι καθένα από τα μέρη αυτά θα διατηρεί την αυτονομία του, έτσι ώστε να μην αλλοιώνεται η αρχή της κατ' είδος συγκεντρώσεως και παρακολουθήσεως, στη γενική λογιστική, των αποθεμάτων, των εξόδων και των εσόδων, καθώς επίσης να είναι δυνατή η κατάρτιση του λογαριασμού της γενικής εκμεταλλεύσεως με τη λογιστική μεταφορά σ' αυτόν, κατ' είδος, των αρχικών αποθεμάτων, των αγορών, των τελικών αποθεμάτων, των οργανικών εξόδων και των οργανικών εσόδων.

Η Ομάδα Εργασίας υιοθέτησε την αρχή της αυτονομίας της αναλυτικής λογιστικής εκμεταλλεύσεως, η οποία προβλήθηκε για πρώτη φορά από το Γαλλικό Γ.Λ.Σ. και του εξασφαλίζει τον απαραίτητο χαρακτήρα της γενικότητας.

Συγκεκριμένα, η Ομάδα Εργασίας έκρινε ότι η αύξηση της παραγωγικότητας των οικονομικών μονάδων και η εξασφάλιση ευκολότερης και ασφαλέστερης αντλήσεως αξιόπιστων στοιχείων, καθώς και η διεθνοποίηση των οικονομικών μηχανισμών επιβάλλουν το σχεδιασμό της λογιστικής σε εθνική κλίμακα, διότι έτσι μόνο επιτυγχάνεται η αναγκαία ευρύτερη και πιο ομοιόμορφη σύνθεση των οικονομικών στοιχείων και η προσαρμογή των οικονομικών μονάδων στις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας π.χ. οικονομικές καταστάσεις σύμφωνες με τις διατάξεις της 4^{ης} οδηγίας της Ε.Ε. Παράλληλα όμως, κρίθηκε ότι δεν πρέπει να παραβλάπτεται ο πρωταρχικός στόχος του μηχανισμού της λογιστικής, που είναι η ικανοποίησή των αναγκών των οικονομικών μονάδων. Με κριτήριο τον πρωταρχικό αυτό στόχο αποφασίστηκε ο σχεδιασμός της λογιστικής σε εθνική κλίμακα να καταλάβει το χώρο της γενικής λογιστικής, στον οποίο κανόνα οι ανάγκες είναι ομοιόμορφες. Αντίθετα, στο χώρο της αναλυτικής λογιστικής στον οποίο οι ανάγκες διαφέρουν, όχι μόνο από δραστηριότητα σε δραστηριότητα της οικονομίας, αλλά και από μονάδα σε μονάδα, αποφασίστηκε ο σχεδιασμός να περιοριστεί σε γενικά πλαίσια και σε γενικούς κανόνες και αρχές, κατά τρόπο που να διευκολύνονται οι ενδιαφερόμενοι στο δικό τους λεπτομερειακό σχεδιασμό του μηχανισμού προσδιορισμού του κόστους και των αναλυτικών αποτελεσμάτων.

Με κριτήριο τις παραπάνω διαπιστώσεις της η ομάδα εργασίας υιοθέτησε τη αυτονομία που έχει υιοθετήσει και το Γαλλικό Γ.Λ.Σ., η οποία εξασφαλίζει στο Ε.Γ.Λ.Σ. τη δυνατότητα γενικής εφαρμογής του και άλλα πλεονεκτήματα, από τα οποία αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Η αποφυγή νοθεύσεως των χρηματοοικονομικών λογαριασμών γενικής λογιστικής, οι οποίοι σε κάθε χρονική στιγμή και στο τέλος κάθε περιόδου απεικονίζουν πρωτογενείς πληροφορίες, που έχουν την πηγή τους σε πραγματικές συναλλακτικές λειτουργίες και σε αναμφισβήτητα πρωτογενή αποδεικτικά στοιχεία.

(β) Η σύνθεση, ανάλυση και εμφάνιση του λογαριασμού της γενικής εκμεταλλεύσεως με τρόπο που δεν επιδέχεται αμφισβητήσεις. Έτσι διευκολύνεται ο προσδιορισμός των συνολικών αποτελεσμάτων κάθε οικονομικής μονάδας από τη γενική λογιστική, με παράλληλο προσδιορισμό και των αναλυτικών αποτελεσμάτων από την αναλυτική λογιστική εκμεταλλεύσεως.

(γ) Η διευκόλυνση στις στατιστικές από το γεγονός ότι παρέχονται όλα τα συνολικά στοιχεία της επιχειρηματικής κυκλοφορίας αναλλοίωτα – αρχικά αποθέματα, αγορές, τελικά αποθέματα, οργανικά έξοδα και έσοδα κατ' είδος.

(δ) Η διευκόλυνση της μυστικής τηρήσεως της λογιστικής του κόστους και των αναλυτικών αποτελεσμάτων σε χωριστά βιβλία και από ιδιαίτερη υπηρεσία.

(ε) Η διευκόλυνση του εσωλογιστικού προσδιορισμού των βραχύχρονων αποτελεσμάτων, χωρίς καμία διατάραξη της κανονικής ροής των εγγραφών στη γενική λογιστική, στην οποία η εργασία αυτή γίνεται σε αυστηρά περιορισμένα από απόψεως χρόνου πλαίσια.

(στ) Η διευκόλυνση του καταμερισμού του έργου των λογιστικών υπηρεσιών της οικονομικής μονάδας και η δυνατότητα καταρτίσεως δύο κατηγοριών ισοζυγίων.

Β. Η δεύτερη βασική αρχή, η οποία υιοθετήθηκε από την ομάδα εργασίας, είναι η αρχή της κατ' είδος συγκεντρώσεως και παρακολουθήσεως, στους οικείους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής, των αποθεμάτων, των εξόδων και των

εσόδων. Σύμφωνα με την αρχή αυτή η λογαριασμοί των κατηγοριών αυτών δέχονται μόνο χρεωπιστώσεις και αντιλογισμούς. Οι εσωτερικές διακινήσεις, που νοθεύουν τα πρωτογενή τους στοιχεία, απαγορεύονται στη γενική λογιστική. Οι μεταφορές αυτές και οι διάφορες λογιστικές επεξεργασίες γίνονται μόνο στους οικείους λογαριασμούς της αναλυτικής λογιστικής.

Στο τέλος της χρήσεως, τα υπόλοιπα των λογαριασμών αποθεμάτων, οργανικών εξόδων και εσόδων μεταφέρονται στο λογαριασμό της γενικής εκμεταλλεύσεως.

Γ. Η τρίτη βασική αρχή, η οποία υιοθετήθηκε από την ομάδα εργασίας, είναι η αρχή της κατάρτισεως του λογαριασμού της γενικής εκμεταλλεύσεως με τη λογιστική μεταφορά σ' αυτόν, κατ' είδος, στο τέλος χρήσεως, των αρχικών και τελικών αποθεμάτων, των αγορών, των οργανικών εξόδων και των οργανικών εσόδων.

2.3. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Οι γενικές αρχές τηρήσεως των λογαριασμών είναι οι εξής:

(1) Για την ενημέρωση των λογαριασμών ισχύει η βασική αρχή της υπάρξεως παραστατικού (δικαιολογητικού), δηλαδή αποδεικτικού πραγματοποιήσεως του εξόδου, του εσόδου, της εισπράξεως ή πληρωμής, όπως π.χ. τιμολογίου, πιστωτικού σημειώματος, δελτίου λιανικής πωλήσεως, αποδείξεως παροχής υπηρεσιών ή αποδείξεως επαγγελματικής δαπάνης, που προβλέπεται σε κάθε περίπτωση. Με βάση τα δικαιολογητικά αυτά λογιστικοποιούνται τα έξοδα και τα έσοδα.

(2) Στους αναλυτικούς λογαριασμούς της τελευταίας βαθμίδας καταχωρούνται και τα εξής στοιχεία:

α. Ο αύξοντα αριθμός του παραστατικού, με το οποίο γίνεται η λογιστικοποίηση και καταχώρηση στο λογαριασμό αυτό του σχετικού ποσού.

β. Σύντομη αιτιολογία για κάθε εγγραφή, δηλαδή για κάθε ποσό που καταχωρείται στη χρέωση ή την πίστωση του λογαριασμού.

(3) Για τους αναλυτικούς λογαριασμούς της τελευταίας βαθμίδας της γενικής λογιστικής και των λογαριασμών τάξεως είναι υποχρεωτική η τήρηση αναλυτικών μερίδων σε καρτέλες ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

(4) Παρέχεται η ευχέρεια στις οικονομικές μονάδες να ενημερώνουν τους λογαριασμούς της προτελευταίας βαθμίδας (περίληπτικούς) μόνο με τη συνολική κίνηση, τόσο της χρέωσης όσο και της πιστώσεως, των αντίστοιχων λογαριασμών τους της τελευταίας βαθμίδας (αναλυτικών) με την προϋπόθεση ότι η ενημέρωση αυτή θα γίνεται, κατά οποιοδήποτε τρόπο, τουλάχιστο στο τέλος κάθε μήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

3.1. ΟΜΑΔΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Το σχέδιο λογαριασμών περιλαμβάνει δέκα (10) ομάδες, σε κάθε μια από τις οποίες αντιστοιχούν οι αραβικοί αριθμοί 1 – 9 και 0.

Οι ομάδες 1 – 8 καλύπτουν τις ανάγκες της γενικής λογιστικής, η ομάδα 9 καλύπτει τις ανάγκες της αναλυτικής λογιστικής εκμεταλλεύσεως και η ομάδα 0 καλύπτει τις ανάγκες των λογαριασμών τάξεως.

Από τις ομάδες 1 – 8 οι 1 – 5 περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς του ισολογισμού, εκείνους δηλαδή που στο τέλος κάθε χρήσεως, κατά κανόνα, παρουσιάζουν υπόλοιπα – χρωστικά ή πιστωτικά – τα οποία συνθέτουν την κατάσταση του ισολογισμού, και οι 6 – 8 περιλαμβάνουν του αποτελεσματικούς λογαριασμούς, οι οποίοι στο τέλος κάθε χρήσεως μηδενίζονται, έπειτα από τη μεταφορά των υπολοίπων τους αρχικά στους λογαριασμούς γενικής εκμεταλλεύσεως και αποτελεσμάτων χρήσεως και στη συνέχεια σε λογαριασμούς του ισολογισμού.

Στις ομάδες 1 – 3 περιλαμβάνονται λογαριασμοί ενεργητικού, στις ομάδες 4 – 5 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί παθητικού, στην ομάδα 6 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί οργανικών εξόδων κατ' είδος, στην ομάδα 7 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί οργανικών εσόδων κατ' είδος, στην ομάδα 8 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί γενικής εκμεταλλεύσεως, εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων, αποτελεσμάτων χρήσεως, αποτελεσμάτων προς διάθεση και ο λογαριασμός του

ισολογισμού, στην ομάδα 9 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί της αναλυτικής λογιστικής εκμεταλλεύσεως και στην ομάδα 0 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί τάξεως.

3.2. ΚΩΔΙΚΗ ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Η κωδικοποίηση και ταξιθέτηση των λογαριασμών βασικά γίνεται κατά το δεκαδικό και το εκατονταδικό σύστημα και διέπεται από τις βασικές αρχές:

(α) Οι λογαριασμοί κάθε ομάδας λαβαίνουν ως το πρώτο αραβικό ψηφίο, τι ψηφίο της ομάδας, όπως π.χ. οι λογαριασμοί της πρώτης ομάδας το ψηφίο 1, οι λογαριασμοί της δεύτερης ομάδας το ψηφίο 2 κ.ο.κ.

(β) Σε κάθε ομάδα είναι δυνατό να σχηματίζονται μέχρι δέκα (10) πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί με την προσθήκη, στο αραβικό ψηφίο της ομάδας, των ψηφίων 0,1,2,3,4,5,6,7,8 και 9. Εξαίρεση από την αρχή αυτή αποτελεί η δυνητική ευχέρεια σχηματισμού διπλάσιου αριθμού πρωτοβαθμίων λογαριασμών με την προσθήκη στους ομίλους λογαριασμών 19,29,39,49,59,69,79,89,99 και 09 των ψηφίων 0,1,2,3,4,5,6,7 και 8.

(γ) Κάθε δευτεροβάθμιος λογαριασμός αναπτύσσεται σε δευτεροβάθμιους κατά το εκατονταδικό σύστημα. Ο σχηματισμός εκατό (100) δευτεροβάθμιων λογαριασμών από κάθε πρωτοβάθμιο γίνεται, είτε από κάθε οικονομική μονάδα, είτε από το κατά νόμο αρμόδιο όργανο.

(δ) Κάθε δευτεροβάθμιος λογαριασμός αναπτύσσεται σε τριτοβάθμιους, τεταρτοβάθμιους και αναλυτικότερης βαθμίδας λογαριασμούς κατά το δεκαδικό, εκατονταδικό, χιλιαδικό ή αναλυτικότερο (π.χ. δεκαχιλιαδικό) σύστημα.

3.3. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί αναπτύσσονται σε περιορισμένο αριθμό δευτεροβάθμιων λογαριασμών, οι τίτλοι των οποίων εμφανίζονται στο σχέδιο λογαριασμών.

Κάθε οικονομική μονάδα έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί και άλλους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς, εκτός από εκείνους που εμφανίζονται στο σχέδιο λογαριασμών και τους εντάσσει στους κωδικούς αριθμούς που τελειώνουν σε 90 – 99, όταν οι κωδικοί αυτοί αριθμοί δεν έχουν καταληφθεί από δευτεροβάθμιους λογαριασμούς του σχεδίου.

Το κατά νόμο αρμόδιο όργανο έχει τη δυνατότητα να συμπληρώνει τους κενούς κωδικούς αριθμούς που τελειώνουν σε 00 – 89 με νέους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς για την αντιμετώπιση των εκάστοτε αναγκών των οικονομικών μονάδων. Εξαίρεση από το κανόνα αυτόν αποτελούν ορισμένοι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί όπως π.χ. ο λογαριασμός 30 "πελάτες", για τους οποίους δεν ισχύει ο περιορισμός της συμπλήρωσης των κενών δευτεροβάθμιων λογαριασμών τους μόνο από το κατά νόμο αρμόδιο όργανο.

Στις περιπτώσεις αυτές, που αναφέρονται ειδικά στις σχετικές παραγράφους του Γ.Λ.Σ., οι οικονομικές μονάδες έχουν την δυνατότητα να δημιουργούν μέχρι εκατό δευτεροβάθμιους λογαριασμούς, συμπληρώνοντας όλους τους κενούς κωδικούς αριθμούς.

3.4. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΙ – ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

1. Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί με υπογράμμιση είναι υποχρεωτικοί. Κάθε οικονομική μονάδα, για κάθε πράξη που χρειάζεται λογιστική παρακολούθηση, είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιεί τον πρωτοβάθμιο λογαριασμό που προβλέπεται από το σχέδιο λογαριασμών, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να

δημιουργεί οποιοδήποτε άλλο, έστω κι αν υπάρχουν κενοί κωδικοί αριθμοί (ασυμπλήρωτοι). Οι κενοί κωδικοί συμπληρώνονται με νέους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς μόνο μετά από απόφαση του κατά νόμο αρμόδιου οργάνου.

2. Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί με υπογράμμιση είναι υποχρεωτικοί με την έννοια της υποχρεωτικότητας της παραπάνω περιπτώσεως 1.

3. Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί χωρίς υπογράμμιση χρησιμοποιούνται κατά την κρίση της οικονομικής μονάδας, είτε όπως παρουσιάζονται στο σχέδιο λογαριασμών, είτε μετά από ανάπτυξή τους σε περισσότερους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η οικονομική μονάδα, αντί να χρησιμοποιεί ένα προαιρετικό δευτεροβάθμιο λογαριασμό έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί περισσότερους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς για την παρακολούθηση εκείνων των λογιστικών πράξεων για τις οποίες το σχέδιο λογαριασμών προβλέπει την παρακολούθησή τους από τον προαιρετικό αυτό δευτεροβάθμιο λογαριασμό.

Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων λογαριασμών στους οποίους διασπάται οποιοσδήποτε προαιρετικός δευτεροβάθμιος λογαριασμός, είναι δυνατό να γίνεται στους κωδικαριθμούς του αντίστοιχου πρωτοβάθμιου, οι οποίοι έχουν τα τελευταία τους ψηφία 90 – 99 και στον κωδικαριθμο του προαιρετικού δευτεροβάθμιου λογαριασμού που διασπάται.

4. Οι τριτοβάθμιοι λογαριασμοί με υπογράμμιση είναι υποχρεωτικοί με την έννοια της παραπάνω περίπτωση 1.

Η οικονομική μονάδα, σε ορισμένες περιπτώσεις που αναφέρονται ειδικά στις σχετικές παραγράφους του Γ.Λ.Σ. (ομάδες 6,7 και 8) έχει τη δυνατότητα, αντί να αναπτύσσει κατά προορισμό. Προϋπόθεση της αναπτύξεως αυτής είναι ότι οι υποχρεωτικοί τριτοβάθμιοι λογαριασμοί θα εμφανίζονται σαν αναλυτικοί των περιληπτικών κατά προορισμό λογαριασμών, στους οποίους αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι κατ' είδος λογαριασμοί των οικείων πρωτοβάθμιων των παραπάνω ομάδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

4.1. ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα εξετάσουμε και στη συνέχεια θα αναλύσουμε το λογιστικό σχέδιο και τους επιμέρους λογαριασμούς της κάθε ομάδας έχοντας σαν παράδειγμα ένα λογιστικό σχέδιο Μικρομεσαίας Ανώνυμης Εμπορικής Εταιρείας:

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

<u>Κωδικός</u>	<u>τίτλος</u>	<u>τύπος</u>	<u>χαρακτηριστικά</u>
04	Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις χρ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
04-00	Διάφοροι λογ/σμοι πληροφορ. χρ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
04-00-0000	Στατιστική αξία ενδοκ. αποκτήσ.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
08	Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις πιστ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος

08-00	Διάφοροι λογ. πληροφοριών πιστ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
08-00-0000	Στατιστική αξία ενδοκ. αποκτ.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός

.....

12	Μηχ/τα-τεχν.εγκ/σεις-λοιπ.μηχ.εξ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
----	-----------------------------------	--------	-----------------

.....

12-00	Μηχανήματα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-00-0000	Μηχανήματα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-01	Τεχνικές εγκαταστάσεις	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-01-0000	Τεχνικές εγκαταστάσεις	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-02	Φορητά μηχανήματα χειρός	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-02-0000	Φορητά εργαλεία χειρός	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-03	Εργαλεία	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-03-0000	Εργαλεία	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-05	Μηχανολογικά όργανα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-05-0000	Μηχανολογικά εργαλεία	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-06	Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-06-0000	Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-99	Αποσβ/ντα μηχ/τα-εγκαταστάσεις	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
12-99-0000	Αποσβεσμένα μηχανήματα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-99-0001	Αποσβεσμένες τεχν. Εγκ/σεις	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-99-0002	Αποσβεσμένα φορητά μηχανήματα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-99-0003	Αποσβεσμένα εργαλεία	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-99-0005	Αποσβεσμένα μηχανολ.όργανα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
12-99-0006	Αποσβεσμένος λοιπός μηχ. εξοπλ.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός

.....

13	Μεταφορικά μέσα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
----	-----------------	--------	-----------------

.....

13-01	Λοιπά επιβατικά αυτοκίνητα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
13-02	Αυτοκ. Φορητά-ρυμούλκες-ειδ. χρ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
13-02-0000	Φορητά αυτοκίνητα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
13-99	Αποσβεσθέντα μεταφορικά μέσα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
13-99-0002	Αποσβεσμένα φορητά αυτοκίνητα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός

.....

14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
----	------------------------------	--------	-----------------

.....

14-00	Έπιπλα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
14-00-0000	Έπιπλα κατ/τος & γραφείων	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-01	Σκεύη	Μικτός	Τροφοδοτούμενος

14-01-0000	Σκεύη κατ/τος & γραφείων	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-02	Μηχανές γραφείων	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
14-02-0000	Μηχανές γραφείων	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-03	Η/Υ & ηλεκτρονικά συγκροτήματα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
14-03-0000	Η/Υ & ηλεκτρονικά συγκροτήματα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-08	Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
14-08-0000	Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-99	Αποσβεσθέντα έπιπλα - εξοπλισμός	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
14-99-0000	Αποσβεσθέντα έπιπλα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-99-0001	Αποσβεσθέντα σκεύη	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-99-0002	Αποσβεσθείσες μηχανές γραφείων	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-99-0003	Αποσβεσθέντες Η/Υ & ηλεκτρ.συγκρ.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
14-99-0008	Αποσβεσθείς εξοπλισμ. τηλεπικoin.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
16	Ασώμ.ακιν/σεις & εξ. πολυετ. αποσ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
16-10	Έξοδα ιδρύσεως & πρώτης εγκατάστ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
16-10-0000	Έξοδα ιδρύσεως & πρώτης εγκαταστ.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
16-19	Λοιπά έξοδα πολυετούς αποσβέσεως	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
16-99	Αποσβεσμένα έξοδα πολυετούς απόσβ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
16-99-0000	Αοισβεσμένα έξοδα ιδρύσεως	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
18	Συμμετοχές & λοιπ. μακροπρ. απαι.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
18-11	Δοσμένες εγγυήσεις	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
18-11-0000	Εγγυήσεις ενοικίων	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
18-11-0001	Εγγυήσεις ΔΕΗ	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
20	Εμπορεύματα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
20-00	Αποθέματα εμπορευμάτων	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
20-00-0000	Αποθέματα έναρξης	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
20-00-0001	Αποθέματα λήξης	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
20-01	Αγορές εμπορευμάτων Ε.Ε.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
20-01-0000	Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
20-02	Ελλείμματα εισαγωγών	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
20-02-0000	Ελλείμματα εισαγωγών	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
20-03	Αγορές εμπ/των εσωτερικού	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
20-03-0018	Αγορές υποκ. σε Φ.Π.Α. 18%	Μικτός	Χρεωπιστωτικός

20-04	Αγορές εμπορ. εκτός Ε.Ε.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
20-04-0000	Αγορές μη υποκ. σε Φ.Π.Α.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
20-04-0018	Αγορές υποκ. σε Φ.Π.Α. 18%	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
20-98	Εκπτώσεις αγορών	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
30	Πελάτες	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
30-00	Πελάτες εσωτερικού	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
30-00-0000	Πελάτες εσωτερικού	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
30-01	Πελάτες εξωτερικού	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
30-01-0000	Πελάτες εξωτερικού	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
31	Γραμμάτια εισπρακτέα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
31-00	Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
31-00-0000	Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
31-01	Γραμμάτια σε τράπεζες για είσπρ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
31-02	Γραμμάτια σε τράπεζες σε εγγύησ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
31-02-0000	Γραμμάτια στη τράπεζα Κρήτης	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
31-02-0001	Γραμμάτια στη τράπεζα Εργασίας	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
31-02-0002	Γραμμάτια στη τράπεζα Αττικής	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
31-03	Γραμμάτια σε καθυστέρηση	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
31-03-0000	Γραμμάτια σε καθυστέρηση	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
32	Παραγγελίες στο εξωτερικό	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
32-01	Παραγγελίες κυκλοφορούντων στοιχ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
32-01-0000	Εισαγωγές προηγούμενων χρήσεων	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
32-01-0001	Εισαγωγή τρέχουσας χρήσης	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
33	Χρεώστες διάφοροι	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
33-07	Δοσοληπτικοί λογ. εταιρών	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
33-13	Ελληνικό Δημόσιο προκ.-παρακρ.φορ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
33-13-0000	Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-13-0009	Προκ/νος φόρος προμ.αγοράς τριτ.	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-90	Αξίες εισπρακτέες	Μικτός	Τροφοδοτούμενος

33-90-0000	Αξίες εισπρακτέες στο χαρτοφύλακα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-91	Αξίες εισπρακτέες στις Τράπεζες	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
33-91-0000	Αξίες εισπρακτέες στη τρ. Κρήτης	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-91-0001	Αξίες εισπρακτέες στη τρ. Εργασίας	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-91-0002	Αξίες εισπρακτέες στη τρ. Αττικής	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-95	Λοιποί χρεώστες σε δρχ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
33-95-0000	Ασφαλιστικές απαιτήσεις	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
33-99	Λοιποί χρεώστες επίδικοι	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
33-99-0000	Λοιποί χρεώστες επίδικοι	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
35	Λογαριασμοί διαχειρ. προκατ. & πιστ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
35-00	Εκτελωνιστές - λογ. προς απόδοση	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
35-00-0000		Μικτός	Χρεωπιστωτικός
35-00-0001		Μικτός	Χρεωπιστωτικός
35-01	Προσωπικό - λογ. προς απόδοση	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
35-01-0000		Μικτός	Χρεωπιστωτικός
35-01-0001		Μικτός	Χρεωπιστωτικός
35-02	Λοιποί συνεργάτες τρίτοι	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
36	Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
36-00	Έξοδα επόμενων χρήσεων	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
38	Χρηματικά διαθέσιμα	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
38-00	Ταμείο	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
38-00-0000	Ταμείο	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
38-03	Καταθέσεις όψεως σε δρχ.	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
38-03-0000	Τράπεζα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
38-03-0001	Τράπεζα	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			
40	Κεφάλαιο	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
.....			
40-00	Καταβλ. μετ. κεφ. κοινών μετοχών	Μικτός	Τροφοδοτούμενος
40-00-0000	Καταβλ. μετ. κεφ. κοινών μετοχών	Μικτός	Χρεωπιστωτικός
.....			

41	Αποθ. - Διαφ. αναπρ. - Επιχορ. επενδ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
41-02	Τακτικό αποθεματικό	Μικτός Τροφοδοτούμενος
41-02-0000	Τακτικό αποθεματικό προηγ. χρήσ.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
41-02-0001	Τακτικό αποθεματικό χρ. 1994	Μικτός Χρεωπιστωτικός
41-08	Αφορολόγητα αποθ. ειδ. διατάξεων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
41-08-0000	Υπεραξία Ν. 1297/72	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
42	Αποτελέσματα εις νέο	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
42-00	Υπόλοιπο κερδών εις νέον	Μικτός Τροφοδοτούμενος
42-00-0000	Υπόλοιπο κερδών σε νέο χρ. 1994	Μικτός Χρεωπιστωτικός
42-01	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεων εις νέο	Μικτός Τροφοδοτούμενος
42-01-0000	Υπόλοιπο ζημιών χρήσεων εις νέο	Μικτός Χρεωπιστωτικός
42-02	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενης χρ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
42-02-0000	Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενης χρ.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
42-04	Διαφορές φορολ. Ελέγχου προηγ. χρ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
44	Προβλέψεις	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
44-00	Προβλέψεις αποζημ. Προσωπικού	Μικτός Τροφοδοτούμενος
44-00-0000	Προβλέψεις αποζημ. προσωπικού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
44-11	Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
44-11-0000	Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
50	Προμηθευτές	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
50-00	Προμηθευτές εσωτερικού	Μικτός Τροφοδοτούμενος
50-00-0000	Προμηθευτές εσωτερικού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
50-01	Προμηθευτές εξωτερικού	Μικτός Τροφοδοτούμενος
50-01-0000	Προμηθευτές εξωτερικού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
51	Γραμμάτια πληρωτέα	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
51-00	Γραμμάτια πληρωτέα σε δρχ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
51-00-0000	Γραμμάτια πληρωτέα σε δρχ.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
51-01	Γραμμάτια πληρωτέα σε Ξ.Ν.	Μικτός Τροφοδοτούμενος

51-01-0000 Γραμμάτια πληρωτέα σε Ξ.Ν. ΠΡ.ΧΡ. Μικτός Χρεωπιστωτικός
51-01-0001 Γραμμάτια πληρωτέα Μ. Ιανουαρίου Μικτός Χρεωπιστωτικός

52 Τράπεζες - Λογ/σμοί βραχυπρ.υποχρ. Μικτός Τροφοδοτούμενος

52-00 Τράπεζα Αθηνών - λογ. χορηγήσεων Μικτός Τροφοδοτούμενος
52-00-0000 Τράπεζα Αθηνών λογαριασμός Μικτός Χρεωπιστωτικός
52-01 Τράπεζα Κρήτης - λογ. χορηγήσεων Μικτός Τροφοδοτούμενος
52-01-0000 Τράπεζα Κρήτης - λογαριασμός Μικτός Χρεωπιστωτικός
52-02 Εμπορική τράπεζα - λογ. χορηγήσεων Μικτός Τροφοδοτούμενος
52-02-0000 Εμπορική τράπεζα λογαριασμός Μικτός Χρεωπιστωτικός
52-03 Τράπεζα Εργασίας - χορηγήσεις Μικτός Τροφοδοτούμενος
52-03-0000 Τράπεζα Εργασίας λογαριασμός Μικτός Χρεωπιστωτικός
52-04 Τράπεζα Αττικής - χορηγήσεις Μικτός Τροφοδοτούμενος
52-04-0000 Τράπεζα Αττικής λογαριασμός Μικτός Χρεωπιστωτικός

53 Πιστωτές διάφοροι Μικτός Τροφοδοτούμενος

53-00 Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες Μικτός Τροφοδοτούμενος
53-00-0000 Μικτός Χρεωπιστωτικός
53-00-0001 Μικτός Χρεωπιστωτικός
53-01 Μερίσματα πληρωτέα Μικτός Τροφοδοτούμενος
53-01-0000 Μικτός Χρεωπιστωτικός
53-01-0001 Μικτός Χρεωπιστωτικός
53-90 Επιταγές πληρωτέες Μικτός Τροφοδοτούμενος
53-90-0000 Μικτός Χρεωπιστωτικός
53-90-0001 Μικτός Χρεωπιστωτικός

54 Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη Μικτός Τροφοδοτούμενος

54-00 Φ.Π.Α. Μικτός Τροφοδοτούμενος
54-00-0004 Φ.Π.Α. ενδοκοινοτικών αποκτ.χρ. Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-0008 Φ.Π.Α. ενδοκοινοτικών αποκτ.πιστ. Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-1018 Φ.Π.Α. αγορών παγίων 18% Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-2008 Φ.Π.Α. αγορών παγίων 8% Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-6008 Φ.Π.Α. δαπανών 8% Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-6018 Φ.Π.Α. δαπανών 18% Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-7008 Φ.Π.Α. πωλήσεων 8% Μικτός Χρεωπιστωτικός

54-00-7018	Φ.Π.Α. Πωλήσεων 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-9998	Προκαταβολή Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-00-9999	Φ.Π.Α. λογ. απόδοσης – εκκαθάρισης	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-03	Φόροι – Τέλη αμοιβών προσωπικού	Μικτός Τροφοδοτούμενος
54-03-0000	Φ.Μ.Υ.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-03-0002	Χ.Μ.Υ. – Ο.Γ.Α	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-03-0004	Φόρος αποζημιώσεως απολυομένων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-03-0006	Χαρτόσημο αποζημ. απολυομένων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-04	Φόροι – Τέλη αμοιβών τρίτων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
54-04-0000	Φόρος ελεύθερων επαγγελματιών	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-04-0001	Φόρος αμοιβών τρίτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-04-0002	Χαρτόσημο αμοιβών τρίτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
54-07	Φόρος εισοδήματος φορολ. κερδών	Μικτός Τροφοδοτούμενος
54-07-0000	Φόρος εισοδήματος νομικού προσώπ.	Μικτός Χρεωπιστωτικός

.....

55 Ασφαλιστικοί οργανισμοί Μικτός Τροφοδοτούμενος

.....

55-00	Ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
55-00-0000	Ι.Κ.Α. λογ. τρέχουσας κίνησης	Μικτός Χρεωπιστωτικός
55-02	Επικουρικά ταμεία (ΤΕΑΥΕΚ)	Μικτός Τροφοδοτούμενος
55-02-0000	ΤΕΑΥΕΚ λογ. τρέχουσας κίνησης	Μικτός Χρεωπιστωτικός
55-02-0001	ΤΕΑΥΕΚ λογ. καθυστερούμενων	Μικτός Χρεωπιστωτικός

.....

56 Μεταβατικοί λογ/σμοί παθητικού Μικτός Τροφοδοτούμενος

.....

56-00 Λογ/σμοί περιοδικής κατανομής Μικτός Τροφοδοτούμενος

.....

58 Λογ/σμοί περιοδικής κατανομής Μικτός Τροφοδοτούμενος

.....

58-00	Ενδιάμεσος χρεωπιστωτικός λογ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
58-00-0000	Μηχανογραφικός λογαριασμός	Μικτός Χρεωπιστωτικός

.....

60 Αμοιβές και έξοδα προσωπικού Μικτός Τροφοδοτούμενος

.....

60-00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	Μικτός Τροφοδοτούμενος
60-00-0000	Τακτικές αποδοχές	Μικτός Χρεωπιστωτικός
60-00-0003	Δώρα εορτών	Μικτός Χρεωπιστωτικός

62-98-0001	Φωτισμός άνευ Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
62-98-0002	Υδρευση	Μικτός Χρεωπιστωτικός

.....

63	Φόροι – Τέλη	Μικτός Τροφοδοτούμενος
----	--------------	------------------------

.....

	Τέλη συναλλάγμ., δανείων, λοιπ. πρ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
63-02-0000	Χαρτόσημο συν/κών – επιταγών	Μικτός Χρεωπιστωτικός
63-03	Φόροι – τέλη κυκλ. μεταφ. μέσωσιν	Μικτός Τροφοδοτούμενος
63-03-0000	Φόροι – τέλη φορτηγών αυτοκινήτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
63-03-0001	Φόροι – τέλη επιβατηγών αυτοκιν.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
63-04	Δημοτικοί φόροι – τέλη	Μικτός Τροφοδοτούμενος
63-04-0000	Τέλη φωτισμού – καθαριότητας	Μικτός Χρεωπιστωτικός
63-07	Χαρτόσημα συμβάσεων δαν. & χρημ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
63-98	Διάφοροι φόροι – τέλη	Μικτός Τροφοδοτούμενος
63-98-0000	Χαρτόσημο μισθωμάτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
63-98-0001	Χαρτόσημα διάφορα	Μικτός Χρεωπιστωτικός
63-98-0008	Φ.Π.Α. μη εκπιπτόμενος	Μικτός Χρεωπιστωτικός

.....

64	Διάφορα έξοδα	Μικτός Τροφοδοτούμενος
----	---------------	------------------------

.....

64-00	Έξοδα μεταφορών	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-00-0000	Έξοδα κινησ. φορτηγών Ι.Χ. με Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-00-0001	Έξοδα κινήσεως επιβατηγών	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-00-0002	Μεταφορικά άνευ Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-00-0003	Μεταφορικά με Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-01	Έξοδα ταξιδιών	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-01-0000	Έξοδα ταξιδιών εσωτερικού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-01-0001	Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-01-0002	Οδοιπορικά	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-02	Έξοδα προβολής & διαφήμισης	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-02-0000	Διαφήμιση από τον τύπο	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-02-0004	Έξοδα επιγραφών	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-02-0006	Έξοδα υποδοχής και φιλοξενίας	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-03	Έξοδα εκθέσεων – επιδείξεων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-03-0000	Έξοδα εκθέσεων εσωτερικού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-05	Συνδρομές – εισφορές	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-05-0001	Συνδρομές σε επαγγελ. οργανώσεις	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-05-0002	Συνδρομές	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-06	Δωρεές – επιχορηγήσεις	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-06-0000	Δωρεές για κοινωφελείς σκοπούς	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-07	Έντυπα και γραφική ύλη	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-07-0000	Έντυπα	Μικτός Χρεωπιστωτικός

64-07-0003	Γραφική ύλη	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-07-0004	Έξοδα Η/Υ	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-08	Υλικά άμεσης αναλώσεως	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-08-0000	Καύσιμα θέρμανσης με Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-08-0001	Υλικά καθαριότητας με Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-08-0002	Υλικά καθαριότητας χωρίς Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-08-0003	Υλικά συσκευασίας με Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-09	Έξοδα δημοσιεύσεων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-09-0000	Έξοδα δημοσιεύσεως ισολογισμού	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-09-0001	Έξοδα δημοσιεύσεως αγγελιών	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-98	Διάφορα έξοδα	Μικτός Τροφοδοτούμενος
64-98-0000	Διάφορα έξοδα λειτουργίας με Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-98-0001	Διάφορα έξοδα λειτουργ. χωρίς Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
64-98-0099	Φ.Π.Α. δαπανών μη εκπιπόμενος	Μικτός Χρεωπιστωτικός

65-03	Τόκοι εξ. χρηματοδ. τρ.-εγγ. με αξία	Μικτός Τροφοδοτούμενος
65-03-0000	Τόκοι χρηματοδοτήσεων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
65-03-0001	Λοιπά έξοδα προμήθειες τραπεζών	Μικτός Χρεωπιστωτικός
65-07	Χαρτόσημα συμβάσεων δαν. & χρημ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
65-07-0000	Χαρτόσημα δανειακών συμβάσεων	Μικτός Χρεωπιστωτικός

66	Αποσβέσεις παγίων ενσωματωμένες	Μικτός Τροφοδοτούμενος
66-02	Αποσβέσεις μηχ/των – εγκαταστ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
66-03	Αποσβέσεις μετ/κών μέσων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
66-04	Αποσβέσεις επίπλων – λοιπού εξοπλ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
66-05	Αποσβέσεις εξόδων πολ. απόσβεσης	Μικτός Τροφοδοτούμενος

68	Προβλέψεις εκμεταλλεύσεως	Μικτός Τροφοδοτούμενος
----	---------------------------	------------------------

68-02	Προβλέψεις απαιτήσεων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
-------	-----------------------	------------------------

70	Πωλήσεις εμπορευμάτων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
----	-----------------------	------------------------

70-00	Πωλήσεις χονδρικής	Μικτός Τροφοδοτούμενος
70-00-0000	Πωλήσεις εμπ/των χονδρ. άνευ Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
70-00-0018	Πωλήσεις εμπ/των χονδρ. 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός

70-01	Πωλήσεις λιανικής	Μικτός Τροφοδοτούμενος
70-01-0018	Πωλήσεις εμπ/των λιανικής 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
70-98	Εκπτώσεις πωλήσεων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
70-98-0000	Εκπτώσεις χονδρ. χωρίς Φ.Π.Α.	Μικτός Χρεωπιστωτικός
70-98-0018	Εκπτώσεις πωλήσεων χονδρ. 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
72	Πωλήσεις αποθεμάτων & ακρήστου	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
72-00	Πωλήσεις παγίων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
72-00-0018	Πωλήσεις παγίων με Φ.Π.Α. 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
73	Πωλήσεις υπηρεσιών	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
73-00	Πωλήσεις υπηρεσιών χονδρικής	Μικτός Τροφοδοτούμενος
73-00-0018	Πωλήσεις υπηρεσιών 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
73-01	Πωλήσεις υπηρεσιών λιανικής	Μικτός Τροφοδοτούμενος
73-01-0018	Πωλήσεις υπηρεσιών λιανικής 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
75	Έσοδα παρεπομένων ασχολιών	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
75-02	Προμήθειες – Μεσιτείες	Μικτός Τροφοδοτούμενος
75-02-0000	Προμήθειες από αγορές τρίτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
75-10	Εισπραττόμενα έξοδα αποστ. αγαθ.	Μικτός Τροφοδοτούμενος
75-10-0018	Εισπραττόμενα έξοδα αποστ. με 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
76	Έσοδα κεφαλαίων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
76-02	Τόκοι γραμματίων εισπρακτέων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
76-02-0000	Τόκοι γραμματίων εισπρακτέων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
76-02-0018	Τόκοι γραμματίων εισπρακτ. 18%	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		
80	Γενική εκμετάλλευση	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
80-00	Λογαριασμός γεν. εκμετάλλευσης	Μικτός Τροφοδοτούμενος
80-01	Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	Μικτός Τροφοδοτούμενος

.....
81 Έκτακτα & ανόργανα αποτελέσματα Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

81-00 Έκτακτα & ανόργανα έξοδα Μικτός Τροφοδοτούμενος
81-00-0000 Φορολογικά πρόστιμα – προσαυξήσεις Μικτός Χρεωπιστωτικός
81-00-0001 Διαγραφές μικροϋπολοίπων Μικτός Χρεωπιστωτικός
81-00-0004 Χρεωστ. συναλλαγματικές διαφορές Μικτός Χρεωπιστωτικός
81-01 Έκτακτα και ανόργανα έξοδα Μικτός Τροφοδοτούμενος
81-01-0004 Πιστ. συναλλαγματικές διαφορές Μικτός Χρεωπιστωτικός
81-01-0099 Λοιπά έκτακτα & ανόργανα έσοδα Μικτός Χρεωπιστωτικός
81-02 Έκτακτες ζημιές Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

85 Αποσβέσεις παγίων μη ενσωμ/νες Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

85-01 Αποσβέσεις εγκαταστάσεων Μικτός Τροφοδοτούμενος
85-02 Αποσβέσεις μηχ/των & λοιπών εξοπλ. Μικτός Τροφοδοτούμενος
85-03 Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων Μικτός Τροφοδοτούμενος
85-04 Αποσβέσεις επίπλων & λοιπ. εξοπλ. Μικτός Τροφοδοτούμενος
85-05 Αποσβέσεις εξόδων πολ. απόσβεσης Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

86 Αποτελέσματα χρήσεως Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

86-00 Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως Μικτός Τροφοδοτούμενος
86-02 Έκτακτα & ανόργανα αποτελέσματα Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

88 Αποτελέσματα προς διάθεση Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

88-00 Καθαρά κέρδη χρήσεως Μικτός Τροφοδοτούμενος
88-01 Ζημιές χρήσεως Μικτός Τροφοδοτούμενος
88-04 Ζημιές προηγούμενων χρήσεων Μικτός Τροφοδοτούμενος
88-98 Ζημιές εις νέον Μικτός Τροφοδοτούμενος
88-99 Κέρδη προς διάθεση Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

89 Ισολογισμός Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....

89-00	Ισολογισμός ανοίγματος χρήσης	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
00	Λογαριασμοί τάξεως	Μικτός Τροφοδοτούμενος
.....		
00-00	Αυτοκίνητα τρίτων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
00-00-0000	Αυτοκίνητα τρίτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
00-01	Δικαιούχοι αυτοκινήτων	Μικτός Τροφοδοτούμενος
00-01-0000	Δικαιούχοι αυτοκινήτων	Μικτός Χρεωπιστωτικός
.....		

4.2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥΣ

4.2.1. ΟΜΑΔΑ 1^η : ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

4.2.1.1. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Στην πρώτη ομάδα περιλαμβάνεται το σύνολο των αγαθών, αξιών και δικαιωμάτων, που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια, με την ίδια περίπου μορφή, στην οικονομική μονάδα, καθώς και τα έξοδα πολυετούς αποσβέσεως και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

Στο πάγιο ενεργητικό περιλαμβάνονται οι εξής κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων:

(α) Ενσώματα πάγια στοιχεία (λογαριασμοί 10-15): Είναι τα υλικά αγαθά που αποκτάει η οικονομική μονάδα με σκοπό να τα χρησιμοποιεί ως μέσα δράσεώς της κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος.

(β) Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία (λογαριασμοί 16.00 – 16.09): Είναι τα ασώματα οικονομικά αγαθά που αποκτούνται από την οικονομική μονάδα με σκοπό

να χρησιμοποιούνται παραγωγικά για χρονικό διάστημα οπωσδήποτε μεγαλύτερο από ένα έτος.

(γ) Έξοδα πολυετούς αποσβέσεως (λογαριασμοί 16.10 – 16.19): Είναι τα έξοδα που αποσβένονται τμηματικά και πραγματοποιούνται για την ίδρυση και οργάνωση της οικονομικής μονάδας, για την απόκτηση διαρκών μέσων εκμεταλλεύσεως και για την επέκταση και αναδιοργάνωσής της.

(δ) Συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (λογαριασμός 18): Είναι οι συμμετοχές σε άλλες οικονομικές μονάδες, οποιασδήποτε νομικής μορφής – Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε., Ο.Ε. και άλλες – οι οποίες εξασφαλίζουν την άσκηση επιρροής πάνω σ' αυτές και αποκτούνται με σκοπό διαρκούς κατοχής τους, και οι κατά τρίτων απαιτήσεις της οικονομικής μονάδας, για τις οποίες η προθεσμία η προθεσμία εξοφλήσεως λήγει μετά από το τέλος της επόμενης χρήσεως.

4.2.1.2. ΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Απόσβεση είναι η χρονική κατανομή της αποσβεστέας αξίας του πάγιου περιουσιακού στοιχείου, που υπολογίζεται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του και η λογιστική απεικόνιση και ο καταλογισμός της σε καθεμία χρήση. Οι αποσβέσεις κάθε χρήσεως βαρύνουν το λειτουργικό κόστος ή απευθείας τα αποτελέσματα χρήσεως όταν πρόκειται για αποσβέσεις που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος. Το ποσό της ετήσιας απόσβεσης αντιπροσωπεύει τη μείωση της αξίας του πάγιου στοιχείου, που επέρχεται λόγω της χρήσεώς του, της παρόδου του χρόνου και της οικονομικής του απαξιώσεως.

Αποσβέσιμο πάγιο περιουσιακό στοιχείο είναι το ενσωματωμένο ή άυλο στοιχείο που αποκτάται από την οικονομική μονάδα για διαρκή παραγωγική χρήση και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής περιορισμένη, πάντως μεγαλύτερη από ένα έτος.

Ωφέλιμη διάρκεια ζωής είναι είτε η χρονική περίοδος κατά την οποία υπολογίζεται ότι το αποσβέσιμο πάγιο στοιχείο θα χρησιμοποιείται παραγωγικά από την οικονομική μονάδα, είτε η ολική ποσότητα παραγωγής ή το ολικό έργο το οποίο αναμένεται να επιτύχει η οικονομική μονάδα από το πάγιο αυτό στοιχείο (π.χ. ωφέλιμη διάρκεια ζωής μηχανήματος μετρημένη σε παραγωγικές ώρες).

Αποσβεστέα αξία ενός αποσβέσιμου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι το ιστορικό κόστος του ή άλλο ποσό που αντικατάστησε νομότυπα το ιστορικό κόστος (π.χ. αξία αναπροσαρμογής που επιβλήθηκε από το νόμο), μειωμένο κατά την υπολειμματική αξία δεν είναι αξιόλογη, δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της αποσβεστέας αξίας. Η κρίση για την αξιολόγηση αυτή αφήνεται στην οικονομική μονάδα.

Υπολειμματική αξία ενός αποσβέσιμου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία του, που υπολογίζεται να πραγματοποιηθεί κατά το τέλος της ωφέλιμης διάρκειας της ζωής του.

Οι αποσβέσεις που διενεργούνται για κάθε λογιστική χρήση καταλογίζονται σ' αυτή, με χρέωση των λογαριασμών 66 "αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος" και 85 "αποσβέσεις πάγιων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος" και με πίστωση των από το σχέδιο λογαριασμών προβλεπόμενων αντίθετων λογαριασμών 10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99.

Από τις αποσβέσεις που διενεργούνται σε κάθε χρήση, οι τακτικές, που θεωρείται ότι αφορούν το λειτουργικό κόστος (δηλαδή τη λειτουργία παραγωγής, τη διοικητική λειτουργία, τη λειτουργία ερευνών και αναπτύξεως και τη λειτουργία διαθέσεως), καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού 66 και τελικά μεταφέρονται στο λογαριασμό 80.00 της Γενικής Εκμετάλλευσης.

Οι προβλεπόμενες από τη φορολογική νομοθεσία, με τη μορφή αναπτυξιακών κινήτρων, πρόσθετες (επιταχυνόμενες) αποσβέσεις καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού 85 και τελικά μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως (λογαριασμός 86.03).

4.2.2. ΟΜΑΔΑ 2 : ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

4.2.2.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ομάδα 2 παρακολουθούνται τα αποθέματα της οικονομικής μονάδας που προέρχονται, είτε από απογραφή, είτε από αγορά, είτε από ιδιοπαραγωγή και σε εξαιρετικές περιπτώσεις είτε από ανταλλαγή, είτε από εισφορά σε είδος, είτε από δωρεά.

Αποθέματα είναι τα υλικά αγαθά που ανήκουν στην οικονομική μονάδα, τα οποία: α) προορίζονται να πωληθούν κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της, β) βρίσκονται στη διαδικασία της παραγωγής και προορίζονται να πωληθούν όταν πάρουν τη μορφή των έτοιμων προϊόντων, γ) προορίζονται να αναλωθούν για την παραγωγή έτοιμων αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, δ) προορίζονται να αναλωθούν για την καλή λειτουργία, τη συντήρηση ή επισκευή, καθώς και την ιδιοπαραγωγή παγίων στοιχείων και ε) προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για την συσκευασία π.χ. των παραγόμενων έτοιμων προϊόντων ή των εμπορευμάτων που προορίζονται για πώληση.

Στην ομάδα 2 περιλαμβάνονται οι εξής κατηγορίες αποθεμάτων:

Α. Εμπορεύματα (λογαριασμός 20): είναι τα υλικά αγαθά (αντικείμενα, ύλες, υλικά) που αποκτούνται από την οικονομική μονάδα με σκοπό να μεταπωλούνται στην κατάσταση που αγοράζονται.

Β. Έτοιμα προϊόντα (λογαριασμός 21): είναι τα υλικά αγαθά που παράγονται, κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται από την οικονομική μονάδα με σκοπό την πώλησή τους.

Γ. Ημιτελή προϊόντα: είναι τα υλικά αγαθά που, μετά από κατεργασία σε ορισμένο στάδιο ή στάδια, είναι έτοιμα για παραπέρα βιομηχανοποίηση ή κατεργασία ή για πώληση στην ημιτελή τους κατάσταση.

Δ. Υποπροϊόντα (λογαριασμός 22): είναι τα υλικά αγαθά – προϊόντα που παράγονται μαζί με τα κύρια προϊόντα, σε διάφορα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, από τις ίδιες

πρώτες και βοηθητικές ύλες. Τα υποπροϊόντα επαναχρησιμοποιούνται από την οικονομική μονάδα σαν πρώτη ύλη ή πωλούνται αυτούσια.

Ε. Υπολείμματα: είναι υλικά κατάλοιπα της παραγωγικής διαδικασίας, κατά κανόνα άχρηστα. Τα υπολείμματα, όταν, σαν άχρηστα, απορρίπτονται, αντιπροσωπεύουν μέρος της βιομηχανικής απώλειας (π.χ. φύρας). Στην κατηγορία των υπολειμμάτων (λογαριασμός 22) εντάσσονται και τα ακατάλληλα για βιομηχανοποίηση ή κανονική αξιοποίηση διάφορα υλικά ή έτοιμα ή ημιτελή προϊόντα.

Στ. Παραγωγή σε εξέλιξη (λογαριασμός 23): είναι πρώτες ύλες, βοηθητικά υλικά, ημιτελή προϊόντα και άλλα στοιχεία κόστους (π.χ. εργασία, γενικά βιομηχανικά έξοδα), τα οποία κατά τη διάρκεια της χρήσεως ή στο τέλος αυτής, κατά την απογραφή, βρίσκονται στο κύκλωμα της παραγωγικής διαδικασίας για κατεργασία.

Ζ. Πρώτες και βοηθητικές ύλες (λογαριασμός 24): είναι τα υλικά αγαθά που η οικονομική μονάδα αποκτάει με σκοπό τη βιομηχανική επεξεργασία ή συναρμολόγησή τους για την παραγωγή ή κατασκευή προϊόντων.

Η. Υλικά συσκευασίας (λογαριασμός 24): είναι τα υλικά αγαθά που η οικονομική μονάδα αποκτάει με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους για τη συσκευασία των προϊόντων της, ώστε τα τελευταία να φτάσουν στην κατάσταση εκείνη στην οποία είναι δυνατό ή σκόπιμο να προσφέρονται στην πελατεία.

Θ. Αναλώσιμα υλικά (λογαριασμός 25): είναι τα υλικά που η οικονομική μονάδα αποκτάει με προορισμό την ανάλωσή τους για συντήρηση του πάγιου εξοπλισμού της και γενικά για την εξασφάλιση των αναγκαίων συνθηκών λειτουργίας των κύριων και βοηθητικών υπηρεσιών της.

Ι. Ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων (λογαριασμός 26): είναι τα υλικά αγαθά που η οικονομική μονάδα αποκτάει με σκοπό την ανάλωσή τους για συντήρηση και επισκευή του πάγιου εξοπλισμού της.

Ια. Είδη συσκευασίας (λογαριασμός 28): είναι τα υλικά μέσα που χρησιμοποιούνται από την οικονομική μονάδα για την συσκευασία εμπορευμάτων ή προϊόντων της και παραδίνονται

στους πελάτες μαζί με το περιεχόμενο τους. Τα είδη συσκευασίας είναι επιστρεπτέα ή μη επιστρεπτέα, ανάλογα με τη συμφωνία που γίνεται κατά την πώληση σχετικά με την επιστροφή τους ή μη.

Πρώτες και βοηθητικές ύλες, υλικά συσκευασίας, αναλώσιμα υλικά, ανταλλακτικά πάγιων στοιχείων και είδη συσκευασίας που αγοράζονται ή παράγονται από την οικονομική μονάδα με σκοπό να μεταπωλούνται, θεωρούνται σαν εμπορεύματα ή έτοιμα προϊόντα και παρακολουθούνται, αντίστοιχα, στους λογαριασμούς 20 ή 21.

4.2.2.2. ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί αποθεμάτων (20 – 28), οι οποίοι είναι υποχρεωτικοί, αναπτύσσονται σε δευτεροβάθμιους, τριτοβάθμιους ή αναλυτικότερους λογαριασμούς, σύμφωνα με τις πληροφοριακές ανάγκες κάθε οικονομικής μονάδας.

Οι αγορές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της χρήσεως, καθώς και τα αρχικά και τελικά αποθέματα, για κάθε κατηγορία αγαθών των λογαριασμών 20 – 28, παρακολουθούνται υποχρεωτικά σε χωριστούς δευτεροβάθμιους, τριτοβάθμιους ή αναλυτικότερους λογαριασμούς.

Ακολουθεί, ενδεικτικά, η ανάπτυξη του λογαριασμού 20.

20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

20.00 Είδος Α΄

20.00.00 Αποθέματα

20.00.01 Αγορές χρήσεως

20.00.02 Εκπτώσεις αγορών (είδους Α)

20.01 Είδος Β΄

20.01.00 Αποθέματα

20.01.01 Αγορές χρήσεως

20.01.92 Εκπτώσεις αγορών (είδους Β)

20.02 Είδος Γ

Κ.Ο.Κ.

20.98 Εκπτώσεις αγορών (για περισσότερα από ένα είδη)

20.99 Προϋπολογισμένες αγορές (Λ/58.14)

Το τελευταίο όριο αναλύσεως για καθένα από τους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς 20 – 28 είναι η μερίδα αποθήκης, εκτός αν οι μερίδες αποθήκης (διαρκής απογραφή) εξυπηρετούνται στην ομάδα 9 της αναλυτικής λογιστικής (οικείοι υπολογαριασμοί του λογαριασμού 94 "αποθέματα"). Το αναλυτικό περιεχόμενο της μερίδας αποθήκης περιγράφεται στην παρ. 5.215 του πέμπτου μέρους.

4.2.2.3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Οι λογαριασμοί 20 – 28 λειτουργούν σύμφωνα με τα παρακάτω:

Α) κατά την έναρξη της χρήσεως χρεώνονται (οι ειδικοί υπολογαριασμοί αποθεμάτων) με την αξία των αποθεμάτων της προηγούμενης απογραφής.

Β) κατά την διάρκεια της χρήσεως χρεώνονται (οι ειδικοί υπολογαριασμοί αγορών) με την αξία κτήσεως των αγοραζόμενων αγαθών, όπου περιγράφεται αναλυτικότερα και ο τρόπος λειτουργίας των λογαριασμών αποθεμάτων κατά την αγορά των υλικών αγαθών, και πιστώνονται με τις τυχόν επιστροφές αγορών και τις εκτός τιμολογίου εκπτώσεις.

Γ) κατά το τέλος της χρήσεως πιστώνονται, με χρέωση του λογαριασμού 80.00 "λογαριασμός γενικής εκμεταλλεύσεως", με την αξία των αρχικών αποθεμάτων και την αξία των καθαρών, μετά την αφαίρεση των επιστροφών και των εκτός τιμολογίου εκπτώσεων, αγορών της χρήσεως, και χρεώνονται, με πίστωση του αυτού λογαριασμού 80.00, με την αξία των τελικών

αποθεμάτων, όπως η αξία αυτή προκύπτει κατά την αποτίμησή τους.

Ειδικά για τα επιστρεπτέα από τους πελάτες είδη συσκευασίας ορίζονται τα εξής:

A) όταν η αξία τους περιλαμβάνεται στο τιμολόγιο πωλήσεως ή στο ~~δελτίο λιανικής πωλήσεως~~, χρεώνεται με αυτήν ο λογαριασμός ~~30.00~~ "πελάτες εσωτερικού" ή 30.01 ή 30.02 ή 30.03 ή ο 38.00), με πίστωση του λογαριασμού 30.07 "πελάτες αντίθετος λογαριασμός αξίας ειδών συσκευασίας". Κατά την επιστροφή στην οικονομική μονάδα των ειδών συσκευασίας ενεργείται αντίστροφη εγγραφή. Σε περίπτωση που τα τιμολογημένα είδη συσκευασίας δεν επιστρέφονται μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, χρεώνεται ο λογαριασμός 30.07, με την αξία με την οποία προηγούμενα είχε πιστωθεί και πιστώνεται ο οικείος υπολογαριασμός "πωλήσεις ειδών συσκευασίας" του 72.

B) όταν η αξία τους δεν τιμολογείται, αλλά μόνο η ποσότητά τους αναγράφεται στο τιμολόγιο πωλήσεως του περιεχομένου τους ή σε άλλο ιδιαίτερο στοιχείο π.χ. δελτίο παραδόσεως ειδών συσκευασίας, η λογιστική τους παρακολούθηση γίνεται σύμφωνα με τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε οικονομικής μονάδας, με την προϋπόθεση ότι από τους λογαριασμούς που τηρούνται (λογιστικά ή εξωλογιστικά) προκύπτουν πάντοτε τα μη τιμολογημένα είδη συσκευασίας που βρίσκονται στα χέρια κάθε πελάτη.

Γ) τα ποσά που η οικονομική μονάδα εισπράττει από τους πελάτες της για εγγύηση της επιστροφής των ειδών συσκευασίας, τα οποία παραδίνονται σ' αυτούς χωρίς να τιμολογούνται, καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού 30.04 "πελάτες εγγυήσεις ειδών συσκευασίας". Αν τα μη τιμολογημένα είδη συσκευασίας δεν επιστρέφονται από τους πελάτες μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, για το πόσό της αποζημιώσεως, που η οικονομική μονάδα εξασφαλίζει για αποκατάσταση της ζημιάς από την μη επιστροφή των ειδών αυτών, εκδίδεται τιμολόγιο πωλήσεως ή δελτίο λιανικής πωλήσεως και χρεώνεται ο προσωπικός λογαριασμός του πελάτη, με πίστωση του οικείου υπολογαριασμού "πωλήσεις

ειδών συσκευασίας" του 72, το δε ποσό της σχετικής εγγυήσεως του πελάτη μεταφέρεται από την πίστωση του λογαριασμού 30.04 στην πίστωση του προσωπικού του λογαριασμού.

Δ) τα ποσά που η οικονομική μονάδα, ενδεχόμενα, εισπράττει από τους πελάτες της για τη χρησιμοποίηση απ' αυτούς των επιστρεπτέων ειδών συσκευασίας, καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού 74.98.01 "έσοδα από μερική χρησιμοποίηση ειδών συσκευασίας".

Για τους λογαριασμούς "εκπτώσεις αγορών" και "προϋπολογισμένες αγορές" ισχύουν τα ακόλουθα:

Α) **εκπτώσεις αγορών:** οι προαιρετικοί υπολογαριασμοί 20.98, 24.98, 25.98, 28.98 πιστώνονται με τις εκτός τιμολογίου χορηγούμενες εκπτώσεις επί αγορών, όταν η διάκρισή τους κατ' είδος αγορών είναι αδύνατη ή παρουσιάζει δυσκολίες.

Β) **προϋπολογισμένες αγορές:** οι προαιρετικοί λογαριασμοί 20.99, 24.99, 25.99, 26.99, 28.99, κατά το τέλος της περιόδου λογισμού π.χ. στο τέλος του μήνα, χρεώνονται με τις προϋπολογισμένες αγορές, αξία αγορασμένων αγαθών που περιλαμβάνονται χωρίς τιμολόγιο ή άλλο παραστατικό αξίας.

4.2.3. ΟΜΑΔΑ 3: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

4.2.3.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ομάδα 3 παρακολουθούνται οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, τα αξιόγραφα και τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής μονάδας.

Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις θεωρούνται εκείνες που κατά το κλείσιμο του ισολογισμού είναι εισπρακτέες μέσα στη χρήση που ακολουθεί.

Σύμφωνα με την έννοια αυτή, κάθε απαίτηση της οικονομικής μονάδας, της οποίας η προθεσμία εξοφλήσεως

λήγει μέσα στην επόμενη χρήση, καταχωρείται στον οικείο λογαριασμό της ομάδας 3.

Για τις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις οι οποίες κατά την κατάρτιση του ισολογισμού μετατρέπονται σε βραχυπρόθεσμες, καθώς και για τον τρόπο παρακολουθήσεώς τους.

4.2.3.2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 30 "ΠΕΛΑΤΕΣ"

Στους υπολογαριασμούς του 30 παρακολουθούνται οι απαιτήσεις και κατ' εξαίρεση, για λόγους ενιαίας παρακολουθήσεως, ορισμένες υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας έναντι πελατών της, που απορρέουν από τις πωλήσεις της.

Στο λογαριασμό 30.00 "πελάτες εσωτερικού" παρακολουθούνται οι απαιτήσεις από πωλήσεις που γίνονται στο εσωτερικό της χώρας, εκτός από εκείνες που προέρχονται από πωλήσεις, είτε προς το Ελληνικό Δημόσιο, είτε προς Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Δημόσιες Επιχειρήσεις, οι οποίες παρακολουθούνται αντίστοιχα στους λογαριασμούς 30.02 "Ελληνικό Δημόσιο" και 30.03 "Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις".

Στο λογαριασμό 30.01 "πελάτες εξωτερικού" παρακολουθούνται οι απαιτήσεις από πωλήσεις στο εξωτερικό. Ο λογαριασμός αυτός χρεώνεται με την αξία του τιμολογίου, η οποία, για τη χρέωση αυτή, μετατρέπεται σε δραχμές με βάση την επίσημη τιμή συναλλάγματος (τιμή αγοράς της Τράπεζας Ελλάδος) της ημέρας εκδόσεως του τιμολογίου. Οι αναλυτικοί λογαριασμοί του 30.01 τηρούνται κατά τρόπο που να προκύπτει απ' αυτούς η απαίτηση σε ξένο νόμισμα.

4.2.4. ΟΜΑΔΑ 4: ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ – ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

4.2.4.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ομάδα 4 παρακολουθούνται η καθαρή θέση της οικονομικής μονάδας, οι προβλέψεις και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Καθαρή θέση ή καθαρή περιουσία είναι το ίδιο κεφάλαιο κάθε οικονομικής μονάδας, το οποίο για τις εταιρείες αποτελείται από το μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο, από τα κάθε είδους και φύσεως αποθεματικά και από το εκάστοτε υπόλοιπο εις νέο (κερδών ή ζημιών).

4.2.4.2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 40 "ΚΕΦΑΛΑΙΟ"

Το κεφάλαιο, στις μεν ατομικές επιχειρήσεις αντιστοιχεί στην καθαρή περιουσία τους, ενώ στις εταιρείες αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων ή μερίδων.

Το μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας διαιρείται σε μετοχές που δίνονται στους μετόχους της. Το κεφάλαιο αυτό σχηματίζεται: α) από τις εισφορές των μετόχων που καταβάλλονται κατά τη σύσταση της εταιρείας για να συγκροτηθεί το αρχικό κεφάλαιό της, καθώς και μεταγενέστερα από την αύξησή του και β) από τη διάθεση αποθεματικών ή αδιανέμητων καθαρών κερδών, εφόσον η διάθεση αυτή αποφασίζεται και πραγματοποιείται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Για την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου – αρχικού και αυξήσεων του εφαρμόζονται όσα ορίζονται από την νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά.

Το εταιρικό κεφάλαιο των λοιπών εταιριών σχηματίζεται: α) από τις εισφορές των εταίρων που καταβάλλονται κατά τη σύσταση της εταιρείας, καθώς και μεταγενέστερα για την αύξησή του και β) από τη διάθεση αποθεματικών ή κερδών, εφόσον η διάθεση αυτή αποφασίζεται και πραγματοποιείται για την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου.

Καταβλημένο κεφάλαιο ανώνυμης εταιρείας είναι το μέρος της ονομαστικής αξίας των μετοχών της που έχει εισπραχτεί. Καταβλημένο κεφάλαιο εταιρείας άλλης μορφής είναι το μέρος που έχει εισπραχτεί από την ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων που συγκροτούν το κεφάλαιό της. Για τη μερική καταβολή του κεφαλαίου εφαρμόζονται όσα ορίζονται από την νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά.

4.2.5. ΟΜΑΔΑ 5: ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

4.2.5.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ομάδα 5 παρακολουθούνται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι εκείνες για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεώς τους λήγει μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως.

4.2.5.2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 50 "ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ"

Στους υπολογαριασμούς του 50 παρακολουθούνται οι κάθε φύσεως δοσοληψίες της οικονομικής μονάδας με τους προμηθευτές της, από τους οποίους αγοράζει περιουσιακά στοιχεία ή υπηρεσίες.

Στους λογαριασμούς 50.00 "προμηθευτές εσωτερικού" και 50.01 "προμηθευτές εξωτερικού" παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας από τις "επί πιστώσει" αγορές της από προμηθευτές εσωτερικού και εξωτερικού, αντίστοιχα.

Στους λογαριασμούς 50.02 "Ελληνικό Δημόσιο" και 50.03 "Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις" παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας από τις "επί πιστώσει" αγορές της από το Ελληνικό Δημόσιο ή από τα Ν.Π.Δ.Δ. και τις Δημόσιες Επιχειρήσεις, όταν έχουν την ιδιότητα του προμηθευτή.

Στο λογαριασμό 50.04 "προμηθευτές – εγγυήσεις ειδών συσκευασίας" παρακολουθούνται τα ποσά που καταβάλλει η οικονομική μονάδα στους προμηθευτές της ως εγγύηση για τη

κανονική επιστροφή των ειδών συσκευασίας που παραλαμβάνει με την υποχρέωση να τα επιστρέψει.

Στο λογαριασμό 50.05 "προκαταβολές σε προμηθευτές" είναι δυνατό να παρακολουθούνται τα ποσά που καταβάλλονται σε προμηθευτές προκαταβολικά για την εκτέλεση παραγγελιών, εκτός από όσα αφορούν πάγια στοιχεία, τα οποία παρακολουθούνται, ή στο λογαριασμό 15.09 "προκαταβολές κτήσεως πάγιων στοιχείων" ή στο λογαριασμό 50.08 "προμηθευτές εσωτερικού λογαριασμός παγίων στοιχείων" ή στο λογαριασμό 32.00 "παραγγελίες πάγιων στοιχείων".

4.2.6. ΟΜΑΔΑ 6: ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ

4.2.6.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ομάδα 6 απεικονίζονται και παρακολουθούνται κατ' είδος τα έξοδα που αναφέρονται στην ομαλή εκμετάλλευση της χρήσεως (οργανικά), καθώς επίσης και οι ετήσιες επιβαρύνσεις για τη διενέργεια αποσβέσεων και προβλέψεων που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος.

Στους λογαριασμούς της ομάδας 6 δεν καταχωρούνται:

α) Ποσά που αφορούν επενδύσεις ή τοποθετήσεις. Τα ποσά αυτά καταχωρούνται στους οικείους λογαριασμούς των ομάδων 1 και 3, με εξαίρεση εκείνα που αφορούν τις ιδιοκατασκευές και λαμβάνονται υπόψη κατά την κοστολόγησή τους, οπότε με τα σχετικά ποσά χρεώνονται οι οικείοι λογαριασμοί της ομάδας 1, με πίστωση του λογαριασμού 78.00 "ιδιοπαραγωγή και βελτιώσεις παγίων".

β) Ποσά που αφορούν ζημιές και έξοδα εξαιρετικού χαρακτήρα, τα οποία καταχωρούνται στους οικείους υπολογαριασμούς του 81 "έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα".

γ) Ποσά που αφορούν ζημιές και έξοδα προηγούμενων χρήσεων, τα οποία καταχωρούνται στους οικείους υπολογαριασμούς του 82 "έξοδα και έσοδα προηγούμενων χρήσεων".

δ) Ποσά προβλέψεων που δεν αφορούν άμεσα την εκμετάλλευση, τα οποία καταχωρούνται στους οικείους υπολογαριασμούς του 83 "προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους".

ε) Ποσά που αφορούν το φόρο εισοδήματος επί των αδιανέμητων κερδών της χρήσεως, τα οποία, σαν αφαιρετικά στοιχεία των αποτελεσμάτων χρήσεως, καταχωρούνται στην χρέωση του λογαριασμού 80.08 "φόρος εισοδήματος και εισφορά Ο.Γ.Α."

στ) Τα υπολογιστικά ή τεκμαρτά έξοδα (π.χ. τόκοι ιδίων κεφαλαίων, αμοιβή επιχειρηματία στις προσωπικές εταιρείες και ατομικές επιχειρήσεις, αυτασφάλιστρα), τα οποία δε συνδέονται με εκταμίευση και δεν λογιστικοποιούνται στο χρηματοοικονομικό κύκλωμα της γενικής λογιστικής.

Αν κατά το χρόνο που γίνονται οι εγγραφές καταχωρήσεων των εξόδων δεν είναι γνωστός ο χαρακτήρας ή ο προορισμός τους, τα ποσά των εξόδων αυτών είναι δυνατό να καταχωρούνται προσωρινά στους λογαριασμούς της ομάδας 6 και από αυτούς, είτε περιοδικά μέσα στη χρήση, είτε στο τέλος της κατά το κλείσιμο του ισολογισμού, να μεταφέρονται στους λογαριασμούς στους οποίους πραγματικά ανήκουν (δηλαδή στους λογαριασμούς του ενεργητικού ή στους λογαριασμούς της ομάδας 8).

Ο τρόπος διορθώσεως των λογαριασμών εξόδων της ομάδας 6, που περιγράφεται στην πιο πάνω παράγραφο, δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες δύο περιπτώσεις:

α) Στην περίπτωση που τα έξοδα αφορούν κατασκευές ή βελτιώσεις πάγιων στοιχείων, των οποίων το κόστος προσδιορίζεται από τους λογαριασμούς της αναλυτικής λογιστικής εκμεταλλεύσεως της ομάδας 9 ή αν δεν λειτουργεί η λογιστική αυτή, εξωλογιστικά με υπολογισμούς που βασίζονται σε λογιστικά στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή οι διορθωτικές εγγραφές των εξόδων γίνονται με πίστωση του λογαριασμού 78.00 "ιδιοπαραγωγή και βελτιώσεις παγίων" και χρέωση των οικείων λογαριασμών της ομάδας 1.

β) Στην περίπτωση που, για τα έξοδα που πραγματοποιούνται μέσα στη χρήση και από τη φύση τους

αφορούν λογαριασμούς της ομάδας 6, έχει προηγηθεί, σε προηγούμενες χρήσεις, ο σχηματισμός προβλέψεων. Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να εμφανίζεται στους λογαριασμούς της ομάδας 6 το πραγματικό ύψος των εξόδων που πραγματοποιούνται κατά τη χρήση, οι διορθωτικές εγγραφές των εξόδων γίνονται με πίστωση του λογαριασμού 78.05 "χρησιμοποιημένες προβλέψεις προς κάλυψη εξόδων εκμεταλλεύσεως" και χρέωση των οικείων υπολογαριασμών του 44 "προβλέψεις".

Σε περιπτώσεις που η οικονομική μονάδα καταλογίζει σε βάρος τρίτων έξοδα που πραγματοποιούνται για λογαριασμό τους, όπως π.χ. έξοδα εκτύπωσης εντύπων ή γραφική ύλη, τα οποία για οποιοδήποτε λόγο έχουν καταχωρηθεί στους οικείους λογαριασμούς της ομάδας 6, τα αντίστοιχα ποσά μπορούν να μεταφέρονται με αντιστοιχισμό στη χρέωση των οικείων λογαριασμών των τρίτων.

4.2.6.2. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΞΟΔΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ

Σε περίπτωση που η οικονομική μονάδα υπολογίζει βραχύχρονα π.χ. μηνιαία ή τριμηνιαία αποτελέσματα ή καταρτίζει περιοδικές συγκρίσιμες καταστάσεις, ή περιοδική κατανομή των εξόδων αντιμετωπίζεται, είτε με απευθείας χρεωπίστωση των οικείων λογαριασμών εξόδων, είτε με παρεμβολή ενδιάμεσων λογαριασμών εξόδων (60.99, 61.99, 62.99, 63.99, 64.99, 64.99, 66.99 και 68.99).

4.2.6.3. ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τα υπόλοιπα των λογαριασμών της ομάδας 6, στο τέλος της χρήσεως, μεταφέρονται στη χρέωση του λογαριασμού 80.00 "λογαριασμό γενικής εκμεταλλεύσεως". Σε περίπτωση που οι λογαριασμοί εξόδων περιλαμβάνουν και προπληρωμένα ποσά εξόδων που αφορούν επόμενες χρήσεις ή σε περίπτωση που οι λογαριασμοί αυτοί δεν περιλαμβάνουν ποσά δουλεμένων εξόδων, επειδή θα πληρωθούν κατά τις επόμενες χρήσεις, πριν

από τη μεταφορά των υπολοίπων τους στο λογαριασμό 80.00 γίνονται εγγραφές τακτοποιήσεως, έτσι ώστε τα υπόλοιπα αυτά να απεικονίζουν το ακριβές ύψος όλων των δεδουλευμένων εξόδων εκμεταλλεύσεως της χρήσεως που κλείνει.

Οι εγγραφές τακτοποιήσεως της προηγούμενης περιπτώσεως γίνονται με τη βοήθεια μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού (λογαριασμός 36) και παθητικού (λογαριασμός 56).

4.2.6.4. ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

Η υποδεικνύομενη ανάπτυξη των λογαριασμών τρίτου βαθμού στους οποίους αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι των λογαριασμών 60 – 68 είναι ενδεικτική.

Κάθε οικονομική μονάδα έχει τη δυνατότητα, αντί να αναπτύξει κατ' είδος τους τριτοβάθμιους λογαριασμούς εξόδων, να τους αναπτύξει κατά προορισμό. Στην περίπτωση όμως αυτή οι υποχρεωτικοί τριτοβάθμιοι λογαριασμοί των εξόδων κατ' είδος εμφανίζονται υποχρεωτικά ως αναλυτικοί των περιληπτικών, κατά προορισμό, λογαριασμών, στους οποίους θα αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι κατ' είδος λογαριασμοί των 60 – 68 πρωτοβαθμίων.

4.2.6.5. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 60 "ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ"

Στο λογαριασμό 60 καταχωρούνται όλα τα έξοδα της οικονομικής μονάδας που προκύπτουν από την απασχόληση προσωπικού της, το οποίο συνδέεται με αυτή τη σύμβαση μισθώσεως εργασίας.

Στους λογαριασμούς 60.00 "αμοιβές προσωπικού" και 60.01 "αμοιβές ημερομίσθιου προσωπικού" καταχωρούνται οι κάθε είδους αμοιβές του έμμισθου και ημερομίσθιου προσωπικού, αντίστοιχα. Οι λογαριασμοί αυτοί, στην περίπτωση που η μισθοδοτική κατάσταση λογιστικοποιείται με συμπληρωματική εγγραφή, χρεώνονται, με βάση μισθοδοτικές καταστάσεις ή ατομικές εκκαθαρίσεις, με τις ονομαστικές

(μικτές) αποδοχές του προσωπικού, με πίστωση των λογαριασμών 33.00, 33.01 και 33.02, με ποσά που ενδεχόμενα παρακρατούνται για την εξόφληση προκαταβολών, χρηματικών διευκολύνσεων και δανείων, επίσης των οικείων υπολογισμών των λογαριασμών 54 και 55, με τα ποσά που παρακρατούνται από τις αποδοχές του προσωπικού για φόρους, χαρτόσημο και εισφορές υπέρ των ασφαλιστικών οργανισμών και τέλος πιστώνεται ο λογαριασμός 53.00, με τα καθαρά ποσά που καταβάλλονται στο προσωπικό.

Στην περίπτωση που η μισθοδοτική κατάσταση λογιστικοποιείται ταμιακά, ο λογαριασμός 53.00 δεν χρησιμοποιείται.

Στο λογαριασμό 60.00 καταχωρούνται και οι αποδοχές που καταβάλλονται σε διευθυντές, γενικούς διευθυντές και μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμων εταιριών, για υπηρεσίες που παρέχουν στην οικονομική μονάδα.

4.2.7. ΟΜΑΔΑ 7: ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ

4.2.7.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ομάδα 7 απεικονίζονται και παρακολουθούνται κατ' είδος τα έσοδα τα οποία αναφέρονται στην ομαλή εκμετάλλευση της χρήσεως (οργανικά).

Στους λογαριασμούς της ομάδας 7 δεν καταχωρούνται:

α) Κονδύλια που δεν συνιστούν έσοδα, όπως η είσπραξη ποσών που η οικονομική μονάδα δανείζεται ή η επιστροφή σ' αυτή ποσών που η ίδια δανείζει σε τρίτους.

β) Έκτακτα και ανόργανα έσοδα, καθώς και έκτακτα κέρδη, τα οποία παρακολουθούνται στους οικείους λογαριασμούς της ομάδας 8.

Στους λογαριασμούς της ομάδας 7 απεικονίζονται και παρακολουθούνται οι εξής ειδικότερες κατηγορίες εσόδων:

α) Τα έσοδα από την πώληση υλικών αγαθών ή υπηρεσιών που συνιστούν το κύριο αντικείμενο της εκμεταλλεύσεως (κύκλος εργασιών ή τζίρος).

β) Τα έσοδα από επιχορηγήσεις και από διάφορες άλλες αιτίες που έχουν σχέση με τη δραστηριότητα των πωλήσεων.

γ) Τα έσοδα από παρεπόμενες ασχολίες.

δ) Τα έσοδα κεφαλαίων (συμμετοχών, χρεογράφων και τόκων).

ε) Η αξία κόστους των ιδιοπαραγόμενων πάγιων στοιχείων που χρησιμοποιούνται από την οικονομική μονάδα, καθώς και η αξία βελτιώσεως των στοιχείων αυτών.

στ) Οι χρησιμοποιούμενες προβλέψεις για την κάλυψη εξόδων εκμεταλλεύσεως.

Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί της ομάδας 7 αναπτύσσονται σε δευτεροβάθμιους, τριτοβάθμιους και αναλυτικότερους υπολογαριασμούς σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε μονάδας, εκτός από τους δευτεροβάθμιους λογαριασμούς που προβλέπονται ως υποχρεωτικοί από το Σχέδιο Λογαριασμών.

Κατά την ανάπτυξη των λογαριασμών πωλήσεων οι οικονομικές μονάδες είναι υποχρεωμένες να προβλέψουν λογαριασμούς για την διάκρισή τους σε πωλήσεις εσωτερικού και πωλήσεις εξωτερικού.

4.2.7.2. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΣΟΔΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ

Σε περίπτωση που η οικονομική μονάδα προσδιορίζει βραχύχρονα π.χ. μηνιαία ή τριμηνιαία αποτελέσματα ή καταρτίζει περιοδικές συγκρίσιμες καταστάσεις, η χρονική εναρμόνιση των εσόδων γίνεται, είτε με απευθείας πιστωχρέωση των οικείων λογαριασμών εσόδων, είτε με παρεμβολή ενδιάμεσων λογαριασμών εσόδων (70.99, 71.99, 72.99, 73.99, 74.99, 75.99, 76.99 και 78.99).

4.2.7.3. ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τα υπόλοιπα των λογαριασμών της ομάδας 7, στο τέλος της χρήσεως, μεταφέρονται στην πίστωση του λογαριασμού 80.00 "λογαριασμός γενικής εκμεταλλεύσεως". Σε περίπτωση

που οι λογαριασμοί εσόδων περιλαμβάνουν και ποσά εσόδων που αφορούν επόμενες χρήσεις, επειδή έχουν προεισπραχτεί ή σε περίπτωση που οι λογαριασμοί αυτοί δεν περιλαμβάνουν ποσά δουλεμένων εσόδων επειδή η είσπραξή τους θα πραγματοποιηθεί στις επόμενες χρήσεις, πριν από την μεταφορά των υπολοίπων τους στο λογαριασμό 80.00 γίνονται εγγραφές τακτοποιήσεως, έτσι ώστε τα υπόλοιπα αυτά να απεικονίζουν το ακριβές ύψος όλων των δουλεμένων εσόδων εκμεταλλεύσεως της χρήσεως που κλείνει.

Οι εγγραφές τακτοποιήσεως της προηγούμενης περιπτώσεως γίνονται με την βοήθεια μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού (λογαριασμός 36) και παθητικού (λογαριασμός 56).

4.2.7.4. ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΥΧΕΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Η υποδεικνυόμενη ανάπτυξη των λογαριασμών τρίτου βαθμού στους οποίους αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι των λογαριασμών 70 – 78 είναι ενδεικτική.

Κάθε οικονομική μονάδα έχει τη δυνατότητα, αντί να αναπτύξει κατ' είδος τους τριτοβάθμιους λογαριασμούς εσόδων, να τους αναπτύξει κατά προορισμό. Στην περίπτωση όμως αυτή οι υποχρεωτικοί τριτοβάθμιοι λογαριασμοί των εσόδων κατ' είδος εμφανίζονται υποχρεωτικά σαν αναλυτικοί των περιληπτικών κατά προορισμό λογαριασμών, στους οποίους θα αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι κατ' είδος λογαριασμοί των 70 – 78 πρωτοβαθμίων.

4.2.7.5. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 70 "ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ"

Στο λογαριασμό 70 παρακολουθούνται οι πωλήσεις των εμπορευμάτων της οικονομικής μονάδας. Ο λογαριασμός αυτός αντιστοιχεί στο λογαριασμό 20 των αποθεμάτων και λειτουργεί σύμφωνα με όσα αναφέρονται παρακάτω.

Το αντίτιμο της πώλησης είναι έσοδο από τη στιγμή εκείνη που η πώληση θεωρείται πραγματοποιημένη. Η πώληση

θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε αφότου το εμπόρευμα εξάγεται από την αποθήκη και παραδίδεται στον αγοραστή ή ταξιδεύει για λογαριασμό του ή κατά περίπτωση, αφότου η υπηρεσία παρέχεται στον πελάτη. Το αντίτιμο από πωλήσεις που έχουν συνομολογηθεί χωρίς να θεωρούνται πραγματοποιημένες, σύμφωνα με το παραπάνω, δεν θεωρείται έσοδο.

4.2.8. ΟΜΑΔΑ 8: ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

4.2.8.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Στην ομάδα 8 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί προσδιορισμού των αποτελεσμάτων εκμεταλλεύσεως, μικτών και καθαρών, καθώς και οι λογαριασμοί συγκεντρώσεως των μη προσδιοριστικών των μικτών κερδών εξόδων και εσόδων εκμεταλλεύσεως. Στην ίδια ομάδα περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί συγκεντρώσεως των έκτακτων και ανόργανων αποτελεσμάτων, των εξόδων και εσόδων προηγούμενων χρήσεων, των προβλέψεων για έκτακτους κινδύνους, των εσόδων από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων και των μη ενσωματωμένων στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεων πάγιων στοιχείων, καθώς και οι λογαριασμοί προσδιορισμού και διαθέσεως των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί της ομάδας 8, αναπτύσσονται σε δευτεροβάθμιους υποχρεωτικούς λογαριασμούς και αυτοί αναπτύσσονται σε τριτοβάθμιους και αναλυτικότερους υπολογαριασμούς, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε οικονομικής μονάδας, με τον περιορισμό να τηρούνται οι υποχρεωτικοί τριτοβάθμιοι λογαριασμοί που προβλέπονται από το Σχέδιο Λογαριασμών.

4.2.8.2. ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΥΧΕΙΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΡΙΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ

Η υποδεικνυόμενη από το σχέδιο Λογαριασμών ανάπτυξη των λογαριασμών τρίτου βαθμού, στους οποίους αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι των λογαριασμών 81 - 85, είναι ενδεικτική.

Κάθε οικονομική μονάδα έχει τη δυνατότητα, αντί να αναπτύξει κατ' είδος τους τριτοβάθμιους λογαριασμούς των 81 έως και 85, να τους αναπτύξει κατά προορισμό. Στην περίπτωση όμως αυτή οι υποχρεωτικοί τριτοβάθμιοι λογαριασμοί των εξόδων ή εσόδων κατ' είδος εμφανίζονται υποχρεωτικά σαν αναλυτικοί των περιληπτικών κατά προορισμό λογαριασμών, στους οποίους θα αναλύονται οι δευτεροβάθμιοι κατ' είδος λογαριασμοί των 81 - 85 πρωτοβαθμίων.

4.2.8.3. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ

Σε περίπτωση που η οικονομική μονάδα προορίζει βραχύχρονα π.χ. μηνιαία ή τριμηνιαία αποτελέσματα ή καταρτίζει περιοδικές συγκρίσιμες καταστάσεις, η χρονική εναρμόνιση των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων γίνεται, είτε με απευθείας χρεώπισταση των οικείων αποτελεσματικών λογαριασμών, είτε με παρεμβολή ενδιάμεσων λογαριασμών (81.99, 82.99, 83.99, 84.99 και 85.99).

4.2.9. ΟΜΑΔΑ 10 (0): ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

4.2.9.1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Στην ομάδα 10 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί τάξεως με τους οποίους παρέχονται σημαντικές πληροφορίες και χρήσιμα στατιστικά στοιχεία.

Οι λογαριασμοί τάξεως είναι λογαριασμοί ειδική κατηγορίας, στους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται χρήσιμες πληροφορίες καθώς και γεγονότα που δημιουργούν νομικές δεσμεύσεις, χωρίς να επιφέρουν

άμεση ποσοτική μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία της οικονομικής μονάδας, η οποία όμως (ποσοτική μεταβολή) είναι δυνατό να επέλθει στο μέλλον.

Οι λογαριασμοί τάξεως λειτουργούν πάντοτε αμοιβαία, κατά ζεύγη λογαριασμών, σε αυτόνομο λογιστικό κύκλωμα της ομάδας 10, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα συλλειτουργίας τους με τους λογαριασμούς ουσίας της γενικής λογιστικής (λογαριασμοί ομάδων 1 - 8) και της αναλυτικής εκμεταλλεύσεως (λογαριασμός ομάδας 9).

Με τους λογαριασμούς τάξεως παρακολουθούνται ιδίως:

Αλλότρια περιουσιακά στοιχεία.

Εγγυήσεις που λαμβάνονται από την οικονομική μονάδα για εξασφάλιση απαιτήσεών της.

Εγγυήσεις που παραχωρούνται από την οικονομική μονάδα για εξασφάλιση υποχρεώσεών της.

Αμφοτεροβαρείς και άλλης φύσεως συμβάσεις, κατά το ανεκτέλεστο μέρος τους.

Διάφορες πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5. Η ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

5.1. Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Όλη η μέχρι τη βιομηχανική επανάσταση (1770-1800) πρόοδος συντελέστηκε σχεδόν αποκλειστικά από μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο ρόλος τους όμως και μετά την Βιομηχανική Επανάσταση συνέχισε να είναι σπουδαιότατος, διότι πάντοτε αποτελούσαν τη συντριπτική πλειοψηφία των παραγωγικών μονάδων από αριθμητική άποψη και από άποψη καινοτομιών.

5.2. Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε.

5.2.1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ένα σοβαρό πρόβλημα στην ταυτοποίηση των ΜΜΕ και κατ'επέκταση του ειδικού τους βάρους στην οικονομία και την πολιτική είναι ο "ορισμός" των ΜΜΕ. Ο ορισμός των ΜΜΕ αποτέλεσε κατά καιρούς επίκεντρο αντιπαραθέσεων, λόγω άμεσης συσχέτισής του με τα κίνητρα, τα κοινοτικά προγράμματα και τις κρατικές ενισχύσεις.

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει ένας θεσμοθετημένος ορισμός για τις ΜΜΕ, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσμοθέτησε έναν γενικό ορισμό, ο οποίος έχει και ποσοτικές και ποιοτικές πλευρές.

Για την Ελλάδα ένας διαδεδομένος ορισμός είναι αυτός που χρησιμοποιούν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και έχει ως βασικό κριτήριο την απασχόληση στις επιχειρήσεις. Το όριο που θέτουν είναι τα 50 ατ. απασχόληση. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις δε χρησιμοποιούν ποιοτικά στοιχεία, αλλά ωστόσο δε θεωρούν ως ΜΜΕ τις θυγατρικές πολυεθνικών και αυτές που έχουν ένα σοβαρό τζίρο, χωρίς αυτό το όριο να προσδιορίζεται αν και γίνεται πολλές φορές αναφορά στο όριο τήρησης των βιβλίων Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

Ένας δεύτερος ορισμός για τις ΜΜΕ είναι αυτός που δίνει η Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να τύχουν ευνοϊκή δανειοδότηση από το ειδικό κεφάλαιο της 197/78 ΑΝΕ. Σύμφωνα με αυτό τον ορισμό, ως ΜΜΕ χαρακτηρίζονται όσες επιχειρήσεις έντασης εργασίας έχουν μέχρι 100 εργαζόμενους και μέχρι 800 εκ. δρχ. τζίρο. Για τις επιχειρήσεις με ένταση κεφαλαίου, η απασχόληση ορίζεται στα 50 άτομα, ενώ ο τζίρος μένει ίδιος.

Τέλος ο Αναπτυξιακός Νόμος 2601/98(άρθρο 3) θεωρεί ως ΜΜΕ όσες απασχολούν ως 120 άτομα.

5.2.2. Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε. ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με Σύσταση ΕΕΚ L 107/30.4.96 που εξέδωσε το 1996 καθόρισε έναν ορισμό για τις ΜΜΕ που λαμβάνει υπόψη του ποσοτικά κριτήρια που συσχετίζονται με το αριθμό των απασχολούμενων και τον κύκλο εργασιών, καθώς και ποιοτικά κριτήρια που συσχετίζονται με την ανεξαρτησία των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποιεί τους ακόλουθους ορισμούς για τις ΜΜΕ και τις υποδιαίρέσεις τους.

(α) Μεσαίου μεγέθους επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση που έχει λιγότερους από 250 αμειβόμενους απασχολούμενους (επιχειρηματίας και μη αμειβόμενα μέλη των οικογενειών δεν συμπεριλαμβάνονται) καθώς επίσης, ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 40 εκ. ευρώ ή ισοζύγιο που δεν

υπερβαίνει τα 27 εκ. ευρώ. Σημειώνεται ότι τα ποσά του κύκλου εργασιών όσο και του ισοζυγίου αναθεωρούνται κάθε τέσσερα χρόνια.

(β) Μικρές Επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες που έχουν λιγότερους από 50 μισθωτούς απασχολούμενους και ένα τζίρο που δεν υπερβαίνει τα 7 εκ. ή ένα ισοζύγιο που δεν υπερβαίνει τα 5 εκ. ευρώ.

(γ) Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις ορίζονται εκείνες που έχουν λιγότερους από 10 μισθωτούς εργαζόμενους.

Επιπλέον υπάρχει χωρισμός των επιχειρήσεων με 0 εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας (επιχειρήσεις αυτοαπασχολούμενων). Οι επιχειρήσεις με 0 εργαζόμενους, είναι εκείνες στις οποίες εργάζεται, μόνο, ο επιχειρηματίας και τυχόν μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειας του.

Πέραν των ανωτέρω ποσοτικών ορισμών, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι ανεξάρτητες, δηλαδή καμιά μεγάλη επιχείρηση δεν μπορεί να κατέχει πάνω από 25% της επιχείρησης.

5.2.3. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΚΡΙΝΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ως μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που στο εξής θα καλούνται "ΜΜΕ", ορίζονται οι επιχειρήσεις, οι οποίες:

α. απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους,

β. έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 40 εκατομμύρια Ecu ή έχουν ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 27 εκατομμύρια Ecu και

γ. πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Όταν είναι απαραίτητο να γίνει διάκριση μεταξύ μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, ως "μικρή επιχείρηση" ορίζεται η επιχείρηση, η οποία :

A. απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους,

B. έχει ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 7 εκατομμύρια Ecu ή έχει ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια Ecu και

Γ. πληροί το κριτήριο της ανεξαρτησίας, όπως ορίζεται παρακάτω.

Ανεξάρτητες επιχειρήσεις είναι εκείνες που δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς της ΜΜΕ ή της μικρής επιχείρησης (ανάλογα με την περίπτωση). Υπέρβαση αυτού του ανώτατου ορίου επιτρέπεται στις εξής δύο περιπτώσεις:

1. αν κυριότητα της επιχείρησης ανήκει σε δημόσιες εταιρίες συμμετοχών, σε εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου ή θεσμικούς επενδυτές και υπό τον όρο ότι δεν ασκείται έλεγχος, ούτε ατομικά, ούτε από κοινού.

2. αν το κεφάλαιο είναι διεσπαρμένο κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μην είναι δυνατόν να καθορισθεί ποιος το κατέχει και αν η επιχείρηση δηλώνει ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς της ΜΜΕ ή της μικρής επιχείρησης (ανάλογα με την περίπτωση).

Κατά τον υπολογισμό των ορίων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 είναι σκόπιμο να αθροίζονται τα σχετικά στοιχεία που αφορούν στη δικαιούχο επιχείρηση και όλες στις επιχειρήσεις, που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτήν, μέσω κατοχής ποσοστού τουλάχιστον 25% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου.

Όταν πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των υπολοίπων ΜΜΕ, ως «πολύ μικρές επιχειρήσεις» νοούνται εκείνες, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 10 εργαζόμενους.

Όταν κατά την τελική ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό εργαζομένων ή τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά όρια, η κατασκευή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή απώλεια, εκ μέρους της επιχείρησης αυτής, του καθεστώτος "ΜΜΕ", "επιχείρησης μεσαίου μεγέθους", "μικρής επιχείρησης", ή "πολύ μικρής

επιχείρησης”, μόνο όταν το φαινόμενο αυτό επαναλαμβάνεται επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

Ο μέγιστος αριθμός απασχολουμένων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, που εργάστηκαν επί ένα έτος. Οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης και τα άτομα που εργάζονται σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα ΕΜΕ. Το έτος αναφοράς που λαμβάνεται υπόψη είναι το έτος της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης.

Τα όρια του κύκλου εργασιών και συνολικού ισολογισμού είναι εκείνα της τελευταίας δωδεκάμηνης κλεισμένης χρήσης. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, α όρια που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύψουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Η Επιτροπή τροποποιεί τα ανώτατα όρια που καθορίζονται για τον κύκλο εργασιών και τον συνολικό ισολογισμό όταν προκύπτει σχετική ανάγκη και κανονικά, κάθε τέσσερα έτη, με αφετηρία την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας σύστασης, κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

5.2.4. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ Μ.Μ.Ε.

Η συμμετοχή στην ΟΝΕ, οι διαρθρωτικές πολιτικές και οι πόροι και γενικότερα ο εκσυγχρονισμός των δομών της Πολιτείας, της οικονομίας και της κοινωνίας δημιουργούν ένα νέο πλαίσιο ανάπτυξης. Σε αυτό έρχεται να προστεθεί η γενική διεθνής ρευστότητα, που απορρέει από την παγκοσμιοποίηση της ροής των πληροφοριών, της κίνησης των επενδυτικών και κερδοσκοπικών κεφαλαίων, της εμπορίας των προϊόντων και των υπηρεσιών κ.λπ.

Οι ΜΜΕ σε όλο τον κόσμο γενικά, και ειδικότερα οι ελληνικές, καλούνται να ανταποκριθούν σε ένα πολυσύνθετο περιβάλλον χωρίς να διαθέτουν τα εφόδια που διαθέτουν οι πολυεθνικοί “γίγαντες” ή οι παραδοσιακοί ισχυροί παίκτες των εθνικών αγορών.

Ο εκσυγχρονισμός των ελληνικών ΜΜΕ είναι όρος επιβίωσης. Παράλληλα με τον ρόλο των μεγάλων επιχειρήσεων, ως μοχλού ανάπτυξης μίας οικονομίας, η ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ είναι απαραίτητη για τον πλουραλισμό και την ομαλή λειτουργία της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Οι ΜΜΕ έχουν μεν τα γενικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλες οι επιχειρήσεις, επιπλέον, όμως έχουν και ιδιαίτερα προβλήματα. Όπως υπενθυμίζει η Ο.Κ.Ε. της Ευρωπαϊκής Ένωσης, “όλες οι παρεμβάσεις που δεν έλαβαν υπόψη την ιδιαιτερότητα των επιχειρήσεων αυτών ενδέχεται να αποβούν πραγματικό εμπόδιο στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης”. (Γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ε.Ε.)(Βρυξέλλες 24 Μαΐου 2000).

Είναι λοιπόν αναγκαίο η Πολιτεία να αναπτύξει μια στρατηγική – πολιτική με στόχο την ανάπτυξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των ΜΜΕ, στην παραγωγικότητα και στην ανταγωνιστικότητα, ώστε να γίνουν βιώσιμες και ανταγωνιστικές σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης και ανοικτού ανταγωνισμού.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) είναι συστατικό στοιχείο της δομής των σύγχρονων εθνικών οικονομιών και κοινωνιών.

Οι ΜΜΕ συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική ανάπτυξη, την παραγωγή, την απασχόληση, καθώς, επίσης στην αποκέντρωση και την κοινωνική συνοχή. Η ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη της χώρας είναι ευθέως ανάλογη της ομαλής ενσωμάτωσης και ανάπτυξης των ΜΜΕ, στο πλαίσιο της εθνικής οικονομίας. Σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης και εντεινόμενου ανταγωνισμού οι ΜΜΕ αποτελούν βασικό στοιχείο ανταγωνιστικότητας των εθνικών οικονομιών, ενώ ταυτόχρονα μετατρέπονται σε συστατικά στοιχεία της παγκόσμιας οικονομίας.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τον κύριο όγκο των επιχειρήσεων μιας οικονομίας. Από αυτές, τη συντριπτική πλειοψηφία αποτελούν οι Πολύ Μικρές και οι Μικρές Επιχειρήσεις. Οι Μικρές Επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν πάνω

από το 95% του συνόλου των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και απασχολούν, περίπου, τα δύο τρίτα του συνολικού εργατικού δυναμικού. Δημιουργούν, κάθε χρόνο, το 60% έως το 80% των νέων θέσεων απασχόλησης.

Στην Ελλάδα, η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις με προσωπικό λιγότερο από 10 άτομα και χαρακτηρίζονται από τον οικονομικό χαρακτήρα (οικογενειακές επιχειρήσεις). Επίσης, υπάρχει υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων. Οι επιχειρήσεις με μέχρι 49 άτομα απασχόληση έχουν το 73,5% της απασχόλησης και το 59,2% των εσόδων των επιχειρήσεων.

Σκοπός της γνώμης αυτής είναι να περιγράψει το περιβάλλον λειτουργίας των ΜΜΕ στην Ελλάδα και να προτείνει ένα πλαίσιο, με τις αναγκαίες πολιτικές ανάπτυξης για τις ΜΜΕ.

5.2.5. ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι ΜΜΕ αναπτύχθηκαν στη χώρα μας μέσα σ' ένα άναρχο θεσμικό και οικονομικό περιβάλλον, χωρίς προγραμματισμό και χωρίς συγκεκριμένο πλαίσιο πολιτικών.

Την τελευταία εικοσαετία έγιναν σημαντικές προσπάθειες άσκησης πολιτικών για τις ΜΜΕ είχαν, όμως, το στοιχείο της αντιφατικότητας με αντικρουόμενους στόχους. Η άσκηση ενεργητικών πολιτικών ανάπτυξης με χρηματοδοτικά προγράμματα, κίνητρα, ενισχύσεις κ.λπ. συνοδεύονταν, συχνά, με άσκηση πολιτικών αντικινήτρων, κυρίως, στον τομέα της φορολογίας, των δανειοδοτήσεων, του ανταγωνισμού κ.α.

Σήμερα αξιολογώντας την κατάσταση των ΜΜΕ εντοπίζεται η ύπαρξη σοβαρών αντικινήτρων στη δράση τους, παράλληλα, με τη διαπίστωση ότι τα επίπεδα οργάνωσης και διοίκησης βρίσκονται σε πολύ χαμηλό επίπεδο, σε σύγκριση με τις απαιτήσεις του ανταγωνισμού στο πλαίσιο της Ε.Ε.

Το μικρό μέγεθος και το επίπεδο οργάνωσης των ΜΜΕ δεν τις επιτρέπει να αγνοούν το υφιστάμενο περιβάλλον δράσης, ούτε να δημιουργήσουν δικές τους υγιείς «νησίδες»

επιχειρηματικότητας. Η εξάρτησή τους από το περιβάλλον και τις ασκούμενες πολιτικές είναι καθοριστική γι' αυτό και η ευθύνη της πολιτείας, τόσο στη δημιουργία αντικινήτρων, όσο και στην άρση τους παραμένει πάντα καθοριστική.

Είναι αναγκαίο η πολιτεία να λάβει σειρά από μέτρα, προκειμένου να αρθούν τα αντικίνητρα και να ανέλθει το επίπεδο οργάνωσης των ΜΜΕ. Οι ασκούμενες πολιτικές πρέπει να στοχεύουν στην ανάπτυξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των ΜΜΕ, στην παραγωγικότητα και στην ανταγωνιστικότητα, ώστε να γίνουν βιώσιμες και ανταγωνιστικές σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης και ανοικτού ανταγωνισμού.

Η εκτέλεση του Α' και Β' Κ.Π.Σ. δεν απέφερε σημαντικά αποτελέσματα στον τομέα του εκσυγχρονισμού των ΜΜΕ, τόσο γιατί τα σχετικά κονδύλια ήταν μικρά, όσο και γιατί παρατηρήθηκε έντονη εκτροπή τους από τους αρχικούς στόχους π.χ. ιδίως με τα ΠΕΠ που τα ποσά κατευθύνθηκαν, κυρίως, σε Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

Το Γ' Κ.Π.Σ. μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των ΜΜΕ, με την προϋπόθεση ότι θα ενισχυθούν τα προοριζόμενα για τις ΜΜΕ κονδύλια και δε θα παρατηρηθούν τα φαινόμενα εκτροπής των προηγούμενων Κ.Π.Σ.

5.2.6. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Η είσοδος της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και στη ζώνη του Ευρώ προσδιορίζει το γενικό περιβάλλον και το θεσμικό πλαίσιο δράσης των επιχειρήσεων, όπως αυτό ορίζεται στη "Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση" (Μάαστριχ).

Συνοπτικά, σήμερα, οι ελληνικές επιχειρήσεις δρουν σε συνθήκες ανοικτού ανταγωνισμού, όπως όλες οι επιχειρήσεις της Ε.Ε. και χωρίς άσκηση ειδικών εθνικών Νομισματικών, Χρηματοδοτικών, Εξαγωγικών και προστατευτικών πολιτικών ή άλλου ισοδύναμου αποτελέσματος.

Ειδικότερα χαρακτηριστικά του νέου περιβάλλοντος δράσης των επιχειρήσεων είναι:

1. Τα τελευταία χρόνια η γενικότερη οικονομική ανάπτυξη και η αύξηση του ΑΕΠ δίνει ευκαιρίες επέκτασης της δράσης των ΜΜΕ. Οι ευκαιρίες αυτές αξιοποιήθηκαν από τις ΜΜΕ, μόνο, μερικώς.
2. Λόγω της έντονης μεταβατικότητας της οικονομίας έχουν δημιουργηθεί επιχειρήσεις δυο ταχυτήτων, αυτές που πρωτοπορούν σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και αυτές που δέχονται πιέσεις από τον ανταγωνισμό. Η μεγάλη πλειοψηφία των ΜΜΕ ανήκει στη δεύτερη κατηγορία. Παρατηρείται έντονη υστέρηση στη δομή της οργάνωσης και διοίκησης των ΜΜΕ, ιδίως των φθινουσών, έναντι των σύγχρονων αναγκών του ανταγωνισμού. Εξάλλου, η συμμετοχή της ελληνικής οικονομίας στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά, την τελευταία οκταετία, δεν έχει αποφέρει σημαντικά οφέλη, από πλευράς ενδοκοινοτικών συναλλαγών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών επιχειρήσεων δεν έχουν μπόρεσει ακόμη να αξιοποιήσουν "εξαγωγικά" την αγορά αυτή.
3. Η ένταξη της δραχμής στο Ευρώ κατέργησε μεν τις εθνικές νομισματικές πολιτικές, τις αντικαθιστά ωστόσο με ένα πλαίσιο νομισματικής σταθερότητας.
4. Εντάθηκε η διείσδυση ξένων προϊόντων στην Ελληνική αγορά, λόγω της διεθνοποίησης των οικονομιών, χωρίς να ανταποδοθεί από ανάλογη εξαγωγική διείσδυση, ιδίως στις αγορές της Ε.Ε.
5. Η είσοδος ξένων επιχειρήσεων στην ελληνική αγορά, μέσω εξαγορών και συνεργασιών με ελληνικές συνδύαστηκε, με ένταση της ισχύος τους στην ελληνική αγορά, χωρίς ανάπτυξη εξαγωγών. Οι εξελίξεις αυτές οδηγούν σε ραγδαία ανακατανομή της αγοράς, ιδίως στο λιανεμπόριο, υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων. Παράλληλα, αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις μετατρέπονται σιγά-σιγά σε πολυεθνικές, μέσω της δραστηριοποίησης ή της εξαγοράς άλλων επιχειρήσεων όχι μόνον στην βαλκανική, αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη και τον κόσμο.

6. Η αξιοποίηση της γειννίαςης της Ελλάδας με τις αγορές της ΝΑ Ευρώπης έχει αποφέρει αρχικά αποτελέσματα, παρά τις διάφορες αντιξοότητες. Ωστόσο, η εξωστρέφεια των ΜΜΕ παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα να έχουν μικρή συμμετοχή στις εξαγωγές.
7. Η σύσταση των ελληνικών εξαγωγών συνεχίζει να βασίζεται στους παραδοσιακούς τομείς. Η συνεχιζόμενη "εσωστρέφεια" της ελληνικής οικονομίας συνεπάγεται έλλειψη ισχυρών εξωγενών παραγόντων ανάπτυξης (εξαγωγές, εισροή επενδυτικών κεφαλαίων κ.α.). Οι εισροές των πόρων των Κ.Π.Σ. υποκαθιστούν, σε κάποιο βαθμό, προσωρινά την έλλειψη αυτή.
8. Η χρήση εξωτερικών υπηρεσιών από τις μεγάλες επιχειρήσεις και οι υπεργολαβίες θα ενταθούν, καθώς οι επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να παράγουν εσωτερικά μόνον τις λειτουργίες και το είδος, προϊόντων, τα οποία θεωρούν μέρος του βασικού ανταγωνιστικού τους πλεονεκτήματος.
9. Οι καταναλωτές δείχνουν όλο και περισσότερη προτίμηση για τις παγκόσμιες μάρκες.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το επιχειρησιακό πεδίο "μάχης" γίνεται πολύ σύνθετο.

Οι ΜΜΕ της χώρας μας καλούνται να ανταποκριθούν σε ένα ρευστότατο περιβάλλον. Σε σχέση με τις ΜΜΕ σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., οι ελληνικές ΜΜΕ αντιμετωπίζουν, επιπλέον προβλήματα, όπως το πρόβλημα της απόστασης από την υπόλοιπη ευρωπαϊκή αγορά, η τεχνολογική υστέρηση, το χαμηλό επίπεδο οργάνωσης, η έλλειψη συνεργασίας με μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ δεν είναι εξοπλισμένες για να αναλάβουν τους επιχειρηματικούς κινδύνους, που συνεπάγεται δραστηριοποίηση σε τρίτες, ακόμη και γείτονες χώρες.

Η ταχύτητα της προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας στην ΟΝΕ, λόγω της αρχικής καθυστέρησης, έχει εντείνει το πρόβλημα προσαρμογής των ελληνικών ΜΜΕ στις απαιτήσεις της ΟΝΕ και της παγκοσμιοποίησης.

Στην σημερινή εποχή, ο εκσυγχρονισμός των ελληνικών ΜΜΕ είναι όρος επιβίωσης για αυτές. Παράλληλα, με το ρόλο των μεγάλων επιχειρήσεων, ως μοχλού ανάπτυξης μιας οικονομίας, η ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ της χώρας μας είναι απαραίτητη για τον πλουραλισμό της οικονομίας και της κοινωνίας, σε μακροπρόθεσμη βάση.

5.2.7. Ο ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Ο βαθμός προσαρμογής και ευελιξίας των ΜΜΕ είναι ένας σοβαρός προσδιοριστικός παράγοντας βιωσιμότητας, ολόκληρης της οικονομίας και δείχνει, από μια άποψη, τη ροπή εκσυγχρονισμού της.

Η ανασύνθεση των επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την είσοδο και έξοδο επιχειρήσεων (άνοιγμα – κλείσιμο), είναι ένα ποσοτικό στοιχείο (δείκτης) προσαρμοστικότητας και σε συνδυασμό με το μέσο όρο ζωής δείχνει την ανταπόκριση της οικονομίας στις ανάγκες εκσυγχρονισμού. Ταυτόχρονα πρέπει να σημειώσουμε ότι όταν ο ρυθμός ανασύνθεσης ξεπερνά τις ανάγκες της προσαρμογής και συντελείται με καταστροφικό τρόπο λόγω "βίαιης" μεταβολής των όρων δράσεων των επιχειρήσεων και ταυτόχρονα σημειώνεται μείωση του μέσου χρόνου ζωής των επιχειρήσεων, τότε συντελείται καταστροφή επενδυμένου κεφαλαίου. Παρόμοια φαινόμενα είχαμε στο λιανεμπόριο και ιδίως στον κλάδο των καταστημάτων τροφίμων, στη δεκαετία 1986-1996, λόγω ταχύτατης εξάπλωσης των πολυκαταστημάτων και στις Ο.Ε. και Ε.Ε. ιδίως, στα χρόνια 1993-1996, λόγω φορολογικής πίεσης (1 άνοιγμα προς 2,4 κλείσιμο).

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ (6^η ετήσια έκθεση 2000) στην Ε.Ε. –19 (περιλαμβάνονται και οι χώρες Νορβηγία, Ελβετία, Ισλανδία, Λιχενστάιν), οι νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις αποτελούν το 11% των επιχειρήσεων και οι αποχωρούσες το 9% αφήνοντας ένα καθαρό υπόλοιπο 2% κατά έτος.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία (για τα οποία πρέπει να σημειώσουμε ότι υποεκτιμούν τον αριθμό

κλεισιμάτων λόγω μη επίσημης ανακοίνωσης τους από τους ενδιαφερόμενους, στα έτη 1996-1997 και 1999 (δεν υπάρχουν στοιχεία για το 1998), οι νεοεισερχόμενες επιχειρήσεις ανέρχονται, κατά μέσο όρο, στο 12% των επιχειρήσεων και οι εξερχόμενες στο 7,9%. Έτσι μένει ένα θετικό ποσοστό νέο-εγγεγραμμένων επιχειρήσεων 4,1%. Αυτό σημαίνει ότι οι ελληνικές ΜΜΕ προσαρμόζονται με ταχύτερους ρυθμούς από την Ε.Ε. πράγμα φυσιολογικό αν ληφθεί υπ' όψιν η ανάγκη κάλυψης της υστέρησης, όσον αφορά στις νέες ανταγωνιστικές συνθήκες.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η διαφορά ανοίγματος – κλεισίματος, από το 1991 μέχρι το 1997, μειώνεται συνεχώς και από 2,5 προς 1 έπεσε στο 1,4 προς 1. Αυτό σημαίνει ότι η δυναμική ανοίγματος νέων επιχειρήσεων μειώνεται διαρκώς. Πρέπει να σημειώσουμε ωστόσο ότι δεν έχουμε, τουλάχιστον με βάση τις επίσημες εγγραφές, ανοιγμάτων – κλεισιμάτων. Η τάση ισοσκελισμού των ανοιγμάτων και κλεισιμάτων θέτει το ζήτημα του περάσματος από την έκτακτη ανάπτυξη των ΜΜΕ στην εντατική ποιοτική ανάπτυξη.

Τα ποσοστά ανασύνθεσης των επιχειρήσεων, στην Ελλάδα, δείχνουν τον δυναμισμό και την ανθεκτικότητα των ΜΜΕ, να δημιουργούνται και να αναπτύσσονται κάτω από αντίξοες συνθήκες, ακόμη και όταν ο ανταγωνισμός οξύνεται ή ασκούνται σταθεροποιητικές πολιτικές, που θέτουν αντικίνητρα. Όταν η ταχύτητα εισόδου – εξόδου αντανάκλα τις αναγκαιότητες ανανέωσης των ΜΜΕ, έχουμε μια υγιή ανασύνθεση. Η σημερινή ροή ανασύνθεσης φαίνεται πως πλησιάζει προς αυτή την κατάσταση δημιουργικής ανασύνθεσης. Ωστόσο, αυτή η ισορροπία είναι εύθραυστη και ανά πάσα στιγμή βρίσκεται υπό ανατροπή.

Η Ελλάδα, χώρα με τη μεγαλύτερη αναλογία επιχειρήσεων μαζί με την Ιταλία, σε σχέση με τον πληθυσμό (694,4 και 683 επιχ. ανά 10.000 κατοίκους αντίστοιχα έναντι 546,4 επιχ. στην Ε.Ε. στοιχεία EUROSTAT και ΕΙΜ, Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Ο.Κ.Ε., για τις "ΜΜΕ και τη Βιοτεχνία" 30 και 31 Μαΐου 2001) δείχνει να έχει εξαντλήσει τα όρια παραπέρα διάσπασης του κεφαλαίου. Το ισοζύγιο άνοιγμα – κλείσιμο

τείνει να μηδενισθεί και ενόψει της εντατικοποίησης των οικονομιών από τον ανταγωνισμό, θα βρεθεί μπροστά στη ανάγκη συγκέντρωσης του κεφαλαίου στις ΜΜΕ, για την αύξηση του μέσου μεγέθους των επιχειρήσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους. Το ζήτημα αυτό είναι κρίσιμο για τις ΜΜΕ. Η συγκέντρωση μπορεί να γίνει, είτε με το κλείσιμο και την εκτόπιση των ΜΜΕ από μεγαλύτερες επιχειρήσεις, είτε με την συνένωσή τους σε ισχυρές εταιρείες. Η πολιτική που θα ασκηθεί στον τομέα συνενώσεων – συγχωνεύσεων θα καθορίσει και τις εξελίξεις στο ζήτημα αυτό.

Το άνοιγμα και το κλείσιμο των επιχειρήσεων Επιχειρήσεις που άνοιξαν

Έτη	Ομόρρυθμες, Ετερόρρυθμες, Ατομικές Επιχειρήσεις		Α.Ε. – Ε.Π.Ε.		Σύνολο επιχειρήσεων	
	Αριθμός	Μεταβολή	Αριθμός	Μεταβολή	Αριθμός	Μεταβολή
1991	100.322		4.256		104.848	
1992	104.358	4,0%	4.365	-3,6%	108.723	3,7%
1993	102.589	-1,4%	4.062	-6,9%	106.921	-1,7%
1994	83.730	-18,6%	3.677	-9,5%	87.407	-18,3%
1995	80.000	-4,5%	3.969	7,9%	83.969	-3,9%
1996	78.477	-1,9%	4.073	2,8%	82.550	-1,7%
1997	74.445	-5,1%	4.140	1,8%	78.585	-4,8%
Σύνολο 1991-97	623.921		28.542		653.003	
1999	100.528		4.059		104.587	

Σημειώνεται ότι στα στατιστικά στοιχεία για τις ΜΜΕ παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ τους, ανάλογα με την πηγή και τα κριτήρια. Ωστόσο, η μέση γενική εικόνα δεν αλλοιώνεται, δεδομένου ότι είναι μια σύνθεση των διαφόρων πηγών.

Επιχειρήσεις που έκλεισαν

Έτη	Ομόρρυθμες, Ετερόρρυθμες, Ατομικές, Επιχειρήσεις		Α.Ε. – Ε.Π.Ε.		Σύνολο Επιχειρήσεων	
	Αριθμός	Μεταβολή	Αριθμός	Μεταβολή	Αριθμός	Μεταβολή
1991	40.940		574		41.514	
1992	49.185	20,1%	648	12,9%	49.833	20,0%
1993	57.331	16,6%	757	16,8%	58.088	16,6%
1994	63.789	11,3%	955	26,2%	64.744	11,5%
1995	71.864	12,7%	901	-5,7%	72.744	12,4%
1996	58.569	-18,5%	972	7,9%	59.541	-18,2%
1997	54.304	-7,3%	898	-7,6%	55.202	-7,3%
Σύνολο 1991-97	395.982		5705		401.687	
1999	58.162		1138		59.300	

Άνοιγμα – Κλείσιμο επιχειρήσεων, Διαφορά

Έτη	Άνοιγμα	Κλείσιμο	Διαφορά
1991	104.848	41.514	63.334
1992	108.723	49.833	58.890
1993	106.921	58.088	48.833
1994	87.407	64.744	22.663
1995	83.969	72.765	11.204
1996	82.550	59.541	23.009
1997	78.585	55.202	23.383
Σύνολο 1991-97	653.003	401.687	251.316
1999	104.587	59.300	45.287

Ο μέσος όρος των νέων επιχειρήσεων, ανά έτος, στην περίοδο 1991 – 1997 ανέρχεται σε 93.286 και το 1999 σε 104.587. Ο μέσος όρος, ανά έτος, των επιχειρήσεων που έκλεισαν την ίδια περίοδο σε 57.384 (ποσοστό 61,5%) των ανοιγμάτων και το 1999 σε 59.300. Ο μέσος όρος, ανά έτος, της

διαφοράς τους, για την ίδια περίοδο, ανέρχεται σε 35.902 και το 1999 σε 45.287. Σύμφωνα με τους πίνακες αυτούς, κάθε χρόνο προστίθονται στο απόθεμα των επιχειρήσεων της χώρας μας 35.902 επιχειρήσεις και το 1999 45.287 επιχειρήσεις.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα αισιόδοξα στοιχεία των στατιστικών για το άνοιγμα – κλείσιμο περιέχουν τα παρακάτω “μελανά” σημεία:

- Υπάρχουν επιχειρήσεις που έκαναν εγγραφή, αλλά αδρανούν.
- Υπάρχει μεγάλος αριθμός ανενεργών επιχειρήσεων, που προσμετρώνται ως ενεργές.
- Πολλές επιχειρήσεις που έκλεισαν δεν το ανακοίνωσαν στις Δ.Ο.Υ.
- Υπάρχει, τα τελευταία χρόνια, μεγάλος αριθμός “επιχειρήσεων” που απλά υποκαθιστούν εξαρτημένες σχέσεις εργασίας.
- Σωματεία, οργανώσεις και φορείς εγγράφηκαν υποχρεωτικά τα τελευταία χρόνια, ως “επιχειρήσεις” και υποβάλλουν δηλώσεις Φ.Π.Α.
- Δεκάδες χιλιάδες Ο.Ε. και Ε.Ε. διασπάστηκαν, λόγω βαριάς φορολογίας σε δύο ή περισσότερες ατομικές επιχειρήσεις.
- Πολλές επιχειρήσεις προέρχονταν από αποκέντρωση ή κλείσιμο μεγάλων επιχειρήσεων και υποκατάσταση πρώην ενσωματωμένων τμημάτων.
- Πολλές “νέες” επιχειρήσεις είναι απλώς αλλαγή δραστηριότητας ή διαδοχή παλιών.
- Τέλος, υπάρχει και ένας αριθμός αδήλωτων επιχειρήσεων, που δρουν στην παραοικονομία.

Όλες οι προαναφερόμενες “ενστάσεις” συγκροτούν διορθωτικές παρατηρήσεις που δεν ανατρέπουν τη γενική εικόνα, αλλά τη διαφοροποιούν σε κάποιο, σχετικό, βαθμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6. ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

6.1. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

6.1.1. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΜΕ

1. Δυναμισμός, δημιουργικότητα του φορέα, με αυξημένο αίσθημα ατομικής πρωτοβουλίας και ευθύνης.
2. Ευελιξίας και ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων.
3. Προσωπικές σχέσεις και γνωριμία με την πελατεία.
4. Εξυπηρέτηση ιδιαιτέρων αναγκών και πελατών.
5. Μικρά γενικά έξοδα.
6. Γρήγορη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.
7. Επιχειρηματικό δαιμόνιο, ανθρώπινη διάσταση, η δημιουργία και οι δυνατότητες καινοτομιών.
8. Αξιοποίηση ταλέντων.
9. Εξειδίκευση.
10. Εκμετάλλευση.
11. Επιδόσεις στις καινοτομίες.
12. Δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.
13. Έχουν σημασία για τις μεγάλες επιχειρήσεις.
14. Μικροηλεκτρονική – Πληροφοριακή.

Τα βασικότερα πλεονεκτήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι τα εξής :

- (α) Οι καλύτερες συγκριτικά οικονομικές επιδόσεις.
- (β) Οι μεγαλύτερες επιδόσεις και καινοτομήσεις.

- (γ) Η δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας και
- (δ) Η σημασία τους για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

6.1.2. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΜΕ

Μειονεκτήματα θεωρούνται τα ακόλουθα :

1. Προμήθεια πρώτων υλών σε μικρές ποσότητες με υψηλό κόστος και όχι πάντοτε ικανοποιητικής ποιότητας.
2. Υποαπασχόληση παγίων εγκαταστάσεων.
3. Μικρή παραγωγική ικανότητα και αδυναμία κάλυψης συνήθως μεγάλων παραγγελιών εξωτερικού.
4. Υποτυπώδη εμπορική οργάνωση (ανεπάρκεια πληροφοριών αγοράς, ανεπάρκεια δικτύων πωλήσεων κ.λ.π.).
5. Αδυναμία έρευνας και ανάπτυξης, εξαντλητικά ωράρια εργασίας.
6. Έλλειψη επαρκών κεφαλαίων και σοβαρές δυσχέρειες προσφυγής σε μακροπρόθεσμο δανεισμό.
7. Έλλειψη ειδικευμένων στελεχών και προσωπική απασχόληση του φορέα, με όλα τα θέματα στα οποία μπορεί να δώσει ο ίδιος λύσεις.
8. Μικρή οικονομική επιφάνεια, χαμηλό επίπεδο στελεχών, περιορισμένες δυνατότητες χρηματοδότησης και ανάπτυξη συστημάτων μάνατζμεντ.

Το κυριότερο όμως μειονέκτημα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι η μεγάλη νηπιακή θνησιμότητα π.χ. στις Η.Π.Α έχει υπολογισθεί ότι κάθε χρόνο δημιουργούνται 500.000 μικρομεσαίες αλλά από αυτές μόνο οι μισές ζουν μετά από 18 μήνες και μετά από 10 χρόνια επιβιώνει μόνο το 20%.

Ο κυριότερος λόγος της τόσο μεγάλης νηπιακής θνησιμότητας είναι η μεγάλη "ευκολία εισόδου" (μερικές φορές είναι ευκολότερο ν' ανοίξεις μία καινούργια επιχείρηση από το να βρεις δουλειά) και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν προϋποθέσεις απαγορευτικές για την ίδρυση μιας μικρής επιχείρησης. Αποδεικνύεται ότι η ελευθερία εισόδου στον τομέα αυτό δεν σημαίνει μόνο ελευθερία επιτυχίας αλλά και αποτυχίας.

Κύριος υπαίτιος των τόσων αποτυχιών είναι η κακή διοίκηση, με πιο συχνές αιτίες τα υψηλά λειτουργικά έξοδα, τους κακοπληρωτές πελάτες, δυσκολίες και προβλήματα με τα αποθέματα και υπερβολικά μεγάλο ποσοστό παγίων ενεργητικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΣΚΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

7.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η άσκηση ειδικών αναπτυξιακών πολιτικών για τις ΜΜΕ αποτελεί πρωταρχικό καθήκον όλων σχεδόν των κυβερνήσεων του κόσμου. Η κοινή αποδοχή της άποψης ότι στην εποχή της παγκοσμιοποίησης οι ΜΜΕ έχουν να παίξουν ένα σύνθετο και σπουδαίο αναπτυξιακό ρόλο ιδίως σε οικονομίες μικρής κλίμακας (τοπικές αγορές και πόροι, μικρές εκμεταλλεύσεις, ιδιαιτερότητες καταναλωτών κ.α.) επισημοποιήθηκε με τη σύνταξη δυο παραπλήσιων "χαρτών", το 2000, η μια από τον ΟΟΣΑ στη Μπολόνια της Ιταλίας και η άλλη από την Ε.Ε. στη Φείρα της Πορτογαλίας. Πρακτικά οι "χάρτες" αυτοί συνιστούν γενική κριτική στις ασκούμενες πολιτικές και στα υπάρχοντα αντικίνητρα, τα οποία πρέπει να αρθούν.

Οι βασικές συνισταμένες των πολιτικών που ο ΟΟΣΑ και η Ε.Ε. προωθούν, ως πλαίσιο πολιτικής για τις ΜΜΕ και τις οποίες έχει προσυπογράψει και η Ελλάδα αναφέρονται:

- Στην αναγνώριση της προσφοράς των ΜΜΕ στη δυναμική ανάπτυξη, την απασχόληση, την επιχειρηματικότητα, τη νέα οικονομία.
- Στην απλοποίηση των φορολογικών συστημάτων, ώστε να διευκολύνεται η ανάπτυξη των ΜΜΕ.
- Στην ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της ευελιξίας.
- Στην άρση των αντικινήτρων και τη μείωση της γραφειοκρατίας.

- Στην διευκόλυνση της εξωστρέφειας και της πρόσβασης στις διεθνείς αγορές.
- Στην σύνδεσή τους με την έρευνα και την τεχνολογία.
- Στην πρόσβαση στα χρηματοδοτικά μέσα.
- Στη φθηνότερη και ταχύτερη εκκίνηση (ίδρυση).
- Στην επαγγελματική κατάρτιση.
- Στην εισαγωγή της πληροφορικής και του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας.
- Στην ανάπτυξη δικτύων και συνεργασιών.
- Στη βελτίωση των φορέων στήριξης των ΜΜΕ και των υποδομών.
- Στην αναγνώριση της εκπροσώπησης των συμφερόντων των μικρών επιχειρήσεων, έναντι των ευρωπαϊκών και εθνικών αρχών.

Οι απαιτήσεις της πολιτικής που θέτουν ο ΟΟΣΑ και η Ε.Ε. προδιαγράφουν σε σημαντικό βαθμό το πλαίσιο πολιτικής και τα προβλήματα που οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν, σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης. Ομοίως, όμως ανταναικλούν απαιτήσεις εφαρμοσμένων πολιτικών σε εθνικό επίπεδο.

Στην Ελλάδα οι πολιτικές που ασκήθηκαν για τις ΜΜΕ, στα κυριότερα ζητήματα, περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω.

7.2. ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Η εύρεση κεφαλαίων και η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων είναι ο κατ' εξοχήν ευαίσθητος τομέας στην ανάπτυξη των ΜΜΕ. Οι ΜΜΕ έχουν ενδογενείς αδυναμίες πρόσβασης στην τραπεζική χρηματοδότηση. Διεθνώς έχει αναγνωρισθεί ένα έλλειμμα και μια άνιση θέση στην πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση και γι' αυτό πολλές χώρες έχουν θεσπίσει ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά αφορούν, είτε επιδότηση επιτοκίου, είτε εγγυήσεις, είτε χρηματοδότηση δραστηριοτήτων ή θέσεων εργασίας. Πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου εγκεκριμένο από την Ε.Ε.,

εφαρμόστηκε και στη Ελλάδα στο πλαίσιο του Β' Κ.Π.Σ. (4^ο υποπρόγραμμα Β' Κ.Π.Σ., που υλοποιήθηκε από τον ΕΟΜΜΕΧ).

Το βασικό πρόβλημα στη χρηματοδότηση αποτελεί ο εντοπισμός των αδυναμιών των ΜΜΕ, ώστε να ασκηθεί μια πολιτική αναπλήρωσης για να μπορούν οι ΜΜΕ να έχουν σχετικά ίσους όρους πρόσβασης στη χρηματοδότηση. Με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο δεν προβλέπεται καμία πολιτική εξίσωσης των όρων χρηματοδότηση με στάσιμα κεφάλαια ύψους 310 δις δρχ.

Η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος και η ένταση του ανταγωνισμού, μεταξύ των τραπεζικών ιδρυμάτων είχε θετικές επιπτώσεις και στις σχέσεις Τραπεζών – ΜΜΕ, ιδίως στη μείωση του ύψους των επιτοκίων. Ωστόσο, λόγω του ότι η χρηματοδότηση είναι διαπραγματευόμενη και η διαπραγματευτική θέση των ΜΜΕ είναι σχεδόν ανύπαρκτη, η συνέπεια είναι να αδυνατούν να πετύχουν ευνοϊκούς όρους.

Ο βαθμός τραπεζικοποίησης (σύναψη σχέσεων επιχείρησης – τράπεζας) για τις Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις της χώρας μας είναι ο μικρότερος της Ε.Ε. (29% έναντι 39% της Πορτογαλίας, 43% της Ισπανίας, 57% του Βελγίου και 77% της Αυστρίας). Δεδομένου ότι η βασική πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης των ΜΜΕ είναι οι τράπεζες, γίνεται αντιληπτό ότι στον τομέα αυτό οι Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις συναντούν σοβαρά εμπόδια. Στις Μικρές Επιχειρήσεις (10 – 49 άτομα) ο βαθμός τραπεζικοποίησης είναι σχετικά καλός και κινείται σε μέσα επίπεδα έναντι των χωρών της Ε.Ε. (πηγή: ENSR Enterprise Survez – 1999 Επεξεργασία Σ. Χανδρινός "Οι ΜΜΕ στην Ελλάδα και το διεθνή χώρο"). Εδώ βέβαια πρέπει να σημειώσουμε ότι σε αντίθεση με την Ελλάδα, σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες υπάρχουν νόμιμες εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης εκτός αυτής των τραπεζών.

Η ΜΜΕ αναπτύχθηκε, χωρίς στήριξη, χωρίς τραπεζικά δάνεια, με ένταση εργασιών και χωρίς ελεύθερο ιδιωτικό δανεισμό.

Οι ΜΜΕ δεν έχουν πρόσβαση στα κεφάλαια του χρηματιστηρίου και η Νέα Χρηματιστηριακή Αγορά (ΝΕ.Χ.Α.)

που δημιουργήθηκε πρόσφατα προσέλκυσε ελάχιστες, σχετικά μεγάλες για τα Ελληνικά δεδομένα, επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου αυτή η πηγή χρηματοδότησης είναι κλειστή για τις ΜΜΕ.

Τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το Venture Capital, το Leasing, το Factoring δεν έχουν προσφέρει καμία πρακτική στήριξη στις ΜΜΕ, αφού δεν ανταποκρίνονται στις δυνατότητες των ΜΜΕ να τα αξιοποιήσουν και από την άλλη, οι ΜΜΕ δεν είναι σε θέση οργανωτικά – διοικητικά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτών των θεσμών.

Σοβαρή εμπλοκή έχει παρουσιαστεί στη δημιουργία των Εταιρειών Αμοιβαίων Εγγυήσεων (ΕΑΕ) εξ αιτίας της αδράνειας της Πολιτείας στη θεσμοθέτηση φορέα αντεγγύησης για τις ΕΑΕ, χωρίς τον οποίο είναι αδύνατη η λειτουργία τους.

Στις κρατικές ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ, πρέπει να εντάξουμε και το κρατικό κεφάλαιο ύψους, περίπου, 100 δις δρχ. που πρόκειται να διαχειριστεί η υπο δημιουργία από το Υπουργείου Ανάπτυξης εταιρεία "Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Υψηλής Τεχνολογίας Α.Ε." (ΚΕΣΥΤ Α.Ε.), με σκοπό την ενίσχυση προωθημένων πρωτοβουλιών στο πεδίο της "Νέας Οικονομίας".

Οι ΜΜΕ αποκλείονται εμμέσως από τα αναπτυξιακά κίνητρα (κρατικές ενισχύσεις) του Ν.2601/98. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 6 του νόμου αυτού εξαιρούνται, των ενισχύσεων, οι επενδύσεις των ΜΜΕ (ίδρυση, επέκταση), οι οποίες είναι κάτω των 45 εκ. δρχ. Ομοίως, αποκλείονται οι επενδύσεις βελτίωσης και εκσυγχρονισμού κάτω των 10 εκ. δρχ.

Στην Ελλάδα δεν λειτουργούν, μέχρι σήμερα χρηματοδοτικά μέσα που λειτουργούν σε άλλες χώρες, όπως "χρηματοδοτικοί Άγγελοι" για παροχή κρίσιμης χρηματοδότησης ή τοπικοί φορείς συγκέντρωσης και παροχής κεφαλαίων σε τοπικές ΜΜΕ.

Η δυνατότητα αξιοποίησης του θεσμού των συνεταιριστικών τραπεζών, ιδίως για την τοπική χρηματοδότηση των ΜΜΕ δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη, παρά την ίδρυση 14 συνεταιριστικών τραπεζών σε διάφορες Περιφέρειες. Τα κεφάλαια που διακινούν οι τράπεζες αυτές δεν φτάνουν ούτε στο 1% της τραπεζικής δανειοδότησης.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί η ανάγκη θεσμικής προσαρμογής των χρηματοδοτικών μέσων στη φύση των ΜΜΕ, έτσι ώστε να μην επαναληφθούν οι καταστροφικές συνέπειες μη εξοφληθέντων δανείων λόγω του ανατοκισμού των καθυστερούμενων δόσεων.

7.3. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Η αντιφατικότητα και η γραφειοκρατική υφή της φορολογικής νομοθεσίας είναι αποτέλεσμα της έλλειψης αρχών, στόχων και συνέπειας της φορολογικής πολιτικής.

Το σύστημα που διέπει σήμερα τη φορολόγηση των ΜΜΕ παρουσιάζει ακριβώς τα παραπάνω προβλήματα. Ο υπολογισμός του φόρου για τις επιχειρήσεις με βιβλία Β΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή Γ΄ κατηγορίας με προαιρετική τήρηση γίνεται με ένα μεικτό λογιστικό και εξωλογιστικό σύστημα φορολόγησης, που προκρίνει το δυσμενέστερο αποτέλεσμα για την επιχείρηση (Ν. 2753/99 άρθρο 6). Είναι χαρακτηριστικό ότι γίνεται τέσσερις φορές υπολογισμός του φορολογητέου εισοδήματος, μια με λογιστικό τρόπο, μια εξωλογιστικώς με εφαρμογή του Μοναδικού Συντελεστή Καθαρών Κερδών (ΜΣΚΚ) επί των πωλήσεων, ένας τρίτος εξωλογιστικός υπολογισμός κατά τον τεκμαρτό υπολογισμό του Φ.Π.Α. με εφαρμογή του ΜΣΚΚ επί των αναλωθισών αγορών, των εξόδων και των αποσβέσεων και ένας τέταρτος υπολογισμός με την ΠΟΛ. 1144/98 (Συνοπτικός Έλεγχος). Σε κάθε περίπτωση για τον φορολογούμενο υπερισχύει το δυσμενέστερο αποτέλεσμα.

Επιπλέον, εφαρμόζεται ο τεκμαρτός "αντικειμενικός" υπολογισμός του Φ.Π.Α. ανά τριετία και σε περίπτωση που προκύπτει Φ.Π.Α. μεγαλύτερος του αποδοθέντος αναζητείται η διαφορά ανεξαρτήτως αν δεν εισπράχθηκε.

Για τις Ο.Ε. και Ε.Ε. εφαρμόζεται συντελεστής φορολόγησης 25% στο 50%, τουλάχιστον, των κερδών πράγμα που συντελεί στην αποτροπή συνενώσεων των Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων.

Στους συνεταιρισμούς και τις κοινοπραξίες επιβάλλεται συντελεστής 35% επί του συνόλου των κερδών, πράγμα που θεωρείται ως ισχυρό αντικίνητρο στη δημιουργία συνεταιρισμών και κοινοπραξιών.

Το όλο φορολογικό σύστημα διέπεται υπό συνεχείς μεταβολές, οι οποίες πολλές φορές, παρ' ότι δυσμενέστερες, έχουν αναδρομική ισχύ.

7.4. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Την τελευταία δεκαετία έχει υπερισχύσει η άσκηση οριζόντιων πολιτικών και για λόγους ίσης μεταχείρισης και για λόγους εναρμόνισης με την Ε.Ε. Αυτές βέβαια μπορούν να αποτελούν το κύριο χαρακτηριστικό της άσκησης πολιτικών, αλλά κατά καιρούς έχουν εκτεθεί απόψεις εφαρμογής κάθετων (κλαδικών) πολιτικών. Υποστηρίζουν ότι είναι αναγκαίος ένας σχεδιασμός ειδικών αναπτυξιακών πολιτικών στη βάση ιδιαίτερων και διαφοροποιημένων ρόλων που παίζουν κλάδοι ή ομάδες επιχειρήσεων εντός κλάδων και χρήζουν κινήτρων. Ως παράδειγμα αναφέρεται η ανάγκη θέσπισης ειδικών κινήτρων για ανάπτυξη επιχειρήσεων σχεδιασμού στο ένδυμα, την αργυροχρυσοχοΐα, το παπούτσι κ.α., ενώ για τις επιχειρήσεις μετάλλου προέχει η εισαγωγή καινοτομιών, για τον κλάδο πληροφορικής η παραγωγή λογισμικού κ.ο.κ.

7.5. ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ

Η γραφειοκρατία σπαταλά σημαντικότατο μέρος της ενέργειας και του νου, ειδικά των πολύ μικρών επιχειρήσεων, σε μια εποχή που όλο και περισσότερη ενέργεια πρέπει να αφιερώνεται στη στρατηγική, το marketing, την πώληση, την κατάρτιση και την έρευνα και τεχνολογία. Στις αρχές ενός νέου αιώνα, η συνέχιση της παραδοσιακής αντιμετώπισης της επιχείρησης, από το φορολογικό και γενικά το νομικό σύστημα ως "υπόπτου", δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις εθνικές ανάγκες για ανάπτυξη και απασχόληση. Η ΜΜΕ είναι αυτή που

χρειάζεται ένα νέο πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης, βασισμένο σε μια νέα φιλοσοφία σχετικά με την επιχείρηση. Οι ρυθμίσεις απλοποίησης της ίδρυσης επιχειρήσεων που τέθηκαν σε εφαρμογή το καλοκαίρι του 2001 και κάποιοι εκσυγχρονισμοί στις φορολογικές διαδικασίες, έλυσαν ένα μικρό μέρος του προβλήματος της γραφειοκρατικές υποχρεώσεις, σε συνδυασμό με την μικρή ταχύτητα εξυπηρέτησης από τις δημόσιες υπηρεσίες εξακολουθούν να οδηγούν σε απώλεια εκατομμυρίων εργατοωρών, συχνά χωρίς κανένα ουσιαστικό λόγο.

7.6. ΟΡΟΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Οι όροι ανταγωνισμού σε μια ελεύθερη αγορά αποτελούν το κλειδί ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και των επιχειρήσεων.

Η αποχώρηση ενός επιχειρηματία από την αγορά ή η αποθάρρυνση της εισόδου του σε αυτήν, εξαιτίας στρεβλώσεων του ανταγωνισμού (π.χ. εναρμονισμένες ή περιοριστικές πρακτικές) έχει σημαντικές ευρύτερες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Στην Ελληνική αγορά παρατηρούνται συχνά στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό, σε βάρος των ΜΜΕ. Τέτοιες στρεβλώσεις παρατηρούνται π.χ. στο λιανεμπόριο με πρακτικές, περιορισμένων ή στιγμιαίων προσφορών δώρων ή πωλήσεων κάτω του κόστους για την εκτόπιση μικρομεσαίων ανταγωνιστών (σχετική τροπολογία απαγόρευσης πωλήσεων κάτω του κόστους ψηφίστηκε τον Αύγουστο του 2001).

7.7. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΜΜΕ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑ

Η επαγγελματική κατάρτιση, αρχική και συνεχιζόμενη, αποτελεί κλειδί για την αναβάθμιση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ.

Παρ' όλα αυτά, σοβαρά προβλήματα εμφανίζονται στην κατάρτιση και συνεχιζόμενη δια βίου εκπαίδευση, τόσο των εργαζομένων στις ΜΜΕ, όσο και των μικροεπιχειρηματιών που τις διευθύνουν, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζονται πρόσθετα προβλήματα στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων στο νέο δυσμενές περιβάλλον.

Είναι σύνηθες φαινόμενο ο αποκλεισμός στην πράξη των εργαζομένων, στις ΜΜΕ, από τα προγράμματα κατάρτισης, λόγω συσχεριών και εμποδίων που συνδέονται με το μέγεθος τους και τις γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του ΕΛΠΕΚΕ, στον οποίο οι ΜΜΕ επιβαρύνονται, όπως και οι μεγάλες επιχειρήσεις με κατά κεφαλήν εργοδοτική εισφορά, ενώ στην πράξη αδυνατούν να επωφεληθούν των προγραμμάτων κατάρτισης. Ανάλογο πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στις ΜΜΕ με τα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που γίνονται στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Παρά τις διορθωτικές κινήσεις που έγιναν στα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης, (χρηματοδότηση τμήματος της εργοδοτικής εισφοράς, κοινές δράσεις κ.λ.π.), αλλά και ιδιαίτερα στο πρόγραμμα του ΛΑΕΚ (ΕΛΠΕΚΕ) όπου χρηματοδοτήθηκαν ειδικές παρεμβάσεις κατάρτισης από τα αποθεματικά του ΛΑΕΚ, η κατάσταση δεν έχει διαφοροποιηθεί λόγω μικρής προσέλευσης.

Ένα ειδικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί είναι η θέσπιση καταλλήλων διαδικασιών πρόσβασης των μικροεπιχειρηματιών και των απασχολούμενων στις μικροεπιχειρήσεις στις διαδικασίες κατάρτισης και δια βίου μάθησης. Σύμφωνα με τα δεδομένα, οι επαγγελματικές γνώσεις απαξιώνονται σε μεγάλο ποσοστό μέσα σε λίγα χρόνια

(ανάλογα με το επάγγελμα) και η ανανέωσή τους είναι όρος επιβίωσης των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού.

Η προσέλευση των μικρό-επιχειρηματιών στην επαγγελματική κατάρτιση, παρουσιάζει την εξής αντιφατική εικόνα. Όπου έγιναν νομοθετικές παρεμβάσεις υποχρεωτικής προσέλευσης στην κατάρτιση και πιστοποίηση για την συνέχιση ή την διεύρυνση της άσκησης του επαγγέλματος, (φανοποιοί, βαφείς, υδραυλικοί, παραδοσιακοί κρεοπώλες, τεχνικοί φυσικού αερίου κ.α.) τα αποτελέσματα προσέλευσης ήταν θεαματικά. Όπου η προσέλευση ήταν απλώς εθελοντική, το ποσοστό συμμετοχής ήταν ελάχιστο ως ανύπαρκτο. Χαρακτηριστικό είναι ότι παρατηρείται σήμερα μια τεράστια ζήτηση εκπαίδευσης των ΜΜΕ σε θέματα Τεχνικού Ασφαλείας. Το θέμα της προσέλευσης των ΜΜΕ στην επαγγελματική προσέλευση των ΜΜΕ στην επαγγελματική κατάρτιση χρήζει ιδιαίτερης μελέτης, ώστε να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα.

7.8. ΔΙΚΤΥΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η δημιουργία δικτύων στήριξης των ΜΜΕ αποτελεί για πολλές χώρες αναγκαίος όρος της ανάπτυξής τους. Η έννοια της στήριξης αναλύεται σε σειρά πολιτικών που στοχεύουν στην εξάλειψη αδυναμιών των ΜΜΕ να δράσουν με ίσους όρους στην αγορά.

Στο πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα" του Υπουργείου Ανάπτυξης σχεδιάστηκε ειδική δράση για τη δημιουργία δομών υποστήριξης επιχειρηματικότητας, με την διασύνδεση και δικτύωση όλων των φορέων στήριξης των ΜΜΕ. Η έλλειψη τέτοιου δικτύου υποστήριξης μετά τη συρρίκνωση του ΕΟΜΜΕΧ είναι εμφανής στις ΜΜΕ. Ο ΕΟΜΜΕΧ που ιδρύθηκε το 1977 αποτέλεσε το επίσημο όργανο εφαρμογής της κρατικής πολιτικής ανάπτυξης των ΜΜΕ, τις τελευταίες δεκαετίες. Η απότομη συρρίκνωσή του τα τελευταία χρόνια, στα όρια της Αττικής, δεν ακολουθήθηκε από την ανάπτυξη ενός άλλου κρατικού δικτύου υποστήριξης των ΜΜΕ. Για την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του ΕΟΜΜΕΧ έχουν

εγερθεί πολλές αμφισβητήσεις και αντιρρήσεις, κυρίως, για τη σχέση κόστους – ωφέλειας στις πολιτικές που κλήθηκε να εφαρμόσει, όπως π.χ. στη χρηματοδότηση που οδήγησε σε μεγάλες καταπτώσεις δανείων σε βάρος του Δημοσίου.

Η ίδρυση διαφόρων Κέντρων Ανάπτυξης Επιχειρήσεων δεν μπόρεσε να καλύψει το κενό μιας ουσιαστικής στήριξης που είχαν ανάγκη οι ΜΜΕ. Πέρα από αυτό δεν υπάρχει ένας κεντρικός φορέας υποστήριξης, που θα υλοποιεί την πολιτική της Πολιτείας, αλλά αυτή περνάει μέσα από τις Περιφερειακές και Νομαρχιακές δομές με πενιχρά αποτελέσματα μέχρι τώρα.

Ειδικά για τους νέους επιχειρηματίες ιδρύθηκαν 32 Κέντρα Νέων Επιχειρηματιών με συμμετοχή ΕΟΜΜΕΧ, Επιμελητηρίων, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακών Εταιρειών. Το έργο αυτών των Κέντρων μένει να αξιολογηθεί για την διεύρυνση του εγχειρήματος.

Δίκτυα στήριξης των ΜΜΕ αποτελούν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των ΜΜΕ και οι διάφοροι φορείς που συστήνουν.

Το θέμα της οργάνωσης και παγίωσης ενός δικτύου υποστηρικτικών φορέων για άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής, για τις ΜΜΕ είναι σε εξέλιξη και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να μελετηθεί από την άποψη της αναγκαιότητας ύπαρξής του.

7.9. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΜΙΣΘΟΙ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το κύριο πρόβλημα για την ομαλή ανάπτυξη των εργασιακών σχέσεων, στους χώρους των ΜΜΕ, είναι και η αδυναμία σύστασης συνδικαλιστικής οργάνωσης στην επιχείρηση, αφού για τη δημιουργία της ο Αστικός Κώδικας (άρθρο 78) απαιτεί τουλάχιστον 21 εργαζόμενους με αποτέλεσμα την μη ύπαρξη επιχειρησιακού σωματείου στο 98,43% των επιχειρήσεων, οι οποίες σημειωτέον απασχολούν το 64,67% των εργαζομένων της χώρας.

Στο πλαίσιο της θεμιτής προσπάθειας για προστασία των εργαζομένων έχει δημιουργηθεί ένα πολυδαίδαλο πλέγμα από νόμους, αποφάσεις και εγκυκλίους, οι οποίες απαιτούν τεράστια

προσπάθεια αφενός μεν για να κατανοηθούν, αφετέρου για να "τηρηθούν" ειδικά από τις ΜΜΕ που δεν έχουν τις απαραίτητες υποδομές και στελέχωση. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει ένας σχεδιασμός ενός συνολικού συστήματος διαδικασιών που να λαμβάνει υπόψη του την ανάγκη για μείωση της γραφειοκρατικής πτυχής, χωρίς να υποσκάπτει την ανάγκη τήρησής του σχετικού κανονιστικού πλαισίου για την ουσιαστική προστασία των εργαζομένων. Για παράδειγμα, οι γραφειοκρατικές υποχρεώσεις ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών (επιθεώρηση, ασφαλιστικά ταμεία, κ.α.), ως προς τις προσλήψεις εργαζομένων, δημιουργούν σοβαρές δυσκολίες, τουλάχιστον, για τις Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι ένας εργοδότης είναι κανονικά υποχρεωμένος να ενημερώνει την κατάσταση εργαζομένων προς την Επιθεώρηση Εργασίας κάθε φορά που επέρχεται αλλαγή σε οποιοδήποτε από τα αναφερόμενα στην κατάσταση στοιχεία (πρόσληψη, απόλυση, μισθός, οικογενειακή κατάσταση, ηλικία, κ.α.). Για τις μικρές επιχειρήσεις αυτές οι υποχρεώσεις ενημέρωσης αποτελούν ένα σημαντικό έργο.

Ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα που δυσκολεύει τον εντοπισμό, την καταγραφή και την παρακολούθηση των εργασιακών σχέσεων στις ΜΜΕ είναι η πλημμελής τήρηση επίσημων στατιστικών στοιχείων.

7.9.1. ΜΙΣΘΟΙ – ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Σ.Σ.Ε.)

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο και κυρίως στις χώρες της Νότιας Ευρώπης, υπάρχει, από τυπικής άποψης, ευθεία αναλογία ανάμεσα στο μέγεθος της επιχείρησης και το επίπεδο των αμοιβών. Ανεξαρτήτως άλλων παραμέτρων, όπως για παράδειγμα, τα χαρακτηριστικά της αγοράς (περισσότερο ή λιγότερο ανταγωνιστική), οι μεγάλες επιχειρήσεις αμείβουν καλύτερα από ότι οι μικρές. Ως αιτία γι' αυτό αναφέρεται η υψηλή εξειδίκευση εργασίας στις μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και το γεγονός ότι στις ΜΜΕ απασχολούνται περισσότεροι νέοι, γυναίκες και προσωρινά απασχολούμενοι (μεγαλύτερη ευελιξία).

Ωστόσο, υπάρχουν και απόψεις που αναφέρουν σειρά άτυπων παροχών πολλών ΜΜΕ προς τους εργαζόμενους, που ισοδυναμούν με βελτιωμένη αμοιβή (άτυπες άδειες, διευκολύνσεις, μη αναφερόμενες αμοιβές κ.α.).

Οι ΣΣΕ αποτελούν, στην περίπτωση των ΜΜΕ, το αντιστάθμισμα στην έλλειψη συνδικαλιστικής εκπροσώπησης των εργαζομένων και στην εξ αυτής αδυναμία συλλογικής διαπραγμάτευσης σε επίπεδο επιχείρησης.

Ελλείπει ΣΣΕ, ειδικά για τον χώρο των ΜΜΕ, η ΕΓΣΣΕ, οι κλαδικές και οι ομοιοεπαγγελματικές ΣΣΕ αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Υπάρχουν έξωθεν απόψεις που αναφέρονται σε αποκέντρωση των ΣΣΕ στις ΜΜΕ. Αυτό λόγω της έλλειψης παράδοσης σύναψης ΣΣΕ στις ΜΜΕ θα μπορούσε να αποβεί μοιραία οδηγώντας στην κατάργησή τους.

7.9.2. ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ / ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Από μελέτες προκύπτει ότι ο χρόνος εργασίας στις μικρές επιχειρήσεις είναι μακρύτερος απ' ότι στις μεγάλες. Η επιμήκυνση αυτή του χρόνου είναι αποτέλεσμα μεγαλύτερης ευελιξίας που παρατηρείται στις ΜΜΕ, από την έλλειψη ελέγχου από τα αρμόδια όργανα της πολιτείας αλλά και από τη βούληση πολλές φορές του ίδιου του εργαζομένου που αποδέχεται αυτές τις συνθήκες παίρνοντας κάποια αύξηση στο μισθό του.

Για τις συνθήκες εργασίας στις ΜΜΕ υπάρχει το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, ένα σκέλος του οποίου αναφέρεται στις επιτροπές Υγιεινής Ασφαλείας της Εργασίας (Υ.Α.Ε.) και στις υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζομένων γύρω από τις συνθήκες εργασίας και ένα άλλο αναφέρεται στην προστασία των εργαζομένων από την έκθεσή τους σε χημικούς, φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες. Υπάρχει ακόμη κατ' εξοχήν εξειδικευμένος φορέας υλοποίησης πολιτικής για Υ.Α.Ε., το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας στο οποίο μόλις τώρα αρχίζουν να προσφεύγουν οι ΜΜΕ.

Η τήρηση της νομοθεσίας Υ.Α.Ε. συναντά δυσκολίες. Κάποιοι από τους λόγους στους οποίους μπορεί να αποδοθεί αυτό το γεγονός είναι η έλλειψη σχετικής "κουλτούρας" στους εργοδότες και εργαζόμενους, η έλλειψη αξιόπιστων μηχανισμών ελέγχου, από πλευράς της Πολιτείας, καθώς και η έλλειψη εσωτερικών θεσμών παρακολούθησης της Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας στις ΜΜΕ. Στον τομέα αυτό το ΕΛΙΝΥΑΕ μπορεί να παίξει τον κύριο ρόλο στην εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών Υ.Α.Ε., εφ' όσον αξιοποιηθεί και ενταχθεί σε ένα ευρύ πλαίσιο αναβάθμισης της Υ.Ε.Α. στη χώρα μας. Επίσης, μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά και οι εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις.

7.10. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Τα Κοινοτικά Προγράμματα αν και θεωρητικά απετέλεσαν σημαντική ευκαιρία ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των ΜΜΕ πρακτικά η πρόσβασή τους σ' αυτά και η αξιοποίησή τους ήταν πολύ μικρή.

Η γενική εκτίμηση για τα Κοινοτικά Προγράμματα είναι ότι από όπου αυτά είχαν αυστηρές προδιαγραφές εκτέλεσης και κατευθύνθηκαν στις ΜΜΕ είχαν θετικά αποτελέσματα. Δυστυχώς, μεγάλο μέρος τους χάθηκε στη "διαδρομή" ή σε εικονικές ενέργειες απορρόφησης κονδυλίων, ιδίως στο Α' και Β' Κ.Π.Σ.

Σημειώνεται ότι από την Κοινοτική Πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Β' Κ.Π.Σ. στην περιοχή της Αττικής και Νήσων, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, το 68% των εγκρίσεων έλαβαν επιχειρήσεις με μορφή Α.Ε. και Ε.Π.Ε., καθ' ότι δεν υπήρχε περιοριστικός όρος συμμετοχής για τις μεγάλες, για ελληνικά δεδομένα, επιχειρήσεις (μέχρι 250 άτομα), ενώ υπήρχε κατώτατο απαγορευτικό όριο συμμετοχής που αναφέρονταν σε 70 εκ. δρχ. ετήσιο κύκλο εργασιών. Έτσι τα προγράμματα αυτά ελάχιστα αξιοποιήθηκαν από επιχειρήσεις με μέχρι 50 άτομα απασχόλησης.

Σύμφωνα με τις κατανομές του Γ' Κ.Π.Σ., στις ΜΜΕ καταχωρήθηκαν μέσω του προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα" του Υπουργείου Ανάπτυξης, 660 δις δρχ., που αντιστοιχεί στο 3,7% περίπου, του Γ' Κ.Π.Σ. Το ποσοστό αυτό βεβαίως βρίσκεται σε αντιστοιχία με την οικονομική και κοινωνική συμβολή των ΜΜΕ στην ανάπτυξη της χώρας.

Το Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα" είναι η καρδιά του Γ' Κ.Π.Σ. για τις ΜΜΕ. Σ' αυτό προβλέπονται δράσεις από το 2000 έως το 2006, που αφορούν, κατά κύριο λόγο, την ενίσχυση της καινοτομίας, της ηλεκτρονικής υποδομής, της δημιουργίας δικτύου φορέων στήριξης, της δημιουργίας επιχειρήσεων "Νέας Οικονομίας", την ποιότητα κ.α.

Πέρα των ανωτέρω, υπάρχουν και σειρά από οριζόντια προγράμματα (επαγγελματική κατάρτιση, επιδότηση εργασίας, ενίσχυση καινοτομιών κ.λ.π.), τα οποία μπορούν να αξιοποιήσουν οι ΜΜΕ.

7.11. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η χώρα μας κατέχει μια από τις τελευταίες θέσεις στην Ε.Ε., σε δαπάνες, για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη ως ποσοστό του Α.Ε.Π. Δαπανά για τεχνολογία και νέα οικονομία του 0,5% του Α.Ε.Π., έναντι 2% του μέσου όρου στην Ε.Ε. Αντίστοιχα η έρευνα και η σύνδεση των αποτελεσμάτων της με τις ΜΜΕ είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Δεν υπάρχει, ούτε ένα κέντρο έρευνας για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στις ΜΜΕ, ούτε μια κρίσιμη μάζα νεωτεριστικών και καινοτόμων ΜΜΕ, που θα τις αξιοποιήσουν. Τα εγχειρήματα με τις θερμοκοιτίδες εκκόλαψης επιχειρήσεων νέας τεχνολογίας σε Τεχνολογικά Πάρκα, όπως του Λαυρίου και της Πάτρας, είναι μεν πρωτοποριακά, αλλά δεν έχουν αποφέρει ακόμη απτά αποτελέσματα, ενώ άλλοι σχεδιασμοί δημιουργίας θερμοκοιτίδων έχουν προχωρήσει ελάχιστα. Με το πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα" του Υπουργείου Ανάπτυξης προγραμματίζεται να δημιουργηθούν 8-10 θερμοκοιτίδες με 100 επιχειρήσεις, έναντι 20, που έχουν οι υπάρχοντες σήμερα. Πιο

αποτελεσματικά ήταν τα σχετικά προγράμματα ενισχύσεων του ΕΟΜΜΕΧ, που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια.

Για την ενίσχυση της εισαγωγής νέας τεχνολογίας και για την προώθηση των επιχειρήσεων σε δράσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως "Νέα Οικονομία" το Υπουργείο Ανάπτυξης κατάρτισε 7 προγράμματα συνολικού ύψους 306 δις δρχ., στο πλαίσιο του Γ' Κ.Π.Σ. Ανάμεσα στις δράσεις περιλαμβάνεται η δικτύωση 60.000 ΜΜΕ με το διαδίκτυο (INTERNET), η προώθηση του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, η δημιουργία επιχειρήσεων της "Νέας Οικονομίας", δημιουργία Κέντρων Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ) κ.α.

Το Ηλεκτρονικό Εμπόριο, ως ένας κρίσιμος τομέας που θα απασχολήσει έντονα τις ΜΜΕ στα, αμέσως, επόμενα χρόνια χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Σήμερα το ηλεκτρονικό εμπόριο προσελκύει ελάχιστες επιχειρηματικές δραστηριότητες, ενώ αντίστοιχα ελάχιστοι είναι και οι καταναλωτές που συναλλάσσονται μέσω INTERNET. Σύμφωνα με έρευνα από 700.000 χρήστες INTERNET το 2000 μόνο το 6% προβαίνει σε ολοκληρωμένη εμπορική συναλλαγή.

Από έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών σε 1.400 μεγάλες επιχειρήσεις (πάνω από 2,5 δις δρχ. τζίρο) μόνο το 12,5% συναλλάσσεται μέσω INTERNET. Τα πράγματα βέβαια είναι απείρως πιο απογοητευτικά στις ΜΜΕ. Παρουσιάζεται έτσι η ανάγκη μιας γενικής επιτάχυνσης της πορείας προς τη "Νέα Οικονομία" και τις νέες τεχνολογίες.

Για τις ΜΜΕ, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και η είσοδος στη "Νέα Οικονομία" και στις λεωφόρους της Πληροφορίας, είναι μια πολύ δύσκολη διαδικασία και επιχειρείται κατά κανόνα κάτω από την πίεση του ανταγωνισμού και όχι επιθετικά, ως σχεδιασμένο ανταγωνιστικό όπλο. Η μεταβολή αυτής της κατάστασης με συνδυασμό κινήτρων και ενημέρωσης είναι απαραίτητος όρος τεχνολογικής ανάπτυξης των ΜΜΕ.

7.12. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Για πολλές ΜΜΕ της μεταποίησης παρουσιάζονται δυσκολίες τήρησης των κανόνων προστασίας περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό χρήζουν τεχνικής βοήθειας και κινήτρων. Ο έλεγχος των επιχειρήσεων είναι ελλιπής και ανεπαρκής, ενώ και η περιβαλλοντική συνείδηση δεν είναι ανεπτυγμένη. Δεν υπάρχουν, ούτε όργανα στήριξης των ΜΜΕ στον τομέα αυτό, ούτε ένα απλοποιημένο κατανοητό πλαίσιο εφαρμογών. Ακόμη οι υποδομές και τα δίκτυα περισυλλογής και ανακύκλωσης αποβλήτων είναι, πρακτικά, ανύπαρκτο λόγω έλλειψης κινήτρων που θα ωθούσαν στην ανάληψη παρόμοιων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Το χωροταξικό και το περιβαλλοντικό πρόβλημα εγκατάστασης έχει πολλές πλευρές για τις ΜΜΕ και βασικά εστιάζεται στα παρακάτω σημεία:

- Πλαίσιο επαγγελματικών μισθώσεων – προστασία επαγγελματικής στέγης.
- Βιοτεχνικά Πάρκα – Βιοτεχνικές ζώνες.
- Πολιτική Τοπικής Αυτοδιοίκησης για χρήσεις γης.
- Άδειες λειτουργίας – όχλουσες δραστηριότητες.

Τα προβλήματα αυτά αναλύονται διεξοδικά ως ακολούθως.

7.12.1. ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

Το βασικό νομικό πλαίσιο που διέπει τις μισθώσεις επαγγελματικών χώρων πηγάζει από το Π.Δ. 34/95, το οποίο κωδικοποιεί την ως το έτος 1995 νομοθεσία. Με τροποποίηση που επήλθε με το άρθρο 7 του Ν. 2741/99, διαμορφώθηκε το ισχύον σήμερα νομικό πλαίσιο, κύρια στοιχεία του οποίου είναι:

- Όλες οι μισθώσεις είναι ελεύθερες και το ύψος του μισθίου καθορίζεται ελεύθερα. Ειδικές ρυθμίσεις προβλέπονται για περιπτώσεις που δεν υπάρχει συμφωνία.

αποδοτικά η επαγγελματική δραστηριότητα, κυρίως, των οχλουσών.

Παρ' ότι πέρασε μια εικοσαετία έχουν δημιουργηθεί ελάχιστα ΒΙΟ.ΠΑ., που δεν λύνουν ούτε κατ' ελάχιστο τα προβλήματα Επαγγελματικής Στέγης. Ειδικότερα, για τα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσ/νίκης, όπου δεν υπάρχουν ΒΙΟ.ΠΑ. επείγει η λήψη μέτρων δημιουργίας τους.

7.12.3. Η ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Θέμα τριβής αποτελεί και η συναρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να καθορίζει τις χρήσεις γης στα όρια των Δήμων. Οι αποφάσεις που πήραν ορισμένοι Δήμοι για αλλαγή χρήσης γης ορισμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων δημιουργεί χωροταξικές ανισορροπίες και επιβάρυνση άλλων δήμων προκαλώντας, ταυτόχρονα, προβλήματα εγκατάστασης στις ΜΜΕ. Αν οι Δήμοι αποφάσιζαν όλοι κατά τον ίδιο τρόπο θα προέκυπτε το παράδοξο φαινόμενο να μην υπάρχει πουθενά χώρος εγκατάστασης ορισμένων δραστηριοτήτων.

7.13. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ένα ισχυρό επιχείρημα για την θέσπιση κινήτρων ανάπτυξης των ΜΜΕ είναι η γρήγορη και με μικρό κόστος δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο, για τις ΜΜΕ, τα 2/3 των νέων θέσεων εργασίας δημιουργούνται από τις ΜΜΕ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του "Προγράμματος Επιχορήγησης Νέων Επιχειρήσεων/Επιχειρηματιών" του ΕΟΜΜΕΧ, το κόστος δημιουργίας μιας νέας θέσης εργασίας στις ΜΜΕ ανερχόταν στα 4,6 εκ. δρχ. με τη δημόσια χρηματοδότηση να ανέρχεται στα 2,3 εκ. δρχ.

Τα ποσά αυτά είναι υποπολλαπλάσια του κόστους δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στις επενδύσεις έντασης κεφαλαίου.

Με εξαίρεση ορισμένα προγράμματα από τα Κ.Π.Σ. και κάποια προγράμματα του ΟΑΕΔ για ανέργους, δεν υπάρχει κρατικό πλαίσιο ενίσχυσης της ίδρυσης νέων ΜΜΕ, όπως συμβαίνει δια της χρήσης αναπτυξιακών κινήτρων στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

7.14. ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σταδιακή διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) συνοδεύτηκε από απονομή δικαιωμάτων επιβολής σχετικών ανταποδοτικών τελών. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος από την Τ.Α. έχει προκαλέσει συχνές προστριβές με τις επιχειρήσεις, που λειτουργούν στα όρια των Δήμων με το αιτιολογικό ότι τα τέλη είναι υπερβολικά, σε σχέση με το ανταποδιδόμενο έργο.

Τα επιβαλλόμενο δημοτικά τέλη ανέρχονται, περίπου, σε 15 με κυριότερα το Δημοτικό φόρο, το Τέλος 2% στα έσοδα των επισιτιστικών και ορισμένων τουριστικών επαγγελμάτων, το Τέλος χρήσης πεζοδρομίου και κοινοχρήστων χώρων, το Τέλος διαφήμισης, το Τέλος προβολής προϊόντων εντός πολυκαταστημάτων, το Τέλος καθαριότητας και φωτισμού, το Τέλος για βελτίωση της ποιότητας ζωής κ.α.

Σημείο τριβής είναι το δικαίωμα ελεύθερου καθορισμού του ποσοστού αύξησης αυτών των τελών, ανεξάρτητα από τον πληθωρισμό ή άλλο προσδιοριστικό παράγοντα πλην της αναφοράς σε μελλοντικές ανταποδοτικές υπηρεσίες.

Η Τ.Α. έχει συνταγματικά κατοχυρωμένο το δικαίωμα είσπραξης εσόδων όπου ορίζεται ότι οι πράξεις της ελέγχονται μόνο για τη νομιμότητά τους και όχι για τη σκοπιμότητά τους. Συνεπώς, ασκεί πλήρη εξουσία στην επιβολή των τελών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η εξέταση του θέματος "Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις" έχει πάρα πολλές πλευρές που άπτονται του συνόλου της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Η αξιολόγηση των προβλημάτων και η ιεράρχηση των πολιτικών αποτελεί αναγκαία συνθήκη, για τη θέσπιση επιτυχούς αναπτυξιακής πολιτικής.

Συνοπτικά η παρούσα γνώμη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η άσκηση μιας θετικής πολιτικής για τις ΜΜΕ με άρση των αντικινήτρων και θέσπιση νέων αναπτυξιακών κινήτρων που θα ευνοούν την ανταγωνιστικότητά τους θα έχει ευεργετική επίδραση στην γενικότερη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Η γνώμη θσον αφορά ένα εθγχρονθ πλαίσιο ανάπτυξης των ΜΜΕ συνοπτικά κωδικοποιείται στα παρακάτω κύρια στοιχεία:

- α) αναγνώριση της οικονομικής και κοινωνικής συνεισφοράς των ΜΜΕ,
- β) απλοποίηση του περιβάλλοντος δράσης,
- γ) μείωση της γραφειοκρατίας,
- δ) προστασία από αθέμιτες πρακτικές ανταγωνισμού,
- ε) χάραξη πλαισίου χρηματοδοτικών κινήτρων,
- στ) προώθηση νέων χρηματοδοτικών προϊόντων,
- ζ) απλοποίηση φορολογικού περιβάλλοντος, σταθερό φορολογικό σύστημα, εφαρμογή της συνταγματικής αρχής "ο καθένας να πληρώνει ανάλογα με τη φοροδοτική του ικανότητα",
- η) προώθηση της επαγγελματικής δια βίου κατάρτισης,
- θ) προώθηση της ποιότητας και ανταγωνιστικότητας,
- ι) προώθηση των νέων τεχνολογιών, της "Νέας Οικονομίας" και των καινοτομιών,
- κ) διευθέτηση των χωροταξικών προβλημάτων και
- λ) αναλογικότερη συμμετοχή στα κοινοτικά προγράμματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΣΑΚΚΕΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», έτος 1990.
2. ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Πρακτικό βοήθημα εφαρμογής του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.
3. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΛΟΓΙΣΤΗΣ».
4. ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, «Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις – Το Παρόν και το Μέλλον», έτος 2001.

ΑΠΟ ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

1. «Το Λογιστικό Σχέδιο στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις», εισηγητής Σίμος Οδυσσέας.

